

GRATUIT thrillerul **Vremea hienelor** de Bogdan Ficeac

FLACĂRA

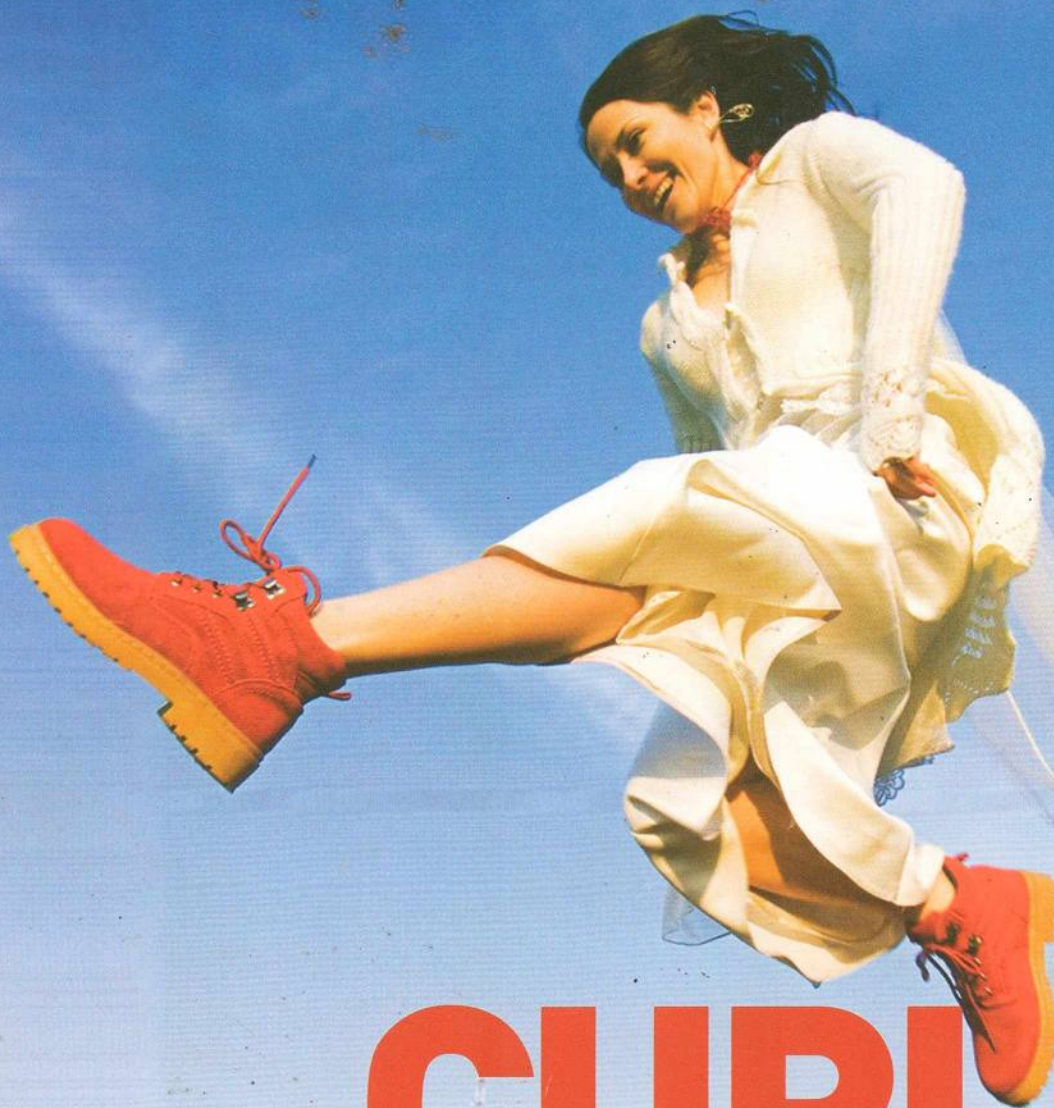
România a pierdut
o Lituania

Se schimbă garda
la Palatul Victoria

O după-amiază
obișnuită cu Dan Pița

Bogdan Ficeac, un...
om de rezervă

9,90 lei

CUPLU

Relațiile
deraiate

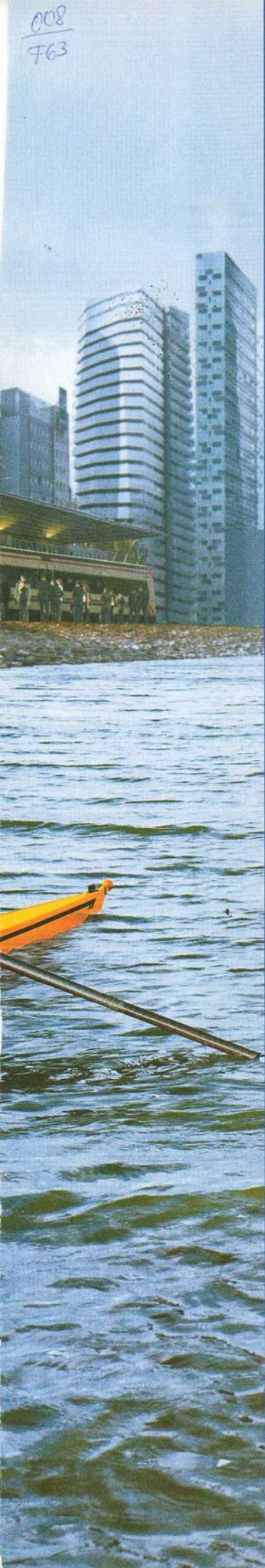

PICK A ROUTE, NOT A ROUTINE.

PLAN

Ballantine's®

P/468791

Biblioteca J. J. J. J.
OVID DENSUSIA
Biblioteca - Devc
M. N. P/468791

LEAVE AN IMPRESSION

DOSAR

Relațiile... deraiate

În istorie există o mulțime de cupluri celebre. Romeo și Julieta, Tristan și Isolda, Lancelot și Guinevère, Orfeu și Euridice, Iustinian și Teodora sau Ludovic al XVI-lea și Maria Antoaneta. Indiferent de epoca istorică și de forța iubirii lor, destinul nu le-a fost prieten. Și atunci cam ce exemple să găsim, noi cei din zilele noastre, privind spre trecut, citind și judecând poveștile lor? Romane celebre și filme memorabile au spus poveștile lor tragice. Aparent, însă, în basmele românești ca valerul rătăcitor – de multe ori un Făt-Frumos – e mai câștigat pentru că în general ia fata împăratului cu tot cu jumătate de împărăție. Să fie o chestiune de matrice culturală? Să fie legătura noastră cu pământul atât de adânc legată de taina căsătoriei? Și totul cu un fatalism mioritic... Un fel de... și de-o fi să mă... înșor!...

Dacă încercați pe google să căutați cuvântul cuplu, veți găsi 9.200.000 de rezultate. Impresionant, nu? E posibil ca pe la coada acestor rezultate să existe și chestiuni care țin de tehnică, dar primele sunt exclusiv site-uri de sfaturi generale, dating, cărți, filme, căutarea fericirii, fotografii, chiar și lucruri deocheate...

Cinematografia contemporană abundă în producții având ca subiect aceste probleme găsind cele mai năstrușnice sau viabile soluții. De la „Pe aripile vântului”, la „Kramer contra Kramer” sau „Războiul rozelor”, comedii contemporane sau dramele istorice se adaptează momentului într-un melanj de situații neașteptate. Iubiri imposibile, cupluri neașteptate, finaluri apoteotice... Oriunde există un cuplu, poate exista o situație cu date noi. Chiar dacă în fond (devin patetic și lacrimogen), în profunzime, poveștile sunt întotdeauna la fel.

Și totuși, încotro ne îndreptăm? Noi, cei de azi și eventual de mâine...

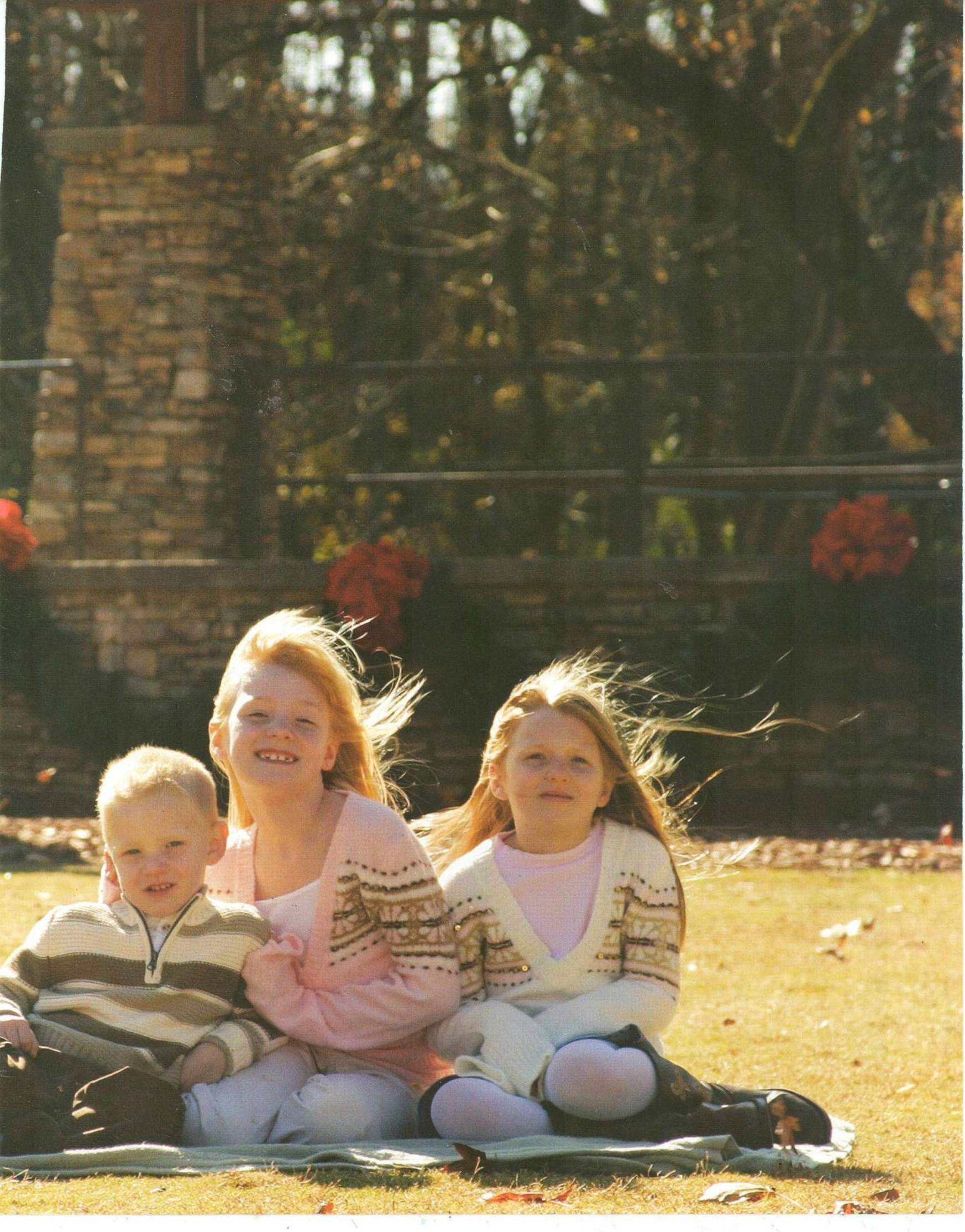

A photograph of a man and a woman kissing outdoors in autumn. The man is wearing a blue and white striped shirt and dark trousers. The woman is wearing a dark blue top and a light-colored skirt. They are standing on a path with fallen leaves. In the background, there are trees with yellow and orange leaves, and a stone wall with red flowers. The overall mood is romantic and peaceful.

DOSAR

Cuplul – alături sau împreună

Aparent a început de la Adam și Eva, unde lipsea cu desăvârșire competiția și concurența. De-a lungul timpului, relațiile de cuplu și mariajul au fost supuse unor legi și cutume, multe dintre ele păstrate până astăzi. În Antichitate, de exemplu, în funcție de cultura de care aparțineau, oamenii trebuiau să țină cont de fazele Lunii, de anotimp sau de avere atunci când se căsătoreau. În Evul Mediu, există logodne și căsătorii aranjate înainte ca cei direct implicați să se fi născut. În același timp, însă, aceste legături oficiale încep să fie înregistrate, iar Biserica creștină are un rol major în crearea unor legi cu privire la instituția căsătoriei. Democrația era încă prea departe...

Și de-o fi să mă-nșor...

Idealul căsătoriei era o revistă săptămânală ilustrată care apărea în 1913. Încă mai căutam idealul și azi, dar să dăm cuvântul specialiștilor din cărți:

Bărbații obțineau considerație și importanță în societate, prin noile relații pe care le încheiau, iar femeile demnitate și respect, conferite de noul statut, iar împreună cei doi câștigau ajutor și sprijin în toate întâmplările vieții unul de la celălalt sau prin intermediul celuilalt. Starea de lucruri în epocă era considerată, însă, alarmantă: femeile erau văzute ca punând mare preț pe căsătorie, ca un adăpost sub care trebuiau să fie neapărat, iar bărbații, analizând doar partea materială a problemei, majoritatea căsătoriilor încheindu-se ca simple soluții rezonabile de a satisface nevoile soților, adică erau simple negoțuri sau târguri. Ele promovau convingerea greșită conform căreia „banul acoperă toate cusururile și șterge toate imperfecțiunile”.

Pe de altă parte se promova și caracterul moral al acestei instituții, conlucrând permanent cu moravurile și religia prin intermediul cărora exista și pe care la rândul ei le promova. Căsătoria era văzută drept prima condiție a ordinii sociale, prima formă a societății și primul pas al omului

spre o viață morală, fără de care orice vi era cu neputință a răzbate în viață.

(din *Să nu audă lumea. Familia românească în Vechiul Regat*, autor Liliana Andreea Vasile, Tritonic Istorie, 2010)

M-am născut și am crescut în perioada de tristă amintire. Nu țin minte vreo slujbă de nuntă la biserică, dar am văzut multe poze cu mirese... Păreau cu toate foarte fericite, chiar și în fotografiile alb-negru. De pe vremea aceea se făceau bani din poze la nunți! Și totuși, cu toții se cam fereau de divorțuri, nu dădea bine la dosar, mai ales pentru cei care ar fi putut fi judecați în ședința de partid. Nu știu nici un caz concret, dar am auzit. Îmi amintesc însă foarte bine cum în toate filmele și mai ales la teatrul TV, liderul de sindicat, (deși nu se folosea cuvântul lider atunci!) mai vârstnic și foarte sfătos, avea rolul de consilier marital, psiholog sau chiar pețitor. Întotdeauna iubirile erau împărțite și spectacolul se termina cu bine. Mai țineți minte filmul *Buletin de București*?

Și mai țin minte cum studenții la încheierea facultății puteau primi 50 de sutimi în plus la nota pentru repartitie dacă erau căsătoriți tot cu un proaspăt absolvent sau încă student. Puteau primi 50 de sutimi și pentru activitate... obștească. Așadar, cu un pic de noroc, puteai avea chiar nota 11!

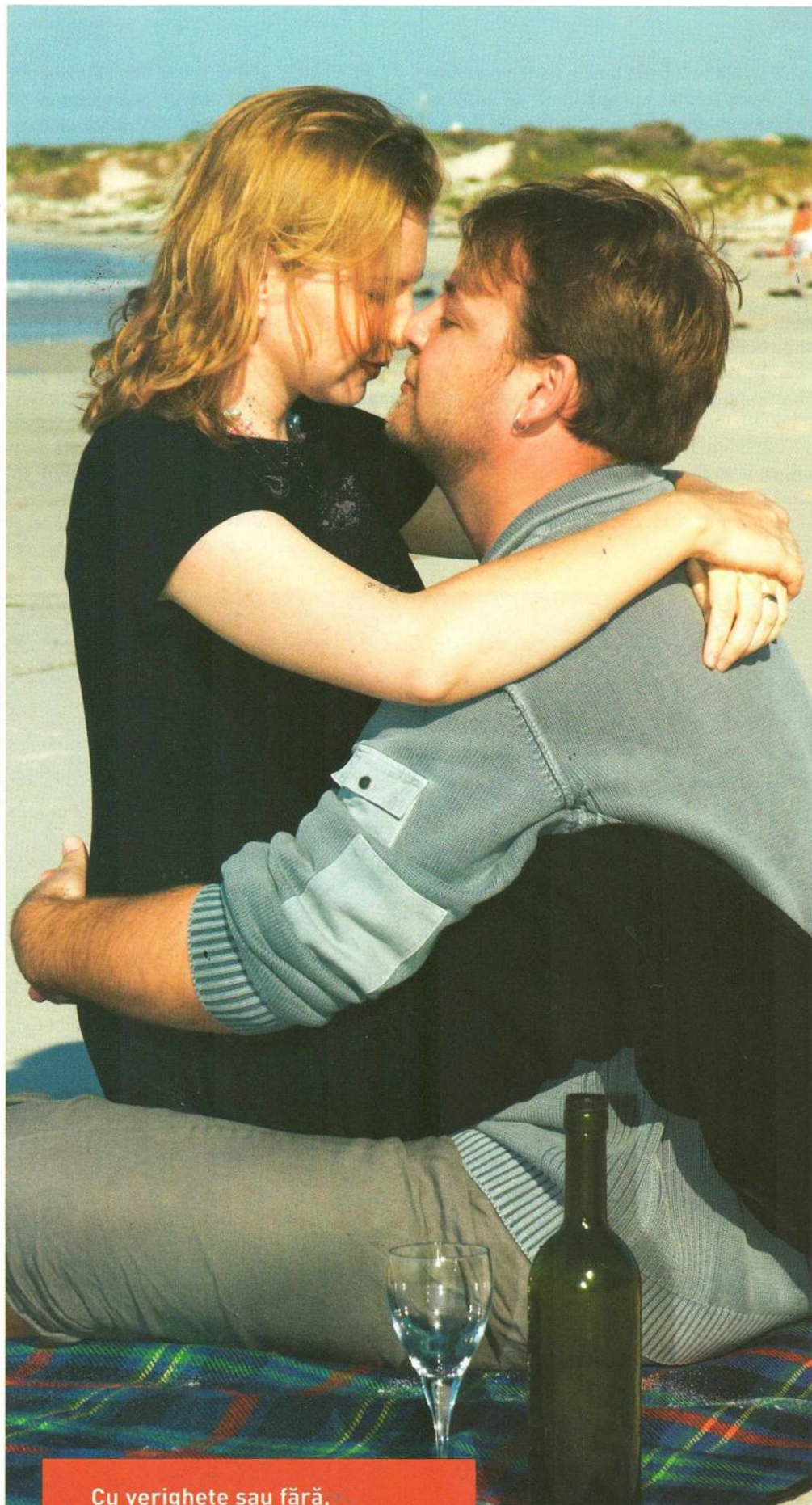
Nu țin minte să ne fi făcut cineva observații pentru îmbrățișări și săruturi furate prin parcuri și plimbări ținându-ne de mână. Atenție, însă, miliția veghea la respectarea bunelor moravuri. Să nu uităm că lipseau țigările străine și cafeaua naturală, despre sucuri de fructe și alcooluri speciale și tari, ce să mai vorbim?... Cluburi, cafenele... Nici pomeneală. Discoteca se închidea la 22 dacă nu cumva se oprea curentul mai devreme. Bardezi-urile (scrise de fapt Bar de zi!) erau un palid strămoș al stabilimentelor de azi. Un pic de *Rocola*, *Brifcor* cu noroc și vermouth *Mamaia*, dacă știai pe cineva. Și atunci, cum să se cunoască oamenii?...

Să nu uităm, familia era celula de bază a societății... Celula? Parcă sună cam sinistru, nu-i așa!?

În anii '90 totul părea posibil. Soții au devenit asociați în noile firme comerciale, iubiții au devenit asociați, prietenii la fel. O vreme a fost frumos și roz, dar când au început divorțurile, fără a mai stârni oprobiul opiniei publice, au trebuit împărțite și fondurile fixe sau mijloacele circulante ale noilor SRL-uri sau SA-uri. Au fost ani ai entuziasmului antreprenorial și marital. Nu pot estima câte dintre acele cupluri au eșuat, dar bănuiesc că foarte multe. Drumurile s-au separat, carierele s-au despărțit, lumea e

Un politician din Republica Moldova își caută rudele din România publicând pe blog o veche fotografie de nuntă.

Cu verighete sau fără,
cu acte sau fără,
(ne)fericiți să fim!

Nu ne mai înghesuim la Starea civilă

Românii par să-și fi pierdut încrederea în căsătorie din ce în ce mai mult în ultimii ani. Dacă în 1990 statisticile arătau că existau 192.000 de căsătorii, în 2011 au fost înregistrate doar 105.000 mariaje. Diferențele acestea ar putea părea mari indicând o schimbare de mentalitate între cei 20 de ani care au trecut din 1990 și până în 2011, modificările cele mai mari, însă, par să fi apărut undeva la nivelul anilor 2007-2011. În 2007 în România se înregistrau 189.200 de căsătorii, în timp ce anul următor au fost doar 149.000, în 2009 doar 134.000, iar în 2010, numai 115.778 căsătorii. Specialiștii estimează că în următorii ani rata căsătoriilor va continua să fie pe un trend descendent, cu 5 căsătorii în minus la mia de locuitori. Scăderea este de-a dreptul dramatică, fiindcă ea s-a petrecut nu atât în decursul a 20 de ani, cum ar putea să pară la prima vedere, ci într-un timp relativ scurt, de numai patru ani. Mulți specialiști au pus această diminuare a ratei mariajului nu atât pe seama modificării percepțiilor asupra instituției căsătoriei cât pe problemele legate de criza economică (absența unui job stabil sau chiar șomaj de-a binelea) și măsurile de austeritate impuse de Guvern în ultimii ani (salarii mici, imposibilitatea de a achiziționa propria casă).

Pe lângă diminuarea numărului de căsătorii, în ultimii ani a crescut și vârsta la care bărbații și femeile decid să facă acest pas și a crescut inclusiv vârsta la care cuplurile căsătorite decid să aibă un copil. În 2011, 31 de ani a fost considerată vârsta medie a căsătoriei la bărbați și femei și se aflau în această situație circa 355.000 de români, dintre care 172.000 de femei și 183.000 de bărbați.

Specialiștii spun că toată această scădere dramatică a înființării de noi cămine stabile, bazate pe relații legalizate se datorează, în procent de 10-20%, și unei schimbări de mentalitate, de așa-numita occidentalizare a societății românești. În aceste condiții, noțiuni precum familie sau biserică încep să intre în con de umbră în favoarea ideii de concubinaj, de relații multiple și instabile. Oamenii, afectați și de aspectele financiare, se gândesc de două-trei ori înainte de a face pasul și a-și uni destinele prin căsătorie.

Românii aleg concubinajul

O altă cauză identificată de specialiștii în demografie, ca fiind direct răspunzătoare de numărul tot mai redus al căsnicilor, îl reprezintă migrația, aceasta fiind evident în strânsă legătură cu nivelul de trai scăzut din țara noastră și perspectivele mici privind îmbunătățirea acestuia în viitorul apropiat. Conform unor date oferite de oficialitățile italiene, peste 100.000 de românce sunt căsătorite cu cetățeni italieni.

Mai mult decât toate aspectele enumerate mai sus, în România se mai întâmplă un fenomen. Tinerii stau cu părinții – din cauza imposibilității achiziționării unei case sau fiindcă nu au bani să închirieze una – până după vârsta de 30 de ani. România este pe locul zece la acest capitol, printre țările fruntașe cu tineri care trăiesc împreună cu părinții mult timp după majorat fiind maltezii, slovenii, slovaci și portughezii. De asemenea, tinerii din țara noastră par în ultimul timp din ce în ce mai încântați de ideea de a trăi alături de un partener fără a-și mai legaliza relația, iar la acest capitol ne situăm pe locul patru în Europa, după Finlanda, Norvegia și Suedia. Potrivit Institutului Național de Statistică, la recensământul din 2002, aproximativ 3,8% din populația țării trăia în concubinaj/uniune consensuală. Nu știm cum arată situația după recensământul din octombrie 2011, fiindcă datele definitive și clare ale acestui recensământ vor fi publicate abia anul viitor. Bănuim, însă, că procentul concubinajelor/uniunilor consensuale a crescut.

Și încă un lucru care s-a schimbat mult în ultimii ani, în concepția româncelor! Multe femei acceptă să devină mame fără a mai recurge la căsătorie, adesea chiar vor copilul numai pentru ele însele, optând pentru familia monoparentală. În anul 2010 s-au născut aproape 209.000 copii, acesta fiind cel mai mic număr din 1955 încoace. Să nu uităm că, după 1955, pe la mijlocul anilor '70, a fost perioada în care Ceaușescu a interzis avorturile, efectul fiind dublarea numărului de nou-născuți, de la 270.000 în 1965 și 1966, la peste 520.000 în următorii doi ani.

mare și călătoria peste hotare se democratizase... Apoi treptat au apărut și job-urile în străinătate, bursele, oportunitățile de tot felul. Corporațiile pătrundeau în forță în România, muncă multă, distracție la sfârșit de săptămână. Cluburile se deschideau unul după altul, restaurante, mâncăruri bune, băuturi fine, dar și agențiile matrimoniale care încercau să suplinească lipsa de timp. Un val de cupluri s-au sfârșit. Nu interesa pe nimeni că ești divorțat, liderii de sindicat aveau alte probleme... Au apărut cupluri noi, mai liberale, de orice orientare... Mai puține hărții, mai puține contracte, mai puține responsabilități. Celula de bază se cam dărâmasese...

Când am divorțat am primit felicitări șoptite pe la spate de la prieteni lipsiți de curaj, când m-am recăsătorit am fost întrebat dacă am înnebunit și nu mi-a ajuns o dată... Fără comentarii.

Și, în 2008, a lovit criza. Bani au început să se scurgă printre degete și slujbele să se împuțineze. Cuplurile care scârțâiau au început să strângă din dinți și să încerce să-și rezolve problemele fără despărțire. Deși criza imobiliară redusese mult chiriile, mulți au preferat să rămână împreună. Unii și-au rezolvat problemele, alții nu. De ce să ne căsătorim dacă ne e bine așa, împreună fără acte, de ce să mai facem alte cheltuieli pentru festivități? Aparența libertății sau calcul economic?

Dar parcurile sunt pline de copii. Am încercat și eu să mă interesez care e explicația. Mi s-a spus că dacă tot e criză, e vreme de făcut copii. Cu alte cuvinte, există și o parte pozitivă? Aparent da. Concediul de maternitate e mai bun decât șomajul.

Bugetul de concedii s-a mai redus, la fel și frecvența ieșirilor în oraș. Familiile s-au re-

tras și au rămas în casele proprii, sau la iarbă verde.

Greu de estimat un drum pentru anii viitori. Nu știm ce se va întâmpla cu piața europeană, darămite să prognozăm cum va arăta familia viitorului. Deocamdată bunicii sunt tot cu nepoții în parcuri. Se plâng, pe bună dreptate, de nivelul pensiilor și de prețul medicamentelor, dar cei mici se joacă fericiți. În Danemarca, de exemplu, nu am văzut nici un bunic de mână cu un nepot sau o nepoată. Nu mi s-a părut normal. Dar o fi bine? Asta ne așteaptă în viitor? Familii doar din părinți ocupați și copii crescuți la creșă sau cu bonă, iar bunicii aparent mulțumiți în azile cu aparență de hoteluri de lux... Revenim la generația care a crescut cu cheia de gât? Cea a anilor '80...

Personal mă îngrozește exprimarea „familia monoparentală”... Și nu mă gândesc la copii, ci la ideea de cuplu. Și la singurătate...

Pentru că nu știam ce să scriu la concluzii

am sunat o cunoștință. O corporatistă din domeniul HR, care mi-a zis clar:

Auzi, domnule, relațiile de azi sunt supraevaluate. Fiecare ține de o relație la infinit. Dacă nu ești fericit, tai-o! Și gata! Mulți cred că absența nefericirii este în mod automat fericirea. Fals!

N-am comentat pentru că sunt convins că definiția fericirii este o chestiune extrem de personală și implicit foarte subiectivă. Prin urmare, nu poate fi exprimată sau definită în termeni cuantificabili. Sau nu pot eu fără vreo pregătire de specialitate... Am întrebat pe altcineva, care are o relație foarte agitată, de ce nu o întrerupe și mi-a răspuns șoptit: *De frica singurătății!* Cum s-ar zice, rău cu rău, dar mai rău fără rău! Așadar, ne descurcăm după ureche sau după inimă, de la caz la caz. Ori apelăm la specialiștii care dețin adevărul... relativ. Ei sunt pețitori profesioniști, medici, sociologi, psihologi, profesori, dar pot fi și părinți sau prieteni... Am dreptate? În fond, nu am zis nimic nou.

Deunăzi am fost la o nuntă. Într-un orașel aproape de munte. Lume bună, biserică foarte cochetă. Mirii foarte tineri. Și cu priviri îndrăgostite și hotărâte. În jurul lor invitați diferiți ca vârste și profesii. Le-am privit mâinile. Parcă nici jumătate nu aveau verighete, deși pe unii dintre ei îi știam căsătoriți de ani buni. Am observat gesturi tandre la perechi tinere și la perechi mature, am observat cupluri foarte diferite ca vârste și ca vestimentație. Ba chiar și ca atitudine. Și ce concluzie s-ar impune? Greu de spus. Zicala „Câte bordeie, atâtea obicei!” e mai mult ca oricând la modă. Să ne vedem cu bine la următoarea nuntă...

Facebook, motiv de divorț

Dacă la un capăt al firului subțire al demografiei românești, și așa scăzute, se află căsătoriile, la celălalt capăt stau divorțurile. Cu alte cuvinte, după ce că sunt puține căsătorii, mai avem și divorțuri multe. În 2002, de pildă, cei mai mulți români divorțau în jurul vârstei de 45 de ani. Lucrurile nu s-au schimbat mult în 2011, anul de unde avem cele mai recente date. Astfel, în 2011 au existat 491.452 de femei divorțate și 378.671 de bărbați divorțați, conform INS. Rata divorțurilor din 2011 era de 1,5 la mia de locuitori, aceeași ca și în 2002, fiind mai crescută doar în 2007 și 2008 când a fost de 1,7 la mia de locuitori. Comparativ cu țările vecine, românii nu divorțează totuși foarte ușor, în Ungaria rata a fost de 2,4 la mia de locuitori, în Spania de 2,2. Cei care se despart cel mai ușor sunt belgienii, lituanienii, dar și cehii.

În ceea ce privește situația pe medii de rezidență, în mediul urban au loc 60% dintre căsătorii și 74% dintre divorțuri, cifra divorțurilor în mediul rural fiind evident influențată de tradiție.

Care sunt cauzele care duc la despărțirea soților? Infidelitatea, certurile conjugale, neajunsurile materiale etc. Pe lângă cauzele clasice există și o serie de cauze moderne. Altfel spus, la timpuri noi, cauze noi. În Statele Unite, rețeaua socială Facebook este incriminată adesea într-un divorț din cinci, potrivit unui studiu american desfășurat de Universitatea Layola. Studiul mai arăta că 81% dintre avocați au constatat, în ultimii cinci ani, creșterea numărului de dovezi de divorț oferite de site-urile rețelelor de socializare.

Un alt motiv de divorț în epoca modernă o reprezintă jocurile video și internetul. Dependența de jocurile video precum World of Warcraft, Call of Duty se pare că e chiar mai mare decât cea de cocaină și duce la destrămarea căsniciilor în multe țări din Vest, cu precădere în SUA.

(text Alice-Claudia Gherman)

DOSAR

Pețitoare de corporatiști

Corporatiști, oameni de afaceri sau cu profesii liberale. Cam workaholici, focusați doar pe carieră. Cel puțin până pe la vreo 30 și ceva de ani. Când ideea de single devine povară. Și e vremea de așezat în familii. Din „chemare” proprie sau doar preluând un model social. Și-atunci vine partea cu „n-am timp, unde, cum...”. Căreia îi răspunde un fel de pețitoare foarte modernă. Cu un business de sentimente: „Umbrella for Two”, primul serviciu de „matchmaking” din România.

Un business de sentimente

C Client sau ziarist, aceasta-i întrebarea?! Cum să mă prezint la *Umbrella for Two*? Sigur că ar ieși un *insider* frumos dacă aș intra, pe bune, în *procesul tehnologic* de căutare a unui partener. Dar nu am 250 de euro în buzunar,

pentru pachetul de pornire. Și nici cu stabilitatea emoțională nu stau pe roze, așa că numai un bărbat în plus mi-ar mai lipsi. Hai să fiu ziarist, e mai ieftin și mai... fără fluturi în stomac. Dar cu nămeți, băltoace, gheață la mal, pe trotuar, vreau să zic. Merg cu încetinitorul, așa că nu ajung la ora stabilită. Nu mă ceartă nimeni, e un mediu prea zen pentru asta. Prea feng-shui. Lumânări, bonsai, plante în ghivece de lemn, cărți, fotolii și canapea de piele. Un spațiu primitor, pe strada

Alexandru Philippide, numărul 5. La un ceai și un pahar cu apă, Oana Totoră, *managing partner*, îmi povestește cum a început *head and heart hunting*: „Am lucrat câțiva ani în zona *corporate*, unde, știți, nu se prioritizează viața personală. Aveam mulți colegi *single*, deși erau oameni faini. Doar că nu aveau timp, nu știau unde să caute, cum să abordeze problema. La departamentul financiar, de pildă, se muncea uneori non-stop, câteva zile. Cui să-i mai ardă de căutat relații, în asemenea condi-

Piața de dating din România este împărțită astfel: 52% site-uri de dating online; 32% agenții matrimoniale online; 15% agenții matrimoniale clasice și doar 1% alte tipuri de agenții (matchmaking, evenimente etc.).

ții? Apoi, aveam și o prietenă *single*, la toate întâlnirile mă întreba unde să-și găsească un bărbat. Cinci ani am trăit cu frământarea ei, așa că am realizat că e chiar o problemă. Și, la o întâlnire între fete, am hotărât să facem un serviciu la care eu aș apela. Am zis să pornim de la ceea ce știm noi să facem, respectiv recrutare de personal, pe o categorie pe care o cunoaștem”.

După șase luni de studiu a pieței de *dating*, *Umbrella for Two* s-a lansat, oficial, în februarie 2010. Și au început să curgă clienții, peste 200, până în prezent. Business-ul cu sentimente a fost deschis de o doamnă, 34 de ani, antreprenoare. Fire activă, amatoare de sporturi extreme, cântă și la pian, sociabilă... Doar că s-a concentrat pe carieră și a tot amânat relațiile. Când a realizat că ar fi cazul, nu prea știa cum se mai face. Și de vreme ce există specialiști pentru asta, a apelat la ei. E mult mai simplu să te duci direct la întâlnire și persoana cu pricina să fie, deja, verificată. Practic, doar chimia e lăsată la voia întâmplării, toate celelalte compatibilități sunt bine analizate.

Ultimul client, din zona *corporate*, parte logistică, divorțat, peste 30 de ani, a venit chitit că el vrea familie și copil. Doamna să fie feminină, caldă, tradiționalistă, în nici un caz dependentă de el, să se agațe, ca o liană, că a mai avut una așa, de l-a sufocat. El e pasionat de fotografie, bine ar fi să înțeleagă și asta. La prima întâlnire, n-a fost chimie, n-a ieșit nimic. Pe a doua a plăcut-o din start, era și preocupată de fotografie, ca să vezi, așa că *dosarul* a fost închis.

Clienți dificili? Sigur că da! Un avocat, peste 40 de ani, tipul dominant, lider în relație. Problema era că schimba foarte des profilul dorit. În cele din urmă, a vrut o femeie care să-l urmeze, dar fără să se agațe de el. I-a căzut cu tronc o doamnă din zona resurse umane, foarte maleabilă, înțelegătoare, relaxată, jucăușă.

Chiar dacă se ferește de generalizări, din motive evidente, Oana Totoră acceptă, totuși, un fel de portret robot al clientului său: „În zona relațiilor, pe segmentul nostru, se vede clar o modificare a obiceiurilor și a motivațiilor. Modelul romantic este ușor depășit, clienții știu ce vor să li se livreze. Poate e și un fel de amprentă profesională, sunt oameni care văd tot timpul contracte, clauze, termene... Bărbații își doresc femei cu studii superioare, cu un anumit nivel de educație, cu stil, feminine, chiar dacă au poziții de putere. Sunt interesați să aibă mai degrabă pasiuni decât profesii comune. Avocații, de pildă, nu vor avocați, că n-au chef să vorbească și acasă despre spețe. O condiție foarte des întâlnită se referă la înțelegerea și acceptarea programului de lucru prelungit. Femeile, în schimb, încep cu nevoile emoționale. Așteaptă o realizare în plan social și înclină spre varianta

„În România există peste 600.000 de persoane necăsătorite din zona clasei superioare și medii superioare, dintre care aproximativ 185.000 se găsesc în București”, susține Oana Totoră, managing partner „Umbrella for Two”.

Procesul de înscriere și selecție la o agenție de „matchmaking” include, printre altele, realizarea unei prezentări video și analiza compatibilității.

Așa, ca fapt divers...

- Clienții „Umbrella for Two” fac parte din clasa superioară și medie superioară. Ponderea cea mai mare a veniturilor nete lunare este între 1.000 și 4.000 de euro (dar există și venituri care depășesc 20.000 de euro pe lună).
- Ca nivel de studii, toți au facultate și mai mult de jumătate din totalul clienților au master finalizat.
- Din totalul de clienți, 35% sunt bărbați și 65% sunt femei.
- Ponderea de vârstă pentru femei este preponderent în segmentul 30-38 ani. De asemenea, bine reprezentat este segmentul de vârstă 40+, care face ca numărul de femei per ansamblul bazei de date să fie mai mare decât al bărbaților. Se observă aici o aliniere cu tendința socio-demografică potrivit căreia pentru o femeie single peste 40 de ani devine din ce în ce mai greu, cu fiecare an, să-și găsească un partener.
- La bărbați, situația este mai echilibrată, în sensul în care sunt împărțiți aproape egal între segmentul 30-40 de ani și 40+.

Portret de client, la tinerețe

Andrei are 35 de ani și este antreprenor. Și-a dorit foarte mult să fie propriul său angajat și munca de 13-14 ore pe zi nu l-a speriat niciodată. Este ambițios și mai are încă obiective de atins. Își încarcă bateriile din natură, alpinismul este unul dintre sporturile preferate. Se antrenează într-o sală din București și, de fiecare dată când are timp, escaladează munții adevărați sau schiază, iarna. De două ori pe an, cel puțin, își face timp pentru vacanțe în locuri îndepărtate. Anul trecut a trăit două săptămâni împreună cu încașii din Peru, pentru a le înțelege filosofia de viață.

Malaezia l-a impresionat prin frumusețea locurilor și prin simplitatea oamenilor. Doar timpul îi lipsește pentru câte planuri și idei îndrăznețe are. Debordează de energie. Prietenii sunt vechi, aceiași dintotdeauna. A avut câteva relații de lungă durată, care, dintr-un motiv sau altul, nu s-au finalizat cu nuntă, ca-n filmele americane. Își dorește lângă el o persoană alături de care să descopere oameni și locuri noi. Așa că s-a hotărât să apeleze la „Umbrella for Two”.

clasică, unde bărbatul are rol de susținere, nu neapărat materială”. Spre deosebire de o agenție matrimonială, *Umbrella for Two* pune accent pe selecția și potrivirea clienților, garantează un număr minim de profile compatibile recomandate și apelează la *head and heart hunting* – căutarea activă de persoane compatibile, în afara bazei de date.

Acestea fiind zise, hai să presupunem că aș fi client, doar așa, în scop documentar, să vedem ce mi se întâmplă. Păi, e clar, consultanții de *matchmaking* mă vor scana, capcoadă, sub diverse aspecte: fizic, rațional, spiritual. De la înălțime și greutate, până la pasiuni, valori sau credințe. Asta se numește cunoașterea clientului, în vederea înscrierii în proces. Cu test de personalitate, profil de

înscriere, inclusiv o discuție filmată. Apoi se identifică un profil potrivit pentru mine și, dacă zic da, mi se face lipeala, scuzați de expresie. Agenția se ocupă de organizarea întâlnirii, restaurant, meniu, fel și fel de detalii. În caz de văzut-plăcut, facem schimb de date de contact și putem rămâne pe cont propriu. Dacă nu, continuăm căutările, timp de un an, durata activă a unui serviciu, indiferent de pachetul selectat.

Serviciile *Umbrella for Two* sunt împărțite în patru pachete (*Bronze, Silver, Gold* și *Platinum*), cu prețuri între 250 și 800 de euro, fără TVA. Pentru primele două servicii, consilierii agenției selectează și recomandă profiluri de potențiali parteneri numai din interiorul bazei de date.

Pentru *Gold* și *Platinum*, însă, fac o căutare proactivă, în afara bazei de date. Dintr-o pornire ancestrală, probabil, bărbații preferă pachetele active, de vânătoare. Dacă vânează altcineva pentru ei, cu atât mai bine!

IN AN ABSOLUT WORLD

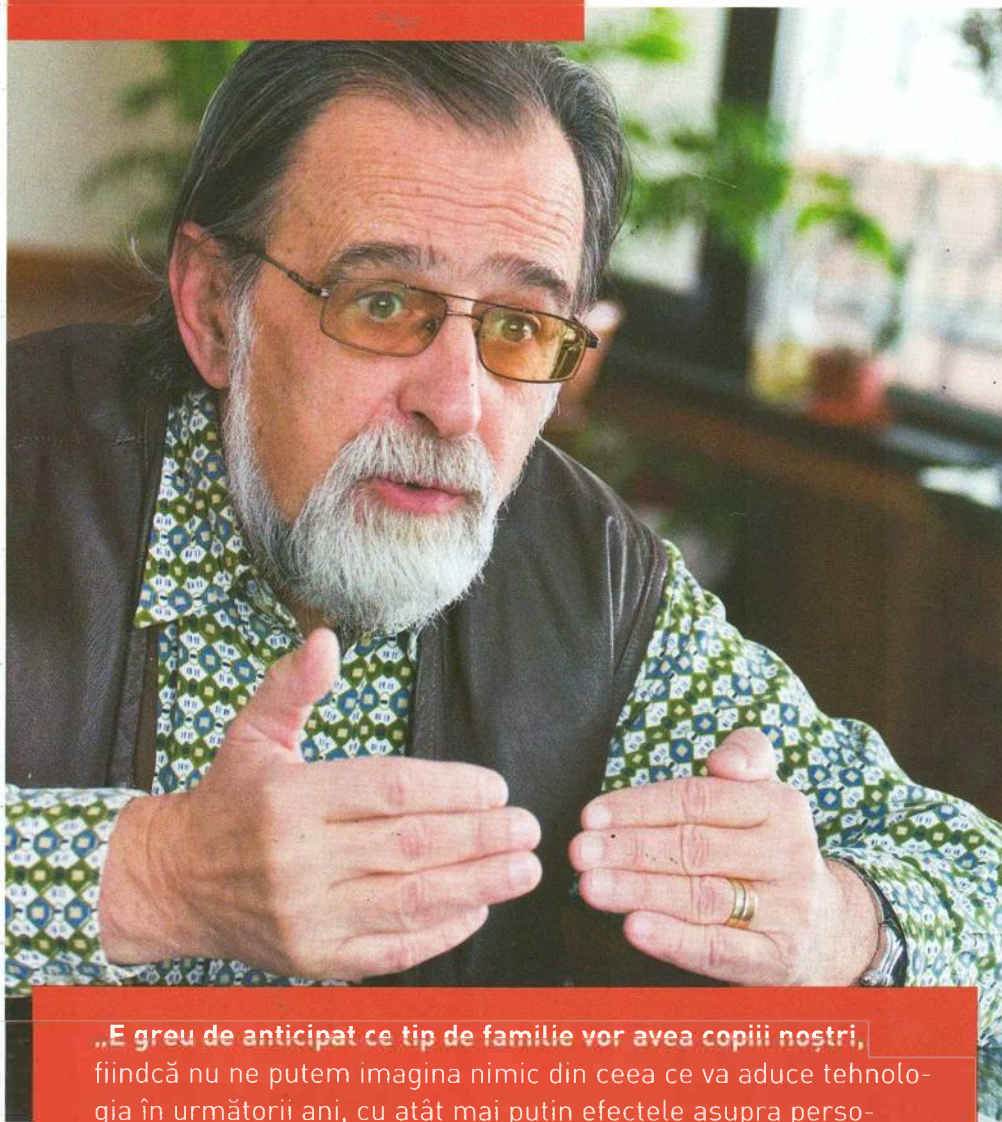
THE

Familia pare să fie marele pariu al secolului XXI. Va mai fi valabilă formula potrivit căreia educația unui copil începe cu 25 de ani înainte de nașterea lui?

text Corina Anghel
foto Octavian Tibăr și arhiva

Metamorfoza familiei

„E greu de anticipat ce tip de familie vor avea copiii noștri, fiindcă nu ne putem imagina nimic din ceea ce va aduce tehnologia în următorii ani, cu atât mai puțin efectele asupra personalității umane, asupra jucătorului social. Așadar, mai încet cu prognosticul, că nici cu diagnosticul pe moment nu stăm prea bine” susține prof. univ. dr. Vintilă Mihăilescu, antropolog.

S

Studiile spun ceea ce se vede și cu ochiul liber: tot mai puține căsătorii, tot mai multă violență domestică și divorțuri, cupluri care preferă să trăiască în concubinaj sau chiar separate. Liberalizarea sexualității amenință afectivitatea din cuplu? E la mijloc nevoie de independență, individualism exacerbat, grefat și pe neîncrederea în ideea de celălalt, sau poate pragmatism alimentat de rânduielile economiei de piață? Cum va arăta familia copiilor noștri? Ne răspund: avocatul Paula Iacob, antropologul Vintilă Mihăilescu, sociologul Dumitru Borțun, scriitorul și jurnalistul Liviu Antonesei.

■ Cum s-a născut familia? Căreia dintre nevoile fundamentale ale omului a răspuns această formulă de conviețuire?

V.M. Familia este o soluție la nevoia fundamentală biologică de reproducere. Cum spune Lévi Strauss și alții de fapt înaintea lui, familia este soluția prin care se trece de fapt de la starea de natură la starea de cultură. În regnul animal reproducerea este un război (masculii care se luptă pentru femele, până la uciderea celui slab, asigurându-se astfel și selecția naturală), la specia umană devine stare de pace. Relativă, dar totuși pace, este marea găselniță a omului. Inițial, familia se realiza prin schimbul de femei. Când s-a ajuns la acest moment – Dumnezeu știe cum – membrii grupurilor primare de oameni au înțeles că e mai bine așa și lucrurile au evoluat până la ceea ce a devenit familia în definiția ei clasică. De ce război și de ce pace? Pentru că regulile de rudenie sunt un tratat de pace, sigur, în sensul dreptului cutumiar, care funcționează de milenii și încă e valabil. Cu drepturi și obligații. Ai voie să-ți iei nevastă doar dintr-un anumit grup. Punct. Și asta se respectă, este liantul

fundamental al oricărei societăți. În antropologia britanică – dintre cele mai puternice școli – antropologia înseamnă antropologie socială, care la rândul ei înseamnă 90% relații de rudenie. Pentru că în jurul lor se țese tot: comunitatea, regulile căsătoriei, ale creșterii și apartenenței copiilor, dreptul de proprietate, începând cu terenul. Inițial era vorba despre teritoriul de vânătoare. Există și teoria conform căreia familia a apărut datorită nevoii de continuitate, de stabilitate, asigurate de proprietatea asupra teritoriului, care se transmite astfel prin descendență. E tot o soluție de ieșire din starea de război, pentru teren, de data asta.

I Femeia era tot parte din „pachetul de proprietate”?

V.M. Aici lucrurile sunt complexe. Da, înțelegerile erau între masculi, între grupuri de fapt. Căsătoria, în forma de azi, individualistă, este o invenție a istoriei foarte recente. Inițial era o relație între grupuri. Și aici intervine și o altă funcție a familiei: cea a muncii. Pentru a supraviețui, grupurile umane trebuiau să acopere un spectru larg de activități, clar distribuite între bărbat și femeie. De aici un respect absolut reciproc, nu din considerente metafizice, ci pur pragmatice: dacă tu nu-ți faci treaba ta, eu mor. Și atunci te respect și mă respect. Sigur, respectul teritoriilor de activități nu excludea autoritatea totală a bărbatului care avea primul, ultimul și, uneori, chiar singurul cuvânt.

I Familia inițială a avut deci o „rețetă” extrem de stabilă, de funcțională social. Ce a produs declicul trecerii la formula de azi?

V.M. Dacă vorbim din perspectiva prezentului, schimbarea fundamentală se numără în decenii. Asta în momentul în care reproducerea socială a devenit o chestiune individuală, odată cu apariția societăților industriale, în care a devenit posibil controlul natalității, metodele de contracepție, planificarea familială, adică trecerea deciziei de reproducere dinspre societate către individ. De aici, independența femeii. Se vorbește despre matriarhat psihic, pentru că decizia asta poate să devină în ultimă instanță exclusiv a femeii, ca individ. Mai mult chiar, bărbatul poate fi total exclus, la limită – au apărut băncile de spermă! Adică o inversare totală a rolului. Sigur, statistic nu este încă un fenomen, familia tradițională continuă să existe, ba chiar văd o recrudescență în acest sens, dar rămâne această decizie exclusivă a femeii care este posibilă tehnic și permisă social și cultural.

I Schimbă asta relațiile de rudenie?

V.M. Fundamental. Inclusiv statutul copilului, care devine un copil al dorinței. Opuneți acestuia ideea românească și a tuturor societăților tradiționale, „cum a dat Dumnezeu”! Relațiile de cuplu și, în general, cele de gen se restructurează astfel și ele.

D.B. Odată cu modernitatea, funcțiile tradiționale ale familiei au început să fie preluate de societate: familia încetează să fie o unitate productivă, căci marea majoritate a oamenilor moderni își câștigă existența în afara familiei (cu excepția unor familii de meșteșugari sau de fermieri, tot mai marginale din punct de vedere statistic); familia nu mai este singurul cadru care poate fi conceput pentru înmulțirea speciei (în tot mai multe culturi, normele sociale permit ca procrearea să se realizeze în afara familiei); în sfârșit, trebuințele de apartenență și identitate, de securitate emoțională și de realizare personală pot să fie satisfăcute în afara familiei; există o rețea imensă de organizații care asigură satisfacerea acestor trebuințe, începând cu cluburile de gentlemen sau ansamblurile corale și terminând cu marile cluburi de fotbal sau corporațiile (unele corporații oferă individului încorporat toate facilitățile imaginabile – de la naștere, care se petrece într-unul dintre spitalele corporației, până la moarte, căci corporația poate oferi și cămine de bătrâni, dar și servicii funerare!).

I Din prudență, trebuie să mă întreb dacă ceea ce ni se pare „disoluția familiei” nu este cumva un clișeu, provenit dintr-un exces de paranoică receptare ca rău a (aproape) tot ce se modifică în viața noastră, a românilor, după '89.

D.B. Cred că disoluția familiei este un fenomen real, care nu-și are cauza în modul în care românii percep modificările apărute în viața lor după '89. Cred, mai degrabă, că ea se leagă de un proces istoric de maximă profunzime, pe care eu îl numesc *universalizare* și care este atât de complex, încât mult-discutata globalizare este doar una dintre fațetele sale. O altă fațetă a universalizării este *accelerarea istoriei*, iar în acest context inedit, familia nu mai poate fi un „centru de control al schimbărilor” și nici o „zonă de stabilitate personală” (Töffler). Ea este înlocuită de „grupări situaționale” (Herbert Gerjuoy), care sunt de o mare diversitate. Alvin Töffler ne-a avertizat asupra acestui fenomen social încă din 1970, când apărea celebra sa carte, *Șocul viitorului* (tradusă și la noi în 1973). În *Al treilea val* (1983), același Töffler dedica fenomenului un capitol întreg, intitulat „Familiiile viitorului”, în care anunța „familia nucleară” (formată din tată, mamă și un copil), „familia monoparentală” și chiar o „cultură fără copii”. Toate previziunile lui Töffler s-au confirmat. Așadar, nu cred că „disoluția familiei” este o expresie paranoidă...

L.A. Sigur, familia fiind o instituție apărută istoric, nu odată cu omul, e logic să fie supusă unor metamorfoze care ar putea să ducă inclusiv la dispariția ei. Fenomenul se luptă cu mentalitățile, tradițiile și reflexele noastre. Dar, pe de altă parte, dacă asta se întâmplă, inevitabil acolo se va ajunge. Iar dorința de cuib pentru creșterea puilor, de conviețuire a

Rata divorțurilor a crescut, au loc în general la puțini ani după căsătorie și din motive de multe ori mai superficiale decât înainte, când măcar prezența unui copil reprezenta o cauză comună. Pe de altă parte, violența rămâne principala cauză a divorțurilor, dar, din păcate, sunt dramatic de multe căsnicii în care femeia este supusă permanent abuzurilor domestice, pe care le îndură într-o captivitate umiltoare, din motive de supraviețuire financiară sau de situație locativă, mai ales când are copii de susținut. Din fericire, prin noul Cod civil, legea susține și protejează într-o mai mare măsură femeia, sau membrul de familie abuzat. Un alt fenomen actual este cel al bărbaților care renunță cu mare ușurință la o familie, pentru o altă femeie, pe care, de altfel, o așteaptă de cele mai multe ori aceeași soartă. Nici femeile nu par a sta degeaba, multe aleg nu un soț, ci un întreținător, care să le ofere o viață de lux, în schimbul favorurilor pur carnale, relații libere de orice sentiment. Avem însă și vesti bune care ne vin de la sate, așa depopulate cum sunt. Acolo familia încă își păstrează valorile tradiționale, bazată pe iubire, primită și dăruită, pe încredere, pe dorința nu doar a soților, dar a celorlalți membri – familia lărgită – de a transmite aceste valori mai departe copiilor. Probabil că și orașenii au nevoie de aceste valori, priviți ce află este la târgurile de produse tradiționale, asta arată că sufletul românului de azi nu este total rupt de rădăcini și de valorile familiale în care a crescut. Familia este nu doar cuib pentru pui, ea aduce echilibru și împlinire. Masa de duminică în familie este un ritual binefăcător la care nu ar trebui să renunțăm.

(avocată Paula Iacob)

Căsătoria e ruptă din Rai... Decizia, însă, se ia pe Pământ

Căsătoria este procesul prin care relația dintre un bărbat și o femeie care se iubesc devine oficială și permanentă. Până când moartea îi va despărți. Sau, după caz, divorțul.

Peste tot în lume, noțiunea de viață de familie este deosebit de puternică. Bineînțeles, cu excepțiile de rigoare. Statisticile arată că marea majoritate a oamenilor sunt de acord că un copil are nevoie de mamă și tată pentru a crește și a se dezvolta într-un mod armonios. Familia este o instituție aproape universală. Percepția căsniciei, însă, variază de la țară la țară, modificându-se destul de mult de-a lungul timpului. În unele locuri, căsătoria este invariabil legată de dragoste și fericire conjugală. În altele, de supraviețuire economică. Oricum ar fi, pentru cei mulți, căsătoria continuă să reprezinte un standard ideal pentru fericirea personală, procreare și creșterea copiilor.

Însoțind omul în întreaga lui existență, familia s-a dovedit una dintre cele mai vechi și mai stabile forme de comunitate umană, cea care asigură perpetuarea speciei, evoluția și continuitatea vieții sociale. Definirea noțiunii de familie ridică unele dificultăți ce țin atât de sensurile complexe ale acestui nucleu fundamental al societății, cât și de diversitatea relațiilor dintre membrii grupului și virtualele implicații ale acestora în sfera socială largă. Cert este că percepția conceptului de familie și viață conjugală diferă de la popor la popor, motiv pentru care zicala „Câte bordeie atâtea obiceiuri” se poate aplica cu brio. Și cum anevoiosul drum în doi

cuplului, nu are neapărată nevoie de acte. Există vorba – și nu e degeaba – care spune că o căsătorie este asasină dragostei. Dovadă stau atâtea cupluri consensuale, care funcționează mai bine decât cele legale. Pe de altă parte, avem încercări de reformă a familiei, prin externalizarea funcțiilor ei, inclusiv de educație a copiilor. Sigur, această familie antreprenorială, cum o numește antropologul Vintilă Mihăilescu, va fi câștigătoare. Odată, pentru că economia de piață i-a obligat pe oameni să-și gândească viața în termeni de venituri și cheltuieli. Partea bună e că asta ajută copilul să se autonomizeze mai repede, să nu aștepte totul de la mama și de la tata. Partea rea apare când părinții nu-și fac timp să stea cu copilul, atâta timp cât să-i poată da reperele unui model cultural, să răspundă curiozităților lui, să îi satisfacă nevoia de joc, de afectivitate și de comunicare.

! Acea stare ancestrală de război a rămas în genele noastre? O regăsim cumva în formele de conflict familial? În competiția dintre bărbat și femeie?

V.M. Sigur că da. Aici e domeniul etologiei umane care ne spune că o serie de comportamente umane au origini instinctuale puternice, biologice, fie că o știm sau nu, și care sunt controlate social și cosmetizate cultural. De la impulsurile violente ale adolescenților, până la geloziiile cu originea tot în „războiul ancestral pentru femelă” și care pot duce la crime pasionale, toate au rădăcini genetice. În ceea ce privește competiția dintre bărbat și femeie, ea este mult mai recentă și vine din societate. Timp de milenii, dacă ne raportăm la societatea europeană, ceea ce azi numim discriminarea femeii, a funcționat. Când a apărut noțiunea de „egalitate de șanse”, care e un deziderat, a început și lupta femeilor pentru el. Iar bărbații nu prea se lasă pentru că au în spate o istorie socială, nu biologică. Patriarhatul încă funcționează: „Da’ eu nu’s mai prost ca bunicul”. E o luptă care vine pe fondul unor reglementări valorice și chiar legale de dată foarte recentă. Și pentru care există încă foarte vii antecedentele unei ierarhii între bărbați și femei. Da, negociem, dar... diferențele nu se pot șterge prin decret.

! Cum se împacă familia tradițională cu aspirațiile individualiste ale femeii de azi? Mai există nevoia de cuib?

D.B. Nu aş pune problema așa. Dacă ne-am rezuma la „nevoia de cuib”, am vorbi doar despre jumătate din genul uman, căci această nevoie este proprie femeilor (sau majorității lor) și lipsește bărbaților (sau majorității acestora). Fiind „programate” să nască și să-și îngrijească progeniturile, femeile au o foarte puternică trebuință de securitate pe termen lung – de unde și trebuința de cuib, și aceea de

„Astăzi, Otilia nu ar mai fi tentată să se mărite cu Pascalopol, dar mă tem că nu s-ar căsători nici cu Felix. Ar face carieră!”, apreciază conf. univ. dr. Dumitru Borșun, sociolog.

stabilitate. Unei femei poți să-i oferi orice și oricât, în cel mai bun caz o poți face să se simtă bine; dar dacă nu-i oferi securitate pe termen lung, ea nu este fericită (de unde și senzația pe care o împărtășesc mulți bărbați cum că „femeile nu sunt niciodată mulțumite”, „niciodată nu vom ști ce vor femeile” etc.). Odată cu emanciparea sa economică, femeia își poate satisface trebuința de securitate pe termen lung de una singură. Adică tot în afara familiei! Problemele semnalate provin și din faptul că oamenii (și bărbații, și femeile!) mai au și alte trebuințe fundamentale: de răspuns afectiv și de noutate a experienței (Ralph Linton) sau trebuințele de apartenență și de identitate, de securitate emoțională și de autorealizare, de tablou al lumii și de devoțiune (Erich Fromm). Ei bine, pentru satisfacerea acestor trebuințe ale naturii umane este nevoie de un partener. Iată de ce femeile emancipate ale secolului XXI, denumite și „femei de carieră”, se confruntă cu marea problemă a singurătății: își pot satisface nevoia de securitate pe termen lung, dar nu și nevoile pentru a căror satisfacere este nevoie de un partener (de pildă, trebuința de răspuns afectiv).

V.M. Aici vorbim despre aspirații ca motivație strict socială. Aspirațiile unei femei într-o societate tradițională erau să aibă un „om bun”, un soț pe care să îl respecte și care să o respecte la rândul lui. Dar cu o ierarhie clară. Iar chestia cu iubitul nu era foarte clară, nu asta

era aspirația. Acum însă feminismul a creat un mediu în care trebuie să te integrezi, ca femeie, ajungi să-ți dorești același statut social și profesional ca majoritatea semenelor tale, să le împărtășești valorile.

I Spuneai că familia tradițională se baza pe respect, nu pe iubire. Când și cum s-a făcut schimbarea?

V.M. În momentul în care a apărut individualismul. Căsătoria era stabilită de neamuri. Și asta până atât de curând, încât și acum mai există presiuni, în zone mai îndepărtate din țară. Azi este exclusiv o alegere individuală. Pe criterii personale, și sociale dar și intime, pe iubire. Iar iubirea este varianta individuală a respectului, ca relație socială. Dar să nu ne amăgim asupra rolului iubirii. Sigur, toată literatura abundă de povești de iubire. Însă majoritatea sunt dramatice, se termină prost. Iubirea în societățile tradiționale este o chestiune atât de privată încât nici nu vorbeai despre ea. Era o poveste a ta cu tine însuși, nu o voce în cetate. Responsabilitatea și respectul tău îți veneau din altă parte. Motivele pentru care doi oameni hotărâsc să conviețuiască sunt foarte diferite. Iubirea este doar unul dintre ele și nu obligatoriu. Dar este un motiv legitim, acceptat și acreditat social. În așa măsură încât chiar și atunci când motivele căsătoriei sunt altele, dă bine o poleială de sentiment.

I Liberalizarea sexualității amenință afectivitatea din cuplu? Sau doar „speranța de viață” a acestuia?

D.B. Liberalizarea sexualității amenință afectivitatea din cuplu numai atunci când cuplul stă doar pe sexualitate, când relația de cuplu are doar o istorie... erotică. Dar iubirea dintre doi oameni poate avea mai multe ipostaze; cel puțin trei dintre ele se știu de două mii de ani, de la Aristotel: *eros* (iubirea fizică), *philia* (iubirea ce-i unește pe membrii aceleiași

familiei) și *agape* (iubirea comunitară, împărtășitoare, care poate fi, la limită, și iubirea pentru Dumnezeu). Când un cuplu are șansa de a cunoaște toate cele trei ipostaze, nu se mai poate spune că „speranța de viață” a acestuia ar putea fi afectată de liberalizarea sexualității. (Atenție; am spus „șansa”, nu „norocul”, fiindcă nu cred că e o chestiune de noroc, cred că ține mai mult de „materialul clientului”).

I Mai funcționează cartea de vizită a unui „băiat bun care nu bea, nu fumează, nu e fustangiu sau cartofoar...”, în care calitățile sunt de fapt non-defecte? Cât de misogini mai sunt românii?

V.M. Mai puțin misogini decât am fost și mai misogini decât vom fi. Suntem încă o societate țărănească, nu doar demografic, cel mai mare spațiu rural și agrar din Europa. De departe. Moștenirea asta de societate patriarhală este încă vie. Chiar și la oraș. Și care nu mai e la modă, intră în conflict cu aspirațiile despre care vorbeam, dar pentru care femeile luptă și care pun în dificultate mulți bărbați. Rezultatul este un soi de machism, mai degrabă decât misoginism. Adică varianta intermediară între bărbatul cap de familie recunoscut și modelul modern, variantă în care nevoia de a-și afirma statutul de „șef” nu se manifestă neapărat în familie. Acești macho în public devin niște mie-lușei în mediul privat, în spațiul conjugal. Un studiu al *Discovery* arată că tinerii români între 18 și 30 de ani afirmă pe de o parte egalitatea între sexe, mergând până la faptul că și bărbații pot în egală măsură să crească un copil, dar, pe de altă parte, susțin că bărbatul e capul familiei. Păi nu e contradicție între termeni? Ceea ce demonstrează o ambivalență emoțională, în care devin firești izbucnirile de personalitate, pentru echilibrare. Iar acestea pot îmbrăca forme violente, de machism conjunctural. Pentru ca egalitatea între sexe să devină reală,

începe cu ceremonia nunții, tradițiile și obiceiurile acestui mare eveniment au evoluat într-un mod cât se poate de variat și ciudat.

În Scoția, viitoarea mireasă este legată de un copac, timp în care prietenii familiei o mănesc de sus până jos cu cele mai degustătoare lucruri. Dacă poate face față acestei umilințe, atunci se va descurca în orice situație, inclusiv într-un mariaj.

Cu o lună înaintea ceremoniei de căsătorie, viitoarea mireasă aparținând poporului Tujia din China plânge zilnic timp de o oră. După zece zile, intră în joc și mama fetei, apoi bunica. Spre sfârșitul lunii, toate femeile din familie se jelesc cu spor, fiecare într-o tonalitate diferită, acest bizar cântec fiind interpretat drept o manifestare spontană de... bucurie.

În Mongolia, logodnicii nu pot finaliza data nunții până când nu sacrifică împreună un pui de găină pentru a-i verifica ficatul. Dacă arată așa cum trebuie, atunci își pot alege data nunții. Dacă nu, sunt nevoiți să repete acest procedeu până când descoperă ficatul ideal.

Se pare că femeile Mangliks din India sunt blestamate să rămână văduve încă de timpuriu. Ca să scape de această nenorocire, se căsătoresc mai întâi cu un copac. Când pomul este distrus, vraja se rupe. Păcat de copaci.

Triburile comunității Tidong din nordul regiunii Borneo, Malaezia, consideră că tinerii proaspăt căsătoriți trebuie să fie închiși într-o casă timp de trei zile. O idee bună, nu-i așa? Probabil, numai că în aceste trei zile nu li se permite deloc să-și facă nevoile.

În Fiji, peștorul trebuie să-i aducă viitorului socru un dinte de balenă. Bun, hai să ne gândim puțin la asta. Dacă nu-l cumperi de pe piața neagră, singurul loc de unde poți face rost de un dinte de balenă este gura celui mai mare mamifer din lume, care întâmplător își petrece marea majoritate a timpului sub apă. Dacă nici asta nu se poate numi dragoste adevărată...

Și Suedia se poate mândri cu un obicei destul de interesant. La petrecerea de nuntă, când unul dintre miri dispăre de la masă pentru a folosi toaleta, partenerul rămas este sărutat de toți invitații de sex opus. Cu alte cuvinte, de câte ori mirele dă o fugă până la baie, prietenii lui au șansa să-i sărute proaspăta soție. Îndemnul „Împarte totul cu prietenii”, capătă deja o nouă conotație.

În zilele noastre, de obicei bărbatul este cel care își etalează mușchii. În Sparta, femeile se rădeau în cap și se deghizau în bărbați în timp ce așteptau să fie furate de alesul inimii. Acum, fie vorba între noi, doar am văzut filmul *300*. La ce altceva te poți aștepta?

În Africa există obiceiul ca o femeie mai în vârstă, de obicei mama miresei, să acom-

panieze cuplul proaspăt căsătorit în dormitor, pentru a le oferi indicații prețioase în timpul primei nopți împreună. Cine își mai poate acuza părinții că sunt o idee cam prea băgăreți?

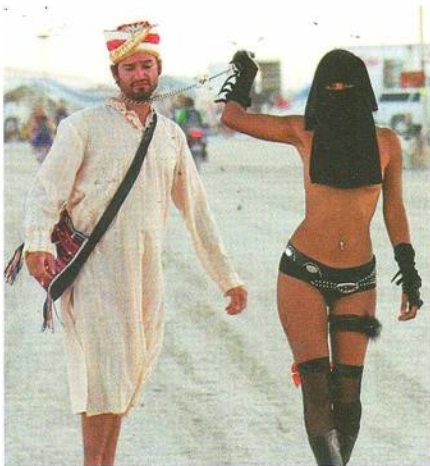
Dacă cineva dorește să distrugă o ceremonie de căsătorie din Congo, nu trebuie decât să angajeze un clovn. Conform tradiției, mirele și mireasa nu au voie să zâmbească sub nici un motiv.

În noaptea nunții, francezii se adună în fața casei proaspeților căsătoriți, făcând o larmă de nedeșcris în timp ce bat cu polonicele în oale și crăciți. Nu numai că s-a dus naibii orice urmă de romantism, dar pentru a-i convinge să înceteze, cuplul trebuie să le ofere gustări și băuturi.

Înainte de noaptea nunții, în Coreea se obișnuiește ca prietenii mirelui să-l bată pe acesta la tălpi cu pești cruzi, pregătindu-l astfel pentru marea încercare din dormitor. Probabil există o explicație logică a acestui procedeu, care nouă ne scapă.

Părinții de pretutindeni aleg diferite tradiții pentru a-și îmbogăți viața de familie. Unele ritualuri ne demonstrează că nu suntem deloc atât de diferiți pe cât ne place să credem.

În Bali, viitoarelor mămică li se interzice să mănânce caracatiță pentru că se crede că astfel vor avea parte de o naștere ușoară. Gravidele din Bolivia nu croșetează pentru a nu înfășura cordonul ombilical în jurul bebelușului. În China, viitoarele mămică se abțin de la injurături, înmormântări și... sex. Femeile din Mexic nu se îmbăiază cu apă rece în perioada în care sunt însărcinate, pentru a nu avea parte de nașteri lungi și dificile. În Etiopia, sarcina este privită drept ceva absolut normal, așa că femeile gravide își continuă activitatea fără să-și bată prea mult capul cu precauții inutile, în timp ce în Polinezia, gravidele sunt răsfățate de întreaga comunitate cu masaje și îndeplinirea fiecărei dorințe. Cu șapte zile înainte de venirea pe lume a

ea trebuie exersată câteva generații de-acum încolo. Egalitatea asta nu este o teorie, este o practică fără instrucțiuni de folosire. Negociem și stabilim împreună normele.

Crește numărul familiilor monoparentale. Ce se întâmplă cu nevoia copiilor de a avea și mamă și tată?

V.M. Categorie, copilul are nevoie de ambii. Este o nevoie fundamentală, nu doar la nivel psihologic. Copilul trebuie să învețe modelul relaționării cu ambele sexe, pentru că în societatea pentru care este pregătit va întâlni și femei și bărbați. În lipsa tatălui, sigur că există surogate, o suprainvestire în persoana cea mai apropiată de sex bărbătesc, bunicul, spre exemplu. Dar asta poate să o facă doar copilul și aici e problematic; îți iese sau nu îți iese. Pe de altă parte, în mod inconștient mama va supralicita, va încerca să joace două roluri, va investi un surplus de emoție, de sentiment, ceea ce la limită o va transforma în mamă castratoare. Acest dezechilibru bio-psiho-socio-cultural al modelului monoparental are grave consecințe asupra copilului. Atenție, însă! Acest lucru începe să apară și în familiile „normale”, în care copilul, ca „produs” al dorinței părinților, este legat ombilical de această dorință, de natura și intensitatea ei și, conștient sau inconștient, va fi măsurat și se va măsura toată viața după standardele dorinței maternale. Nu va fi privit ca atare, „așa cum l-a dat Dumnezeu”, după norma „bun sau rău, tot copilul meu este”; e obiectul unui plan și trebuie să răspundă așteptărilor. În mod inconștient, dar real, acel copil va fi confruntat cu fantasma părinților. Și va trebui să i se supună. „Dar eu, copil, unde sunt? Ești în visul meu”. La noi încă nu s-a creat în societate o situație psiho-somatică, dar în Franța există deja un lanț de cabinete de psihoterapie special pentru astfel de tulburări, care arată un tablou patologic social.

L.A. Familia monogamă este o achiziție istorică, apărută mai mult din rațiuni economice decât legate de sentiment. Dar să nu uităm că și familia tradițională, ca instituție solidă, în forma ei cea mai consistentă, s-a născut odată cu burghezia. Iar căsătoria pe atunci nu se făcea din dragoste, mai ales în familiile bogate, unde primau interesele pur economice, de legături de afaceri între neamurile celor doi. Un sistem de altfel moștenit istoric. Iar ceea ce se întâmplă acum, rata scăzută a căsătoriilor, are și explicații foarte concrete, tinerii aștia nu au unde să locuiască. Mai e și aspectul căsniciilor la distanță. Să nu uităm că între două și trei milioane de români nu trăiesc în țară, din care cel puțin jumătate sunt familii despărțite, din motive economice. Aici apare și drama copiilor, privați de cel puțin unul dintre părinți, ca model cultural esențial în formarea lor ca oameni.

Ce ne facem cu violența în familie?

V.M. Un fenomen care a existat dintotdeauna. Până la un anumit nivel, ea făcea parte din „dreptul” bărbatului, ca formă de autoritate. O palmă, din când în când, intra în limitele normalului, firește, de la caz la caz și de la cultură la cultură. Dau un exemplu încă viu, în satele săsești care funcționează pe alocuri în comunități numite „vecinătăți” și unde există un soi de contabilitate morală foarte strictă, pe linie protestantă, mai ales. Adică, 20, 30 de case vecine, care au un cod de purtare civică, să-i spunem: trebuie să vii la biserică, să-ți ajuți vecinii, să nu te îmbetzi în zi de sărbătoare, să întreții spațiile comune... Cum calci strâmb, plătești. La comunitate, taxă pe greșeală, după un tarif și un statut clar. Aici intră și actele de violență în familie care depășesc nivelul despre care vorbeam mai sus. Și decontul nu era doar pecuniar. Pentru că nu te ruina, dar te rușina mai ales. Acum sunt cazuri izolate, dar așa a funcționat toată Transilvania sute de ani. Motivul pentru care violența domestică a căpătat forme tot mai grave este acea ambivalență emoțională de care am pomenit, cu crize de machism.

Conflictul între generații pare o sintagmă depășită. Vorbim azi de un gol consistent, tinerii au un set de valori și de norme total original. Din experiența avută ca profesor, care sunt transformările esențiale pe care le simțiți în personalitatea tănărului recent?

V.M. Întotdeauna au existat rupturi între generații. Vorbim acum, după '90, despre o generație care s-a născut deja într-o altă lume, a calculatorului, a internetului, care le-a creat un alt vocabular și mai ales alte mijloace de comunicare. Efectele sunt fundamentale, pentru că părinții și copiii nu mai vorbesc aceeași limbă. Iar comunicarea structurează personalitatea, relaționarea cu ceilalți, induce modificări neuro-fiziologice. Una este să-ți vină informația pe cale orală și alta pe cale vizuală, prin ecran. Iar datorită boom-ului tehnologic și nevoii de a-i face față, părinții schimbă rolul cu copiii, sensul de transmitere a cunoașterii, a informațiilor se inversează. Copiii îi învață pe părinți cum să utilizeze cardul, on-line-ul, semnele de la aeroport... Or, asta este o răsturnare ontologică de viață, de personalitate, de relații umane. Părinții devin astfel dependenți de copii, apărând și aici un alt tip de ambivalență, care le diluează autoritatea, prin transfer către copii.

D.B. Tânărul recent nu mai crede că realizarea lui umană depinde de realizarea profesională: el își proiectează autorealizarea în afara profesiei (fie ca ideal erotic, fie ca ideal moral, fie ca ideal politic, fie ca ideal economic, fie ca ideal familial). El se poate imagina om politic sau om de afaceri,

partener erotic, prieten loial sau bun părinte fiind, totodată, nul din punct de vedere profesional. În mintea lui, faptul că este o nulitate profesională nu contrazice nici una dintre aspirațiile de mai sus. Tânărul recent nu mai crede că munca este sursa succeselor și plăcerilor; el se proiectează ca ființă hedonică în afara muncii. El se poate simți moral chiar dacă nu muncește sau chiar dacă muncește cât mai puțin posibil (faptul că la examen se copiază sau că în lucrările de absolvire se plagiază nu provoacă nici disonanță cognitivă, nici crize morale). Jürgen Habermas vorbește despre „criza utopiei muncii”, în sensul că pentru noile generații munca nu mai reprezintă o poartă de acces la o lume mai bună...

L.A. Eu sunt cu ei. Pariez pe ei. De 20 de ani de când predau în universitate observ cum gradul lor de autonomizare crește, mulți sunt obligați să se autoîntrețină. Sigur, sunt și pierderi pe drum, dar eu la universitate am de-a face cu reușitele. Pe de altă parte, văd un refuz total față de subiectul politicii, dublat de o disperare mai mare decât a fost al nostru în anii '80. Noi măcar în '90 am avut o speranță, o credință în mai bine.

! Ce fel de familie vor avea copiii noștri, peste 20 de ani?

V.M. Flexibilă, chiar opțională. Adică, dacă e „Da”, atunci când și cât? Programare pură, cu sau fără copii, după cum ies calculele.

D.B. Peste 20 de ani nu văd... Schimbările sunt atât de rapide, tot mai rapide, încât nu mă încumet să vizualizez ceva pe următorii 20 de ani. În orizontul acesta al imanenței, în care transcendența a fost marginalizată, dacă nu de-a dreptul eliminată, soarta familiei nu poate fi una bună. Așa cum asistăm la disoluția statului, s-ar putea să asistăm, în viitorii ani, și la disoluția familiei. La familia lărgită nu se poate reveni, nu avem motive să credem că se va întâmpla așa-ceva. Iar fără a treia dimensiune, dimensiunea spirituală, familia nu poate re-deveni acel creuzet al umanizării individului care a fost cândva. Singura variantă de succes este în format... 3D.

! Întrebare – concluzie: Devenim mai reci, mai roboți, mai singuri? Sau mai altfel, dar tot umani?

D.B. În emisiunea *Izvoare de filosofie*, antropologul Corina Matei făcea un inventar necesar al răspunsurilor la întrebarea de mai sus: Alessandro Baricco este convins că asistăm la nașterea unei noi forme de barbarie – cea a generațiilor educate de internet, care ajung să nu-și mai pună problema sensului vieții; Giovanni Sartori definește omul acesta drept „homo videns”; Konrad Lorenz identifică unul dintre cele opt „păcate capitale ale omenirii civilizate” prin moartea termică a simțurilor, răcirea afectivă și „moleșirea” omului. Sunt autori care se întreabă dacă schimbările la care asistăm sunt reversibile, sau participăm, fără să

„Tinerii de acum nu au decât gândul plecării, pentru că se văd înconjurați de incompetență, mai ales la nivelele de guvernare a țării. Și nu îi poți motiva cu nimic să rămână, sunt imuni la promisiuni și vorbe mari, poate doar dacă ar vedea schimbări, sau un început de schimbări de fond în administrarea României”, susține prof. univ. dr. Liviu Antonesei, scriitor și jurnalist.

știm, la nașterea unei noi specii, a unui nou tip de ființă umană. Cred că varianta a doua este mai probabilă: nu devenim „mai reci”, dar definim altfel „căldura”; nu vom fi mai singuri, dar vom re-defini socialitatea. Cred că pe parcursul secolului XXI se vor produce mutații semnificative în ceea ce privește tipul de curiozitate și tipul de sensibilitate al oamenilor. Cred, de asemenea, că rostul nostru, al cercetătorilor și al educatorilor nu este de a cânta prohodul civilizației și nici de a căuta repere într-un trecut mai mult sau mai puțin îndepărtat, ci acela de a intui direcțiile de evoluție, tendințele de realizare a schimbării și de a oferi semenilor noștri instrumente eficiente de gestionare a schimbării. Așa cum spunea Mircea Eliade acum 70 de ani, prezentul se împarte în „prezent-care-se-consumă” și „prezent-care-se-naște”. Datoria noastră este să fim de partea „prezentului-care-se-naște”. Cine nu va reuși acest lucru nu va putea deveni parte a soluției, va rămâne parte a problemei...

bebelușului, viitorii părinți din Egipt organizează o petrecere numită *sebou*, unde se stabilește numele micuțului. Invitații aduc daruri și bijuterii scumpe mamei și copilului. În Grecia, familia și prietenii aduc în dar aur și argint noului născut pentru a-l feri de spiritele rele. Numai rudele foarte apropiate pot vedea bebelușii japonezi în primele două luni de viață. Prietenii și apropiații familiei trebuie să aștepte răbdători pentru ca micul omuleț să se adapteze noii lumi. La trei zile după naștere, în Tibet se organizează o petrecere de curățire a bebelușului, când i se alege și numele de către cel mai respectat membru al comunității. În Sri Lanka, Togo, Vietnam și Taiwan, mamele trebuie să nască în deplină liniște.

Chiar dacă divorțul nu este o sursă de umor, există unele obiceiuri care îl fac să pară cel puțin amuzant.

Dacă un bărbat musulman dorește să divorțeze, nu are nevoie decât de doi martori în fața cărora să rostească cuvintele: „Divorțez de tine.” Pentru eschimoși este și mai simplu. Dacă un cuplu dorește să divorțeze, tot ce trebuie să facă este să nu mai locuiască împreună. Dacă o femeie aborigenă din Australia dorește să se despartă de soțul ei, nu trebuie decât să-l convingă s-o dăruiască altui bărbat. De preferință, celui pe care-l dorește. În Israel, o femeie nu poate divorța decât cu acordul soțului.

Lumea nu e mică atunci când vorbim despre tradiții și obiceiuri. Probabil tocmai acest lucru reprezintă un testament al evoluției vieții de familie, al vieții în general. Poate relația în cuplu progresează datorită libertății de a ne alege partenerul de viață la bine și la rău, pe timp de criză sau nu, împărtășind momente de fericire, dar și de tristețe și boală. Probabil ajută și faptul că într-un colț al minții știm că există și posibilitatea divorțului. Până la urmă, căsătoria rămâne în esență universal valabilă pentru că simbolizează uniunea a doi oameni, două familii, două lumi diferite. Cuvintele de legământ rostite în ziua nunții leagă două inimi într-o tradiție aproape la fel de veche precum omenirea însăși.

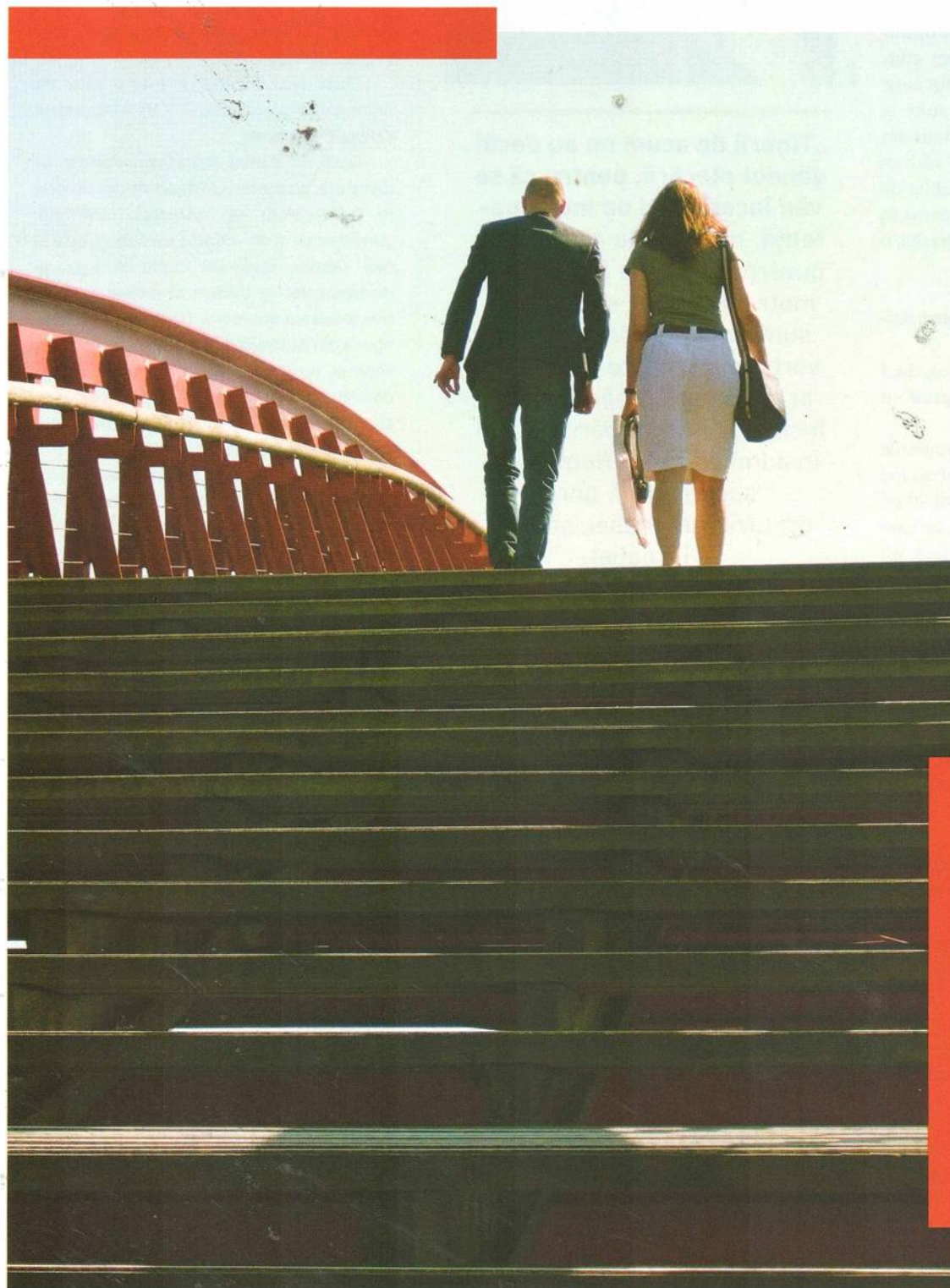
(text Monica Ramirez)

Noile norme ale Uniunii Europene permit cetățenilor să divorțeze în oricare dintre statele membre. Drept urmare, a apărut și un business adaptat situației, respectiv „turismul de divorț”. Între destinațiile preferate, eterna și fascinantă Românie.

text Liliana Petruș
foto Dreamstime

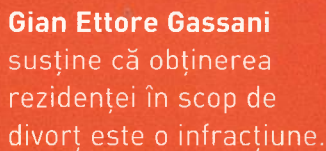
Turism de divorț

„În România se desfășoară un turism cu adevărat insolit.

Din ce în ce mai multe cupluri de italieni merg acolo pentru a divorța”, notează site-ul de știri „Sussidiario.ro”, sub titlul „România – Divorțuri low-cost”.

Firma *Divorzio Comodo*, adică divorț ușor, preferă România din motive de prețuri și proceduri flexibile. Vii la București, semnezi actele de rezidență, depui cererea și, în câteva luni, ești ca nou, adică divorțat. După ce judecătorul din România pronunță divorțul, sentința este trimisă la registrul public din Italia, unde este recunoscută oficial. Cam așa s-a întâmplat în cazul unui cuplu din Bologna, Gianni și Lucia, despre divorțul căruia a scris *Corriere della Sera*. Oamenii au venit la București pentru un divorț *all-inclusive* și lucrurile au mers ca la carte: „A fost

Publicația on-line *Edizioni Oggi* susține că, în ultimii doi ani, peste 80 de cupluri din Peninsula au divorțat pe plaiuri mioritice: „În România, un divorț costă între 1.500 și 2.000 de euro, în timp ce în Italia costurile sunt de trei ori mai mari și durează câțiva ani”.

Alin Popescu, Managing Partner Avocatnet.ro, ne-a spus că a auzit de această poveste, dar nu știe prea multe amănunte. În schimb, ne-a confirmat că rezidenții pot divorța în România, în baza art.3 alin.1 din Regulamentul Consiliului Europei nr. 2201/2003 .

Marius (bucureștean, 38 de ani, profesie liberală) **și-a cunoscut soția pe internet, mai exact pe un chat** – acest Cupidon care nu se vede, dar care trimite săgeți: „asl pls” (age sex location, please) – ca formulă de abordare a unui „nick” oarecare și aventura poate începe...

Căsătorie pe net

text Radu Pocovnicu
foto Dreamstime

I Hai să începem cu începutul, ce se întâmplă mai exact pe un chat?

Găsești aici tot felul de personaje, cel mai des oameni cu probleme. Sunt triști, complexați, nu pot susține în viața reală. Unii sunt dependenți. Alții stau la agățat. Printre aceștia, se strecoară și oameni cumsecade, interesați. După primele vorbe îți dai seama cu cine ai de-a face. Eu unul foloseam tot felul de *nick-uri* (*nick-name-ul* e un nume pe care ți-l alegi ca să transmiți ceva, să te reprezinte). În funcție de stare.

I Tu pentru ce stăteai pe chat?

Din cauza *job-ului* aveam o viață socială destul de retrasă, voiam să cunosc oameni noi.

I Și așa ai cunoscut-o pe cea care avea să fie soția ta...

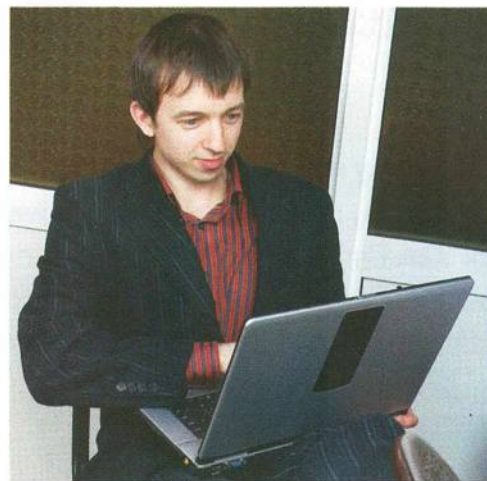
Da. Nu mai știu ce *nick-name* avea Simona, dar am descoperit o persoană decentă, cu simțul umorului. Datorită umorului ne recunoșteam noi, ceilalți, de gloata de obsedați de pe *chat*, împotriva cărora făceam front comun. Nu era mare chestie, dar măcar puteai să știi că ai parte de un dialog cât de cât inteligent. Urma să vedem unde ne duce dialogul. Eu unul nu știam niciodată sigur ce vreau de la aceste conversații, pentru că m-am ars odată și acum suflam și în iaurt. Dar, dacă descopeream persoane pe aceeași lungime de undă, lucrurile puteau evolua. Am aflat că e din provincie, ceea ce mi-a lăsat un gust cam amar, pentru că eu locuiam în București. Știam că dacă o arzi prea mult pe *chat* cu cineva, realitatea îți va trage un șut în fund. Afli câteva lucruri, ți-a trimis o poză, începi să visezi, o iei un pic razna. Ruptura e mare când te vei confrunta cu realitatea. Ea a înțeles asta, iar când a deschis web-cam-ul am simțit că pasul spre o primă întâlnire fusese făcut...

I Web-cam-ul era o garanție că vă veți întâlni?

În ultimii ani, relațiile, ba chiar căsătoriile pe net au devenit o realitate. De cele mai multe ori, fără happy-end.

Până una, alta, pe web am putut să o văd zilnic, să-i văd fața, camera în care locuia, diverse lucruri. Era un loc plin de viață, de semne, cum să zic... un fel de sinteză a zilei. Îmi povestea ce s-a întâmplat peste zi, comunicam experiențe live. Ajunsesem să-i recomand cu ce să se îmbrace, iar ea se schimba „uitând” web-ul deschis, ca eu să fur imagini interzise cu fructul oprit, dar, în mod subtil, promis.

■ **Tu îi dădeai imagini web cu tine?**

Eu nu aveam web atunci, dar nu era o problemă. Nu ținea mortiş să fie o chestie reciprocă. Era o persoană generoasă...

■ **Spuneai că nu știai dinainte ce vrei de la aceste conversații. Cu ea cum a fost?**

Voiam s-o văd. Eram două persoane singure, deși, sincer, nu cred că am fi avut ceva de împărțit în condiții normale. În condiții reale, adică. Dacă ne-am fi întâlnit într-un loc public și am fi schimbat păreri, nu știu dacă s-ar fi legat ceva. Realitatea e diferită de ceea ce se vede pe internet. Fiecare persoană are un fel de a fi, dar ideile sau emoțiile pe care le transmiți pe net sunt generale, emoticonurile ălea care zâmbesc sau se strâmbă sunt standard.

■ **Și în realitate cum a fost?**

O să râzi, dar realitatea a fost cum nu se poate mai bună!

■ **Păi, tocmai spuneai că nu!**

Ăsta-i paradoxul. După ce cunoști pe cineva pe net, începi să cedezi într-un fel. Nu știu cum să-ți explic să înțelegi. Să spunem că te trezești pe o insulă pustie. Ești singur cuc și deodată apare Ea, care nu e nici pe departe femeia visurilor. Dar e singura, nu există altă opțiune. Sigur, exagerez un pic, dar în linii mari cam asta-i. În fond, despre singurătate e vorba, că-s site-uri matrimoniale sau chat. Realul și virtualul sunt două lucruri disproporționate. În primul rând este internetul. Ăsta-i fundalul care te fură că ajungi să nu mai știi cine ești. Atunci când cunoști pentru prima oară o persoană pe net, și nu știi mare lucru despre ea, ai tendința să înfrumusețezi lucrurile. Mai ales

când sunt goluri. Nu știi prea bine cum arată, ai schimbat două vorbe, și tac!, te-a și prins vraja. Nu e mereu valabil, dar e posibil. Nu știu cum e la alții, dar la mine așa funcționa.

■ **Un visător deci...**

Da. Am cunoscut odată o fată pe net, era specială. Frumoasă, educată, am început să vorbim și ne-am apropiat mult. Începuse să fie ceva profund între noi. Eram și serioși, dar și nebuni în sensul frumos al cuvântului. Umblam brambura pe net, de pe un site pe altul, călătoream împreună cu ea, intram pe chat-uri, ascunzându-ne prin puzderia de nick-uri, sau interacționam cu ceilalți fără ca ei să știe că e ceva între noi. Era jocul nostru, secretul nostru, numai de noi știut. Într-o zi mi-a făcut o surpriză. M-a luat de „mână” și m-a dus pe site unde se oficiau căsătorii virtuale. M-a întrebat dacă nu vreau să ne căsătorim. Am rămas mască și... cu o pagină pe care au fost înscrise intențiile noastre. Iar eu nu puteam s-o văd în realitate! Asta m-a înnebunit. N-am înțeles niciodată de ce n-a vrut. Poate s-a jucat. Poate și-a dat seama că, dacă ne-am fi întâlnit, totul s-ar fi stricat. Eram îndrăgostit de ea, de fapt, aveam iluzia asta. Nu ne-am văzut niciodată.

■ **Adică aveai toate motivele să devii lucid...**

...Ca să accept că genul ăsta de cunoaștere poate deveni aberant. Da, știu. Însă eu n-am putut să renunț. De fapt, după acel episod m-am cam învâțat minte, n-am mai fost pară mălăiață în gura lui nătăfleată. Nu puteam scăpa de capcana iluziilor, dar încercam să scurtez cât mai mult acest drum vicios. Pe Simona, cu cât o vedeam mai mult pe web, cu atât îmi doream mai mult s-o văd în realitate. Mă ajuta și ea. Era frumoasă, știa să-și folosească avantajele ca să mă facă s-o doresc.

■ **Deci ceva-ceva tot se înfiripase între voi...**

Asta-i ciudat, că nu se înfiripase mare lucru. O doream, asta-i sigur. Vreau să spun că nu semăna deloc cu acea poveste pe care ți-am spus-o. Ceva scârțâia, nu era în regulă... A fost o slăbiciune să începem cu trecutul, pentru că

trecutul e întotdeauna cârpit cu eșecuri. Pe de altă parte, începeam să mă vindec de internet și de cai verzi pe pereți. Din punctul ăsta de vedere, Simona era cât se poate de reală. Aveam discuții serioase, ne confesam unul altuia. Am aflat că ieșise de curând dintr-o relație, că nu mai suporta orașul ăla, nu vedea nici un viitor, termina în curând facultatea. Și pe urmă?... Pe urmă, nici ea nu știa, dar era clar că Bucureștiul e un oraș cu mult mai multe posibilități, mai ales că lucram în același domeniu..

■ **A durat mult până v-ați întâlnit?**

Nu. Faza clasică. O delegație în orașul ei. Cam asta a fost, n-a durat mult până când am început o relație.

■ **O relație în adevăratul sens al cuvântului...**

Da, o relație reală, fără tâmpeniile din capul internetului.

■ **Deci ați trecut de proba realității, v-ați dat seama că aveți lucruri în comun...**

În primul rând mi-am dat seama că ne aveam unul pe altul. Eram deja împreună de câteva luni când am primit un telefon de la fosta mea iubită. Cu un an înainte avusesem o relație care se terminase brusc. Deși ne iubeam mult, un puseu de gelozie din partea ei a pus capăt unei povești care ar fi putut să nu se încheie niciodată. Acum, își cerea iertare și voia să refacem relația... A fost năucitor pentru mine. Adevărul e că încă o iubeam. Trebuia să fac o alegere.

■ **...?**

Fosta mea iubită era plecată peste mări și țări, așa că am ales-o pe Simona. Până la urmă, m-am căsătorit cu ea. Erau prea multe relații defecte, virtuale, la distanță... îmi era de ajuns.

■ **Și... au trăit fericiți până la adânci bătrâneți?**

Nu, n-a ținut mult. Și în viață poți să-ți iei câte o păcăleală, mai ales dacă te arunci cu disperare înainte, așa cum probabil am făcut noi din cauza singurătății. Dar, cel puțin, de atunci m-am vindecat de relații pe internet.

A fi, sau a nu fi căsătorit – aceasta-i întrebarea. Unii preferă concubinajul, alții se iau cu acte, divorțează și iar se... împreunează; cu sau fără acte. Spațiul mioritic e plin de legături matrimoniale sucite, dar în majoritatea cazurilor e clar: chiar și iubirea are un sfârșit. Restul e statistică și, cel mult, o ciorbă reîncălzită.

text Radu Pocovnicu
foto Agerpres

Cupluri celebre

ON television!

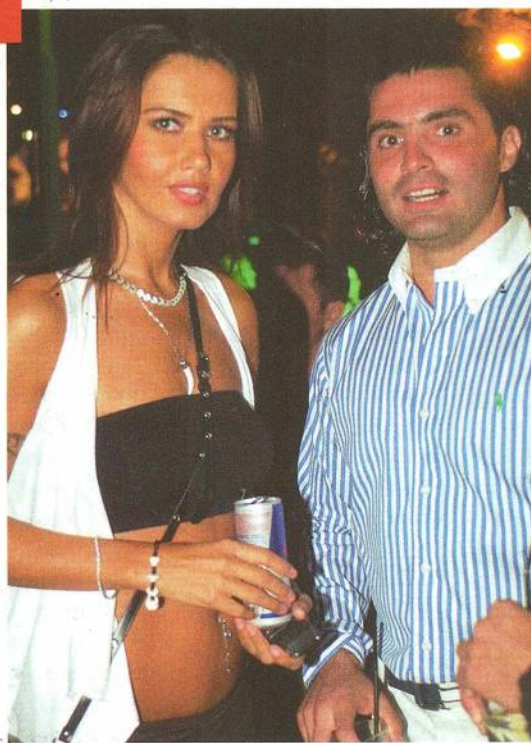
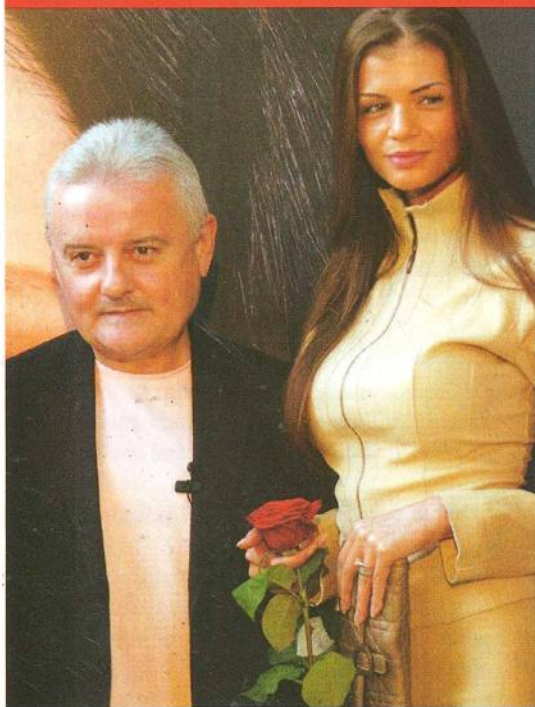
Cel mai suculent cuplu monden este format din **Silviu Prigoană** și **Adriana Bahmuțeanu**. Cei doi au divorțat de trei ori, ultima oară dintr-un motiv aparent banal: Adriana a continuat să se prezinte drept Bahmuțeanu și nu Prigoană. În prezent, ei s-au recăsătorit pentru a patra oară și au împreună doi băieți. Cu umorile la dâșii, dragostea năbădăioasă filtrată de canalele tv a căpătat o cettă plus-valoare media. De

entertainment, evident. Cine să le mai ia în serios divorțurile?

Oana Zăvoranu crește ratingul televiziunilor cu orice ocazie, așa că n-a scăpat prilejul nici la despărțirea de **Pepe**. Cât privește motivele despărțirii, s-a spus ba că procesele Oanei cu mama sa au îndepărtat-o de Pepe, ba că Oana și-a înșelat bărbatul cu Tudy, ba că Pepe are o amantă... Cei doi și-au pus semnătura finală pe actul de divorț de ziua de naștere a Oanei. Pepe i-a adus fostei soții un buchet de flori și un tort, însă aceasta nu a primit decât florile. Cu toate astea, când schimbul post-matrimonial era pe cale să se producă, relația Oana-Pepe a intrat într-o fundătură: cei doi au susținut că nu vor mai fi

nici măcar amici!

Un alt divorț de prime-time a fost cel dintre **Monica** și **Irinel Columbeanu**. „Când Monica Columbeanu a depus actele de divorț, ea a „aprinț televizorul” pentru a urmări ceea ce se anunța a fi ultimul episod – grand finale – al propriei vieți televizate alături de soțul Irinel... Viața cuplului Columbeanu s-a desfășurat integral în presă. „Ce nu a văzut publicul larg, nu a existat” – descria frumos un jurnalist pe site-ul *Hotnews*, portretul acestui cuplu aberant și exhibiționist. Când vraja s-a rupt, divorțul soților Columbeanu a devenit o luptă acerbă între Irinel și Monica, a cărei miză a fost micuța Irina, fiica lor.

Irinel și Monica Columbeanu, Pepe și Oana Zăvoranu își datorează popularitatea în primul rând televizorului.

**Actorul
George
Ivașcu și
regizoarea
Alice Barb**
au trecut prin
toate
variantele
unei relații:
prietenie,
căsătorie,
divorț, iar
căsătorie...

Dragostea-i cu cash la gură

După 23 de ani de căsnicie, **Mihaela** și **Cristi Borcea** au decis să divorțeze pe cale amiabilă, anunțând acest fapt printr-un... comunicat de presă. Apoi, Borcea a putut să își oficializeze legătura cu **Alina Vidican**, un fotomodel mai tânăr decât el cu 14 ani, cu care avea o relație de șapte ani. Animat de bune intenții, **Cristi Borcea** a spus că va ajuta la creșterea copiilor săi, în timp ce **Mihaela** se va ocupa de „diamantele sale” (așa le spune copiilor) și de afaceri. Cei doi au avut de împărțit o avere estimată la 120 de milioane de euro, iar potrivit zvonurilor de la acea vreme, **Cristi Borcea** i-ar fi dat soției sale tot ce aceasta a cerut. O vilă și o pensie lunară de 50.000 de euro pentru întreținerea copiilor.

Despărțirea dintre **Dan Șucu**, patronul **Mobexpert**, și **Camelia Șucu** a reprezentat cel mai scump divorț din România. Cei doi au pus împreună bazele unui imperiu, care a ajuns să valoreze peste 100 de milioane de euro. **Camelia Șucu** a primit 40% din acțiunile grupului **Mobexpert** și controlul asupra companiei **Class**. Ulterior **Dan Șucu** a răscumpărat această participație de la fosta soție pentru 40 milioane de euro. **Camelia Șucu**

conduce în continuare compania de mobilier de lux **Class Living**. Cam sec, nu? Dar așa-i când din dragoste nu mai rămâne decât o afacere.

Divorțul de soțul ei, **Elan Schwartzberg**, s-a desfășurat în condiții amiabile, după cum a spus **Mihaela Rădulescu**, care a apărut de mână cu **Elan** la judecătorie. Condițiile s-au dovedit a nu fi atât de amiabile, iar la scurt timp, s-a aflat și despre relația **Mihaelei** cu prezentatorul matinalului de la **Antena 1**, **Dani Oțil**. Nu se știe ce avere a împărțit **Mihaela Rădulescu** cu fostul soț, sigur e că, în urma mariajului cu **Schwartzberg**, ea a păstrat custodia băiețelului lor, **Ayan**. Cât o fi avut de câștigat nu se știe, mai ales că s-a bârfit la un moment dat că **Elan** nu îi plătește nici pensia alimentară copilului...

Old boys

Când femeile de la **APACA** formulau celebrul slogan în anii '90, *Nu vrem bani, nu vrem valută, vrem ca Petre să ne f...!* potențialul prim-ministrului de atunci **Petre Roman** era dublat, dar și întrecut de sex-appeal-ul său. **Roman** a eșuat în politică, dar și-a găsit elixirul tinereții, în mod ironic, chiar în predicția acestor ursitoare de **Dâmbovița**. În 2007, **Roman** și-a părăsit soția, pe **Mioara**, pentru

Silvia Chifiriuc, o femeie cu 27 de ani mai tânără. Fostii soți aveau 32 de ani de căsnicie și au crescut împreună două fete. Între timp, **Petre Roman** s-a recăsătorit și a luat-o de la capăt cu creșterea copiilor.

Fostul tenismen **Ilie Năstase** a fost însurat de mai multe ori. Ultima dată cu **Amalia Teodorescu**, o femeie cu 29 de ani mai tânără, fapt care i-a făcut pe mulți dintre cunoscuții lor să nu le dea multe șanse. Șanse au avut, au fost și copii, însă până la urmă cei doi s-au despărțit. După divorțul de **Ilie**, **Amalia** și-a refăcut viața alături de un bărbat mai tânăr. „Sunt de părere că viața este prea scurtă ca să regretăm deciziile anterioare și trebuie să ne petrecem viața uitându-ne în viitor, nu în trecut”, spunea recent **Amalia**, care la divorțul de **Ilie** se bârfea că își dorește jumătate din averea acestuia.

După 20 de ani de căsnicie, actorul **Ion Dichiseanu** a divorțat în 2008 de **Simona**, cu mulți ani mai tânără decât el. N-a durat mult, iar cei doi s-au împăcat. „Suntem din nou împreună. Dragostea pe care i-o port lui **Dichi** e mult prea puternică”, spunea atunci **Simona**, care a adăugat că formează din nou un întreg. Ei, întregul s-a dezintegrat, iar ulterior, **Simona Florescu** s-a măritat cu **Dimitris Tombros**. Se zice că **Dichi** ar fi avut un mare șoc.

Banii n-aduc fericirea.

Dar la un divorț, da.

Dan Bittman și consoarta sa Liliana se înțeleg foarte bine și așa. Adică fără acte.

Eliberatorul Laszlo Tokes

A fost porta-vocea eliberării României în '89, iar de curând s-a eliberat pe el însuși. De familie. Un proces de divorț cu scandal îi are în vedere pe pastorul reformat **Laszlo Tokes**, actual vicepreședinte al Parlamentului European, și fosta soție, Edith. Cei doi au fost căsătoriți 25 de ani și au împreună trei copii, doi băieți și o fată. Când a cerut divorțul, femeia l-a acuzat pe pastor că a avut „nenumărate aventuri” și că și-a „terorizat și traumatizat psihic” familia. Păi despre ce relații amiabile mai putem vorbi aici?

Bang! Zbang!

Mici la stat, dar mare la sfat au fost și **Larisa și Marian Drăgulescu**, care s-au făcut cu ou și cu oțet pe la emisiunile tv. Cei doi nu s-au potolit nici după ce au semnat actul de divorț, și nu e vorba doar de ocări aruncate unul altuia. La ușa lor a ajuns și poliția, deoarece gimnastul și-ar fi maltratat soția, lăsând-o aproape surdă de-o ureche. Cine?! –

ar putea reacționa acum Larisa la numele Marian Drăgulescu. Că nu mai aude, sau că nu vrea să mai audă de el...

Adio, dar rămân cu tine!

Liviu Vârciu s-a despărțit de soția lui la un an după căsătorie. Dacă au rămas prieteni? Păi, se pare că mai mult de atât. Cei doi au fost surprinși recent de paparazzi, petrecând la munte chiar de Ziua Îndrăgostiților. Pus în fața faptului împlinit – că, în sfârșit, are parte de o relație fericită după ce s-a separat oficial de consoarta sa –, Vârciu s-a atacat, spunând că nu-și bagă degetul în c. sau în nas ca să-și facă presa un subiect. Întortocheată e dragostea în drumul desfundat al patriei mondene...

Hârtii de prisos

Deși nu este căsătorit oficial, **Dan Bittman** spune că relația sa cu **Liliana** este foarte asemănătoare cu o căsătorie. „Am avut cereri

în căsătorie, dar n-a fost să fie. Persoanele pe care le-am cerut eu în căsătorie au fugit de mine cât au putut. Chiar și cu Liliana am avut discuții să ne căsătorim, dar ne înțelegem foarte bine așa. Facem 20 de ani de când ne cunoaștem, avem trei copii, e ca o căsnicie. Dacă nu ne iubeam și nu doream să facem copii, lucrul ăsta nu ducea nicăieri”, declara Dan Bittman.

Punct, și de la capăt

S-au cunoscut în urmă cu 20 de ani și s-au îndrăgostit nebunește unul de celălalt. S-au căsătorit după 12 ani de la prima întâlnire, iar relația lor a avut și sușuri și coborâșuri. La un moment dat au divorțat. Dar s-au reîmpăcat după o lună și, în scurt timp, s-au recăsătorit. Actorul **George Ivașcu** și regizoarea **Alice Barb** se pare că au găsit echilibrul vieții de cuplu, relația lor fiind încheată mai mult ca niciodată. „Suntem mai înțelepți”, spuneau ei. „Ne acordăm unul altuia mai mult timp și mai multă atenție ca niciodată”.

DOSAR

Relațiile...
deraiate

p. 04

- **Cuplul – alături sau împreună** 06
- **Peșitoare de corporatiști** 12
- **Metamorfoza familiei** 18
- **Turism de divorț** 24
- **Căsătorie pe net** 26
- **Cupluri celebre** 28

ZOOM

p. 36

Decimarea României

PEOPLE

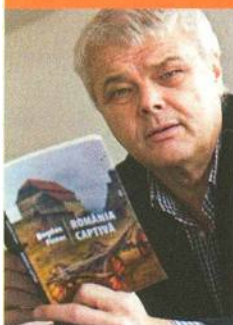
p. 50

O după-
amiază
obișnuită
cu **Dan Pița**

CULTURĂ

p. 58

Bogdan Ficeac,
un... om de
rezervă

FLACĂRA Nr. 3
martie 2012

DOSAR

Relațiile... deraiate	04
Cuplul – alături sau împreună	06
Peșitoare de corporatiști	12
Metamorfoza familiei	18
Turism de divorț	24
Căsătorie pe net	26
Cupluri celebre	28

ZOOM

Decimarea României	36
Autismul	44
Se schimbă garda la Palatul Victoria	48

PEOPLE

O după-amiază obișnuită cu Dan Pița	50
Confesiuni despre „Confesiuni”	54

CULTURĂ

Bogdan Ficeac, un... om de rezervă	58
Film	64
Teatru	66
Cărți proaste, de ieri și de azi	68
Laura Pascu: „Trebuie să știi să te faci iubit de cititori. Sau, urât.”	70

BUSINESS

Raiffeisen Bank	
– conservatori dar profitabili	72

LIFESTYLE

Auto	74
Turism	76
Bistro Pastis, un vis mediteraneeen	78
Food & drink	79

DIVERTISMENT

	82
--	----

foto coperta 1: Dreamstime

FLACĂRA®

Fondată în 1911 de Constantin Banu
www.revistaflacara.ro

Biroul Român de Audit al Tirajelor a eliberat Certificatul de Audit pentru revista Flacăra în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit. Publicație ce beneficiază de rezultate de audiență, conform Studiului Național de Audiență FOCUS, măsurate în perioada ian. 2010 – ian. 2011

PUBLISHER – Alexandru Arion
alexandru.arion@publicatiileflacara.ro
CONSILIER EDITORIAL – Bogdan Hrib
bogdan.hrib@publicatiileflacara.ro
REDACTOR-ŞEF – Liliana Petruș
liliana.petrus@revistaflacara.ro

SENIOR EDITOR –
Radu Pocovnicu
radu.pocovnicu@revistaflacara.ro

EDITORI

Alice Gherman
alice.gherman@revistaflacara.ro
Pompiliu-Laurențiu Dumitrescu
COLEGIUL REDACȚIONAL:

Andrei Ioan Dimulescu, Claudia Golea Sumiya,
Andrei Ichim, Mugurel Mărgărit,
Steluța Năstase, Tudor Călin Zorojanu

SENIOR EDITOR FOTO – Octavian Tibăr
octavian.tibar@revistaflacara.ro

TEHNOREDACTOR – Laura Tibăr
laura.tibar@revistaflacara.ro

CONCEPT GRAFIC:
Alexandra Bardan

PUBLICAȚIILE FLACĂRA

Societate comercială înmatriculată la **Oficiul Registrului Comerțului București** sub nr. J. 40/5888/1991 din 04.07.1991 **Cod Unic de Înregistrare** RO1582276 **S.C. PUBLICAȚIILE FLACĂRA S.A.** este membru al **Biroului Român de Audit al Tirajelor – BRAT**

PREȘEDINTE DIRECTOR GENERAL: George Arion
george.arion@publicatiileflacara.ro

VICEPREȘEDINTE: Alexandru Păsărin
alexandru.pasarin@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR COMERCIAL: Gabriel Bumb
gabriel.bumb@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR RESURSE UMANE: Manuela Ruxandra Arion
manuela.arion@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR VÂNZĂRI PUBLICITATE: Emil Dumitru
emil.dumitru@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR MARKETING-COMUNICARE: Corina Anghel
corina.angel@publicatiileflacara.ro

PUBLIC RELATIONS SPECIALIST: Monica Ramirez
ŞEF DEPARTAMENT PRODUCȚIE – Petruț Stoian
petrut.stoian@revistaflacara.ro

SECRETARIAT: Anca Velu
Tel: 021.317.91.42; 021.317.91.44
Fax: 021.317.91.43

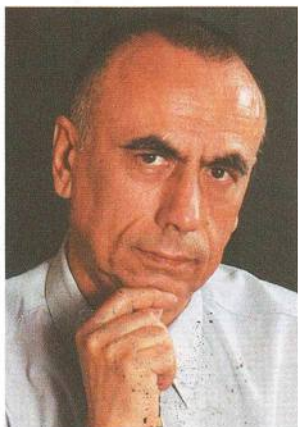
E-mail: office@publicatiileflacara.ro

Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei Libere nr. 1, cod 013701, O.P. 33, C.P. 12

Cont IBAN RON: RO64BRMA0720072654400000,
Banca Românească Băneasa

Cont IBAN USD: RO14BRMA0720072654430000,
Banca Românească Băneasa

Cont IBAN EUR: RO02BRMA0720072654495400,
Banca Românească Băneasa

ALTCEVA

Cine își închipuie că lucrurile merg la întâmplare în România se înșală amarnic.

Chibiții

Dimpotrivă, totul e știut dinainte, programat pe săptămâni, pe zile, pe ore. E drept, această omniciență e apanajul unui cerc restrâns, al câtorva aleși care, în spatele ușilor închise, într-un secret absolut, iau hotărârile cele mai importante pentru noi toți. Desigur, așa cum e și normal într-o țară cum e a noastră, pun în prim-plan propriile lor interese. Acolo unde se plănuiește totul e cald și e bine, nimeni nu se plânge de lipsa banilor, de boli și de spaima unui viitor incert. O atmosferă relaxată, propice pentru a lua decizii, chipurile în folosul națiunii.

A fost o surpriză demisia guvernului Boc? Numai pentru noi, cei de pe margini, care privim spectacolul politic fără să înțelegem nimic. A uimit numirea ca premier a cuiva care conducea SIE? În laboratoarele Puterii această variantă era luată în calcul demult. A fost surprinzător discursul în Parlament al liderului PSD? Punctele lui principale fuseseră stabilite într-un conclav tainic; a primit girul cuiva până și pentru tonul blajin cu care să fie rostit. Iar numirea unui liberal la șefia SIE ne-a provocat perplexitate numai nouă, muritorilor de rând.

Semănăm tot mai mult cu niște chibiți care ne dăm cu părerea despre un joc ale cărui reguli ne scapă. Din pricina aceasta, suntem tot mai dezinteresați de ceea ce se petrece pe teren. Dar marii autori ai combinațiilor după care se desfășoară viața noastră exact așa ceva urmăresc. Nu de azi, de ieri, ci de peste două decenii: să ne descurajeze orice tentativă de implicare.

George Arion

Fundația
„Premiile Flacăra România”
Președinte: George Arion

Director al publicațiilor de divertisment:
ALEXANDRU PĂSĂRIN

REBUS®

Publicație auditată BRAT
Redactor-șef: MIHAI ZGUBEA

REBUSACHE®

Redactor-șef: DANIEL POPA
Redactor artistic: Aurel Ștefan Alexandrescu
Tehnoredactare computerizată:
Alexandru Coman
Culegere computerizată: Elena Florescu
Corectură: Ramona Elena
Constantinescu

PUBLICITATE ȘI MARKETING:

office@publicatiileflacara.ro
Telefon, fax: 021.317.91.38, 021.317.91.42

ȘEF DEPARTAMENT DISTRIBUȚIE:

Nicoleta Predescu
Distribuție: (021.317.91.37):
Laurențiu Marian Celcan, Victor Celcan,
Constantin Epure, Ion Mihail, Mihăiță Stoian

ADMINISTRATIV:

Constantin Balica, Cristian Viorel Radu
Cititorii din țară și din străinătate se pot
abona prin SC „Publicațiile Flacăra” S.A.,
Abonamente: Camelia Neagu,
abonamente@publicatiileflacara.ro;
telefon: 021.224.60.53

Flacăra, Almanah Flacăra, Flacăra Bis,
Flacăra Focus, Rebus, Almanah Rebus,
Rebusache, Rebus Bis sunt mărci
înregistrate ale SC Publicațiile Flacăra SA

Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea
juridică pentru conținutul articolului
aparține autorului. De asemenea, în
cazul unor agenții de presă și
personalități citate, responsabilitatea
juridică le aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: Megapress SA,
tel./fax: 021/461.08.08/09

Revista
FLACĂRA

Ballantine's®
Ballantine's®
Ballantine's®

Arestări, condamnări, așteptări

Justiția duduie, drept care Raportul CE dedicat ei a fost favorabil și pentru prima dată a fost apreciată activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție, care l-a condamnat pe Adrian Năstase la doi ani de închisoare, cu executare, în dosarul „Trofeul Calității”. Procurorul Maximilian Bălășescu a fost arestat pentru luare de mită în dosarul „vrăjitoarelor”. Sorin Ovidiu Vântu a luat 6 luni cu executare pentru șantajarea lui Sebastian Ghiță. Fostul șef al Serviciului de Permise Argeș a primit 14 ani în dosarul permiselor, alături de alte 27 de persoane. Fostii miniștri ai Agriculturii Decebal Traian Remeș și Ioan Mureșan au fost condamnați la trei ani cu executare pentru corupție, în dosarul „Caltaboșul”, alături de omul de afaceri Gheorghe Ciorbă. Foarte tare.

Un mic detaliu, însă: nici unul dintre acești oameni nu a ajuns încă în închisoare. Mai vorbim.

Amos Oz la București

Unul dintre cei mai importanți prozatori și esești israelieni, autor a 35 de cărți traduse în peste 40 de țări, Amos Oz a fost în vizită în România. Autorul romanului *Rime despre viață și moarte* a avut un program încărcat în cele două zile petrecute în Capitală, fiind invitatul Editurii Humanitas Fiction și al Ambasadei Israelului la București. Scriitorul a susținut o conferință de presă, dar și una cu public – *Amos Oz în dialog cu Gabriel Liiceanu* – și și-a lansat, la Librăria Kretzulescu, seria de autor Amos Oz a Editurii Humanitas Fiction, cu volumele *Odihnă desăvârșită*, *Cutia neagră*, *Rime despre viață și moarte*, *Poveste despre dragoste și întuneric* și *Scene de viață campestre*.

Cotizații la liber

Cum vi s-ar părea ideea ca un patron să strângă cotizațiile sindicale, adică sursele de finanțare ale unei organizații cu care, prin definiție, se luptă? Este exact ceea ce făcea, de ani de zile, Ministerul Educației. Înainte de a-l părăsi, Daniel Funeriu, cel care realizase prima radiografie corectă a învățământului românesc prin modul de organizare a bacalaureatului, a mai dat o lovitură: un ordin prin care s-a stopat reținerea automată a cotizațiilor pe statele de plată ale profesorilor. Miza estimată: echivalentul a zece milioane de euro pe an. Sindicatele au apelat la justiție, dar Curtea de Apel București a dat câștig de cauză ministerului. Nu rămâne decât ca profesorii să cotizeze voluntar...

Teodor Meleșcanu, noul director SIE

Iar s-a jucat de-a politica Băsescu: l-a numit pe Teodor Meleșcanu în funcția de director al Serviciului de Informații Externe. Spre stupefacția și indignarea Opoziției, șeful statului s-a folosit de vocea temperată a PNL pentru a-și face jocurile. Teodor Meleșcanu, diplomat de carieră, fost ministru de Externe și al Apărării, fost interimar la Justiție, fost președinte de partid și candidat la Președinție, a fost validat de Parlament, cu 238 de voturi „pentru” și unul „împotriva” devenind astfel noul șef al Serviciului de Informații Externe.

Primăvara devenită iarnă

Toată lumea s-a entuziasmat de „primăvara arabă”, în care au căzut câțiva dictatori. Foarte repede, însă, au apărut dezamăgirile. În Libia sunt lupte violente între milițiile rivale. În Egipt, puterea militară instalată „temporar” nu se mai dă dusă, oamenii au ieșit din nou în stradă și un simplu meci de fotbal s-a lăsat cu 74 de morți și sute de răniți. În Siria, Bashar al Assad nici nu se gândește să plece și armata trage în civili. Încercarea de a se adopta, în cadrul Consiliului de Securitate al ONU, o rezoluție de condamnare a regimului sirian, s-a lovit de opoziția Rusiei și a Chinei. Reacțiile au fost dure, dar inutile: președintele Sarkozy a declarat că Beijingul și Moscova „încurajează (...) politica nemiloasă și fără speranță”, ambasadoarea SUA, Susan Rice, a descris votul drept „rușinos”, precizând că Rusia și China au vrut să „vândă poporul sirian și să protejeze un tiran laș”, iar Hillary Clinton că „votul a fost o batjocură”. Ei, și?

Momente istorice

După demisia guvernului Boc – care rezistase la cinci moțiuni de cenzură! – a urmat surpriza numită Mihai Răzvan Ungureanu și investirea guvernului format de acesta, în care toți membrii PDL fuseseră înlocuiți. Dar nici acesta nu a fost elementul cel mai surprinzător, ci perechea de discursuri rostite în Parlament. Cel al premierului, sobru, tehnic, simplu, fără nici o referire la politică. Apoi – deși opoziția lipsea din sală – cel al lui Victor Ponta, extrem de civilizat, urând succes noului guvern și anunțând proiectele în care l-ar susține! Toată lumea a rămas uimită, mai ales partenerul Crin Antonescu, care preferă un cu totul alt tip de discurs... Ce va fi, vom vedea.

ABONEAZĂ-TE DIRECT la noua revistă FLACĂRA

Ofertă specială

NUMAI 80 lei!

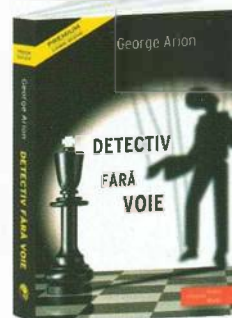
Număr apariții	Cost abonament
10	80 lei
5	40 lei

- Prețul abonamentului rămâne neschimbat indiferent de posibilele creșteri ulterioare ale prețului revistei.
- În prețul abonamentului intră atât revista cât și cartea din colecția Crime Scene, corespunzătoare ediției.
- La abonamentul pe un an se oferă ca **bonus** un pachet special: **două cărți din colecția Crime Scene** (la alegere dintre cele oferite cu edițiile precedente ale revistei Flacăra)

Toate taxele de expediție sunt suportate de editură

PRIMII ZECE ABONAȚI
primesc romanul
"DETECTIV FĂRĂ
VOIE",
de **GEORGE ARION**,
cel mai bun autor român
al genului.
Cu autograf de la autor.

www.revistaflacara.ro

Crimescene Publishing
FLACĂRA t...
TRITONIC

FLACĂRA TALON de ABONARE

FL. 3/12

Număr apariții: începând cu luna..... Am achitat cu: ☐ mandat poștal ☐ cec bancar ☐ ordin de plată; nr..... din data.....
Nume..... Prenume..... Localitatea..... Str.....
Nr..... Bl..... Sc..... Ap..... Județ/ Sector..... Cod..... Oficiul Poștal..... Telefon.....

Trimiteți talonul și copia după documentul de plată la S.C. Publicațiile Flacăra S.A., Piața Presei Libere nr. 1, cod poștal 013701, scteor 1, București, O.P. 33-C.P. 12. Menționați pe plic: ABONAMENT. Cont bancar deschis la Banca Românească - Filiala Băneasa: RO64BRMA0720072654400000 - RON (lei)
Pentru România: expediere poștală simplă, imprimat. Vă rugăm să vă asigurați cutia poștală și să o dimensionați corespunzător publicației.
Pentru orice detalii legate de abonamentul Dvs. vă rugăm să ne contactați la tel: +40/21/224.60.53, persoană de contact Camelia Neagu
e-mail: abonamente@publicatiileflacara.ro

un imprint al grupurilor **FLACĂRA** și **t... TRITONIC**

crime scene

- CS 1 - Zâmbet ucigaș - Lisa Sattoline - 5 lei
- CS 2 - Dansul morții - Linda Fajrstein - 5 lei
- CS 3 - Filiera grecească - B. Hirb - 5 lei
- CS 4 - Crima zen - Oliver Bottini - 5 lei
- CS 5 - În gura presei - Robert B. Parker - 5 lei
- CS 6 - Sunetele morții - Alex Mihalcea - 5 lei
- CS 7 - Atac în bibliotecă - George Arion - 5 lei
- CS 8 - Masca Morții Roșii - Edgar A. Poe - 5 lei
- CS 9 - Cănele din Baskerville - Sir Arthur Conan Doyle - 5 lei
- CS 10 - Spada - Bogdan Teodorescu - 5 lei
- CS 11 - Atingerea Sultanului - Hakon Yel - 5 lei
- CS 12 - 3 cu ghinion - Emil Simionescu - 5 lei
- CS 13 - Dreptate fără lege - Edgar Wallace - 5 lei
- CS 14 - Crima Lordului Savile... - Oscar Wilde - 5 lei
- CS 15 - Indicii anatomice - Oana Stoica Muijea - 15 lei
- CS 16 - Ziua Lupului - Carlo Lucarelli - 5 lei
- CS 17 - Casa secretă - Edgar Wallace - 5 lei
- CS 18 - Plăceri nevinovate - VT Morogan - 15 lei
- CS 19 - Fabrica de păcate - Richard Aleas - 15 lei
- CS 20 - Consiliul justiției - Edgar Wallace - 5 lei
- CS 21 - Cameleonul - George Arion - 5 lei
- CS 22 - Pactul roșu - Olivier Descosse - 20 lei
- CS 23 - Final Exit - Richard Aleas - 5 lei
- CS 24 - Parfumul văduvei negre - Oana Stoica Muijea - 5 lei
- CS 25 - Strada șobolanilor - François Forestier - 5 lei
- CS 26 - Hoții de timp - Ivona Boitan - 5 lei
- CS 27 - Almost Blue - Carlo Lucarelli - 5 lei
- CS 28 - Justițiarul din Cordoba - Edgar Wallace - 5 lei
- CS 29 - Asasin la feminin - Monica Ramirez - 25 lei
- CS 30 - Greuceanu, roman (cu un) polițist - Stelian Țurlea - 5 lei
- CS 31 - Crima de la jubileu - Lucia Verona - 5 lei
- CS 32 - Legea celor patru justițari - Edgar Wallace - 5 lei
- CS 33 - Necuratul din Colga - George Arion - 15 lei
- CS 34 - Pasiuni primejdioase - VT Morogan - 20 lei
- CS 35 - Criminali în paralel - Denis Georgescu - 20 lei
- CS 36 - Ultimul Papă - Luis Miguel Rocha (vol.1) - 5 lei
- CS 37 - Ultimul Papă - Luis Miguel Rocha (vol.2) - 5 lei

- CS 38 - Identități secrete (I) - Monica Ramirez - 5 lei
- CS 39 - Igluuri în deșert - Dan Scroggins - 5 lei
- CS 40 - A 4-a țintă - Emil Simionescu - 5 lei
- CS 41 - Identități secrete II - Monica Ramirez - 15 lei
- CS 42 - Cei trei justițari (I) - Edgar Wallace - 5 lei
- CS 43 - Leși din rând! - Stelian Țurlea - 15 lei
- CS 44 - Cei trei justițari (II) - Edgar Wallace - 5 lei
- CS 45 - Enigma nisipurilor (I) - Erskine Childers - 5 lei
- CS 46 - Enigma nisipurilor (II) - Erskine Childers - 5 lei
- CS 47 - Agentul secret - Joseph Conrad - 9,9 lei
- CS 48 - Îmi ies din minți - Stelian Țurlea - 15 lei
- CS 49 - Patiseria - Constantin Stoiciu - 10 lei
- CS 50 - 39 de trepte - John Buchan - 15 lei
- CS 51 - Memento - VT Morogan - 20 lei
- CS 52 - În brațe străine - Andra Pavel - 20 lei
- CS 53 - Profesionistul - George Arion - 9,9 lei
- CS 53 - Kimonoul înstelat - Victor Efimiu - 9,9 lei

talon de comandă

Menționați pe plic: **CRIME SCENE.**

FL. 3/12

cod carte	nume	prenume				
	strada	nr.	bl.	sc.	ap.	sector / județ
	cod poștal	localitate			număr de telefon	

Trimiteți talonul la: S.C. Publicațiile Flacăra S.A., Piața Presei Libere nr. 1, cod poștal 013701, sector 1, București, O.P. 33, C.P. 12. Pentru orice detalii legate de comanda dumneavoastră vă rugăm să ne contactați la 004/021/317.91.37, persoană de contact: Camelia Neagu, e-mail: abonamente@publicatiileflacara.ro. Taxele poștale sunt achitate de cititor la ridicarea coletului. Datele dv. personale vor fi folosite de Publicațiile Flacăra SA numai în scopul declarat al acestui talon de comandă. Publicațiile Flacăra SA se obligă să nu facă publice și să nu vândă baza de date referitoare la datele dv.

Orice carte, acum mai simplu, mai rapid și mai ieftin, pe **www.librariaflacara.ro**

ZOOM

Decimarea României

Iarna cruntă și schimbarea Guvernului au lăsat repede în umbră un eveniment național și istoric de mari proporții: depopularea țării. Mai exact, conform recensământului din 2011, în 10 ani România a pierdut 12% dintre locuitori. Nu, n-au murit, Doamne ferește, deși nici la raportul natalitate-mortalitate nu stăm bine (1% față de 1,2%). Doar au plecat spre alte zări, de soare pline. Implicațiile sunt mult mai complexe decât ar părea la prima vedere.

DOCUMENTAR

România a pierdut o Lituanie

Nu fotografia contează, ci dinamica fenomenului. E ca la greutatea corporală. Un bărbat de 1,75 m și 65 de kilograme e oarecum slab, dar absolut normal. Nu același lucru l-ai spune dacă ai afla că a pierdut 10 kg într-o lună. La scara națiunii, 2,6 milioane de oameni într-un deceniu (de la precedentul referendum) este enorm. Chiar dacă la densitate – 93 loc/km², locul 104 în lume – suntem încă departe de vecinii noștri bulgari, 66 loc/km², locul 124.

Primul și cel mai important efect al dispariției celor 2,6 milioane de concetățeni este legat de structura acestora. Nu există încă cifre oficiale – și sunt greu de obținut – dar este evident că marea majoritate sunt populație activă. Doar o parte și-au luat cu ei și copiii (se pare că există în România 100.000 de copii cu părinți „plecați la muncă”) și n-au prea plecat buni-
cuți și buni-
cuțe.

Asta înseamnă că populația activă din România, cea care asigură funcționarea economiei, cea și așa aflată în minoritate față de pensionari, minori, bolnavi etc., a pierdut mult mai mult de 12%. Sigur, cel puțin până la izbucnirea crizei mondiale, cei plecați trimiteau mai mulți bani decât ar fi putut produce în țară, dar: 1. finanțele, singure, nu pot susține economia națională, mai trebuie să și muncească cineva; oricum, azi nu mai intră demult cele 6-7 miliarde de euro de la „căpșunari”, în anii de glorie, dar ei tot ne lipsesc fizic; 2. sunt numeroase situațiile – precum înzăpezirile din această iarnă – în care nu atât de lopeți este nevoie, cât de oameni în putere care să le mănuiască. Și să nu uităm că productivitatea maximă a unei persoane se atinge într-o anumită perioadă a vieții.

Conform cifrelor Institutului Național de Statistică, pe primele 9 luni din anul trecut, Produsul Intern Brut a fost de 388.651,4 milioane lei (circa 92.536,0476 milioane de euro), ceea ce dădea 4.268,26 euro / cap de locuitor. În noile

cifre ale populației, valoarea urcă la 4.870 euro, adică plus 600 de euro. La prima vedere, e o evoluție pozitivă. Da, dar și datoria publică pe cap de locuitor crește de la 4.750 de euro la 5.130! Din fericire, tot mică rămâne, comparativ cu alte țări, dar e evident că toate planurile, estimările și previziunile trebuie schimbate.

Oficializarea datelor va implica modificări și pe plan internațional, mai exact privind participarea la instituțiile europene și alocările de bani din partea UE.

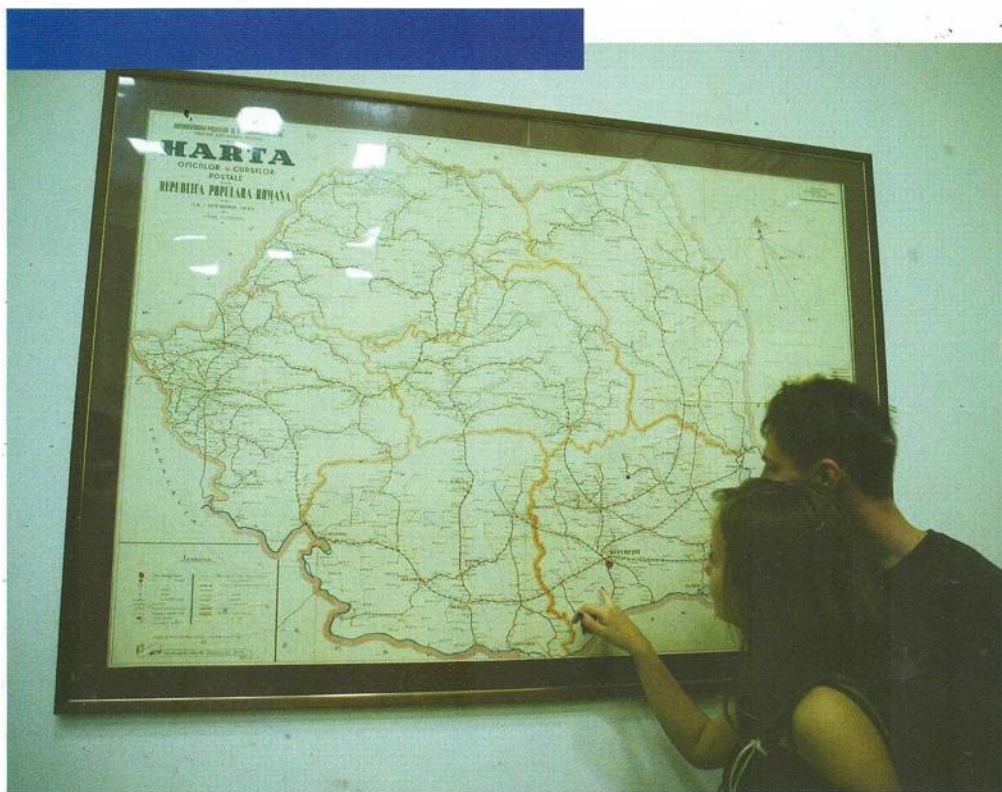
România are 14 voturi în Consiliul European și 35 de eurodeputați, ambele cifre depinzând de populația din momentul ultimului referendum de dinainte de aderarea la UE. Cele 14 voturi în CE nu vor fi afectate deocamdată, iar de la 1 noiembrie 2014 sistemul ar urma să se schimbe, potrivit Tratatului de la Lisabona. Abia atunci noile cifre demografice vor fi luate în calcul, ceea ce va duce la o **scădere a ponderii României**. După 2014 se pune oricum problema reducerii generale a numărului de parlamentari europeni. Una peste alta, din calculele preliminare, România ar putea pierde 3-4 eurodeputați începând cu 2019.

Cel mai important efect va fi însă **reducerea fondurilor europene** destinate României. Suntem mai puțini, avem nevoie de mai puțini bani! E drept, asta nu se va întâmpla în următorul exercițiu bugetar, 2014-2020, ci abia începând din 2021, dar vom fi oare în stare să anticipăm momentul prin măsuri compensatorii?

Cum efectele se vor înregistra în câțiva ani, e timp să ne gândim și la alt tip de reacții. De pildă, politici social-economice de creștere a natalității. Modificări majore se vor înregistra probabil și în **politicile de sănătate și educație**. Suntem mai puțini, am putea să ne îngrijim mai bine! Inclusiv prin participarea mai puternică a sectorului privat. În același timp, cum scăderea numărului de rezidenți este însoțită de îmbătrânirea populației, e de presupus o creștere a cheltuielilor privind securitatea socială.

Schimbările demografice au un impact major și în ograda noastră, a jurnaliștilor, mai exact în **datele de audiență TV** și în cele privind presa scrisă.

În cazul măsurării audiențelor TV (și așa contestată), se impune instalarea de gospodării noi în panel (ansamblul sociometric determinat al consumatorilor cărora li se montează people-

Locul României în Europa și în lume depinde și de cifrele demografice. Diaspora nu se pune, din păcate.

metre) și dezinstalarea celor care nu mai corespund structurii sociale reale, nou determinate. Și asta nu atât din cauza scăderii generale a populației, ci ca urmare a unui rezultat considerat de către unii sociologi drept cel mai spectaculos al recensământului: populația urbană, cu vârste între 14 și 74 de ani, a scăzut de la 9.704.416 persoane la 8.154.328, deci cu 16%. Față de medie, înseamnă că **a început să migreze lumea la țară!**

Cât despre presa scrisă, studiile de piață cantitative se bazează pe răspunsurile furnizate de un eșantion reprezentativ, rezultatul final extrapolând rezultatele pentru întregul „univers” (totalitatea consumatorilor potențiali). Se obține astfel procentul persoanelor cu o anumită caracteristică, procent care se aplică volumului total al universului, rezultatul final fiind exprimat în mii de oameni. Efectul recensământului: metodologia nu se schimbă, dar același rezultat exprimat procentual va avea o altă valoare exprimată în mii de persoane, mai mică

Recensământul din 2011 s-a realizat în conformitate cu recomandările Conferinței Statisticienilor Europeni și ale Regulamentului nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului European.

Conform acestora, populația stabilă include:

- cetățenii români, străini sau fără cetățenie, cu domiciliul în România, care la momentul recensământului se aflau pe teritoriul țării (19.043.000) sau erau plecați pentru mai puțin de 12 luni (659.000);
- cetățenii români, străini sau fără cetățenie veniți pentru cel puțin 12 luni;
- cetățenii români plecați în cadrul misiunilor diplomatice sau militare, oficiilor consulare și al reprezentanțelor comerciale.

Nu au putut fi înregistrate următoarele categorii de persoane:

- cetățenii români, străini sau fără cetățenie, cu domiciliul în România, care erau plecați cu întreaga familie în străinătate și pentru care nu au existat alte persoane care să declare existența lor;
- persoane care au refuzat explicit sau tacit recensarea.

Rezultatele de până acum ale recensământului (nu sunt cele finale, dar au un grad ridicat de exactitate) arată astfel:

Populația stabilă: 19.042.936 de persoane

Gospodării: 7.086.717

Locuințe: 8.450.607 convenționale și 8.149 – alte unități de locuit

Clădiri: 5.103.013 cu locuințe și 14.927 cu spații colective de locuit

Din totalul populației stabile a României, **52,8% se află în mediul urban**, iar **47,2% în cel rural**. **8,8% dintre români trăiesc în București**, adică 1.678.000 de oameni. Județele cu populația cea mai numeroasă sunt Prahova, Iași, Cluj, Timiș, Constanța, Dolj, Suceava (toate peste 600.000 de locuitori). La capătul celălalt se află Tulcea, Covasna, Sălaj, Mehedinți, Ialomița, Giurgiu, Caraș-Severin și Bistrița-Năsăud (toate sub 300.000).

88,6% dintre locuitorii României s-au declarat români, 6,5% maghiari, și 3,2% rromi.

Mărimea medie a unei gospodării este de 2,53 persoane în mediul urban și 2,83 în cel rural.

Numărul camerelor de locuit pe o locuință este mai mare în județele Ilfov, Giurgiu, Tulcea, Buzău, Călărași, Ialomița, Olt și Vrancea (între 3,3 și 3,0) și mai mic în Harghita, Cluj, Covasna, Hunedoara și Municipiul București (2,3-2,4).

Suprafața medie a camerelor e cea mai mare în București (21,1 mp) și cea mai mică în Călărași (13,4 mp).

Spațiile de locuit au fost numărate și s-a calculat suprafața medie a unei camere. CE se află în camere este subiectul altor statistici...

cu 16%. Cum știm, mai toată presa scrisă se află, oricum, de câțiva ani, în scădere de audiență, multe publicații trecând exclusiv pe internet. Noile cifre vor însemna un șoc psihologic. Sigur, nu recensământul schimbă numărul de cumpărători sau cititori, dar una e să știi că te citești 10.000 de oameni, și alta dacă afli că de fapt sunt numai 8.400.

Câteva alte cifre merită comentate.

Există în România aproape 15.000 de clădiri cu „**spații colective de locuit**”, ceea ce înseamnă cămine (studentești și muncitorești), case de copii, aziluri de bătrâni, adăposturi sociale etc. Viața de student căminist poate fi boemă, iar existența azilurilor de bătrâni – cât mai civilizate cu putință – e oarecum inevitabilă, dovadă că se înregistrează și în statele cele mai dezvoltate. Restul „**spațiilor colective de locuit**” ar fi minunat să nu mai fie necesare.

Sunt aproape **700.000 de români plecați din țară pe termen scurt** – sub un an. Ar fi interesant de știut – procentual – unde și cu ce treburi.

Existența **județelor care au mai puțin de 300.000 de locuitori** (adică sub cartierul Balta Albă) pare să sprijine ideea creării unor unități administrativ-teritoriale mai consistente.

Proape un român din 9 trăiește în București, unde – de altfel, sunt înmatriculate 1,17 milioane de mașini, adică două mașini la trei oameni (mai mult decât familia medie, deci **mai mult de o mașină pe familie**); asta la – cică – 450.000 de locuri de parcare. Adăugați câteva sute de mii de mașini în tranzit, cine știe câte înmatriculate în altă parte, dar rezidente aici, și un număr greu de estimat de cetățeni care trec zilnic pe-aici, cu sau fără mașină, și o să înțelegeți că Bucureștiul e un oraș care se sufocă.

În fine, ultima (nu numai în enumerarea noastră, ci și ca importanță) dintre consecințele referendumului este că, dacă se va păstra **cota de reprezentare parlamentară** – un deputat la 70.000 locuitori, un senator la 160.000 locuitori –, **automat va scădea numărul de senatori și deputați**. Dar despre asta se vorbea oricum, ba a existat și un referendum pe tema asta, despre care s-a cam uitat. Oricum, impresia generală este că nu **numărul** este principala problemă a parlamentarilor...

Un ultim mic detaliu: în 1992-2002, populația României scăzuse deja cu 1,13 milioane locuitori, deci scăderea totală post-decembristă este de peste 3,7 milioane! Cu câteva sute de mii mai mult decât populația totală a Lituaniei...

Rezultatele recensământului ar trebui să reducă automat, cu 12% – fără nici un act normativ special – numărul de senatori și deputați. Sunt puține șanse ca vestea asta să întristeze electoratul.

RL

România liberă

România liberă
VIATA, TESTA DIN TIPAR

INFRASTRUCTURĂ. Comisia Europeană a radiografat industria drumurilor pentru nouă țări din regiune

ce note au luat la bac politicienii » P4
www.romaniailibera.ro / NR. 6367 / MARTI, 7 Iunie 2011

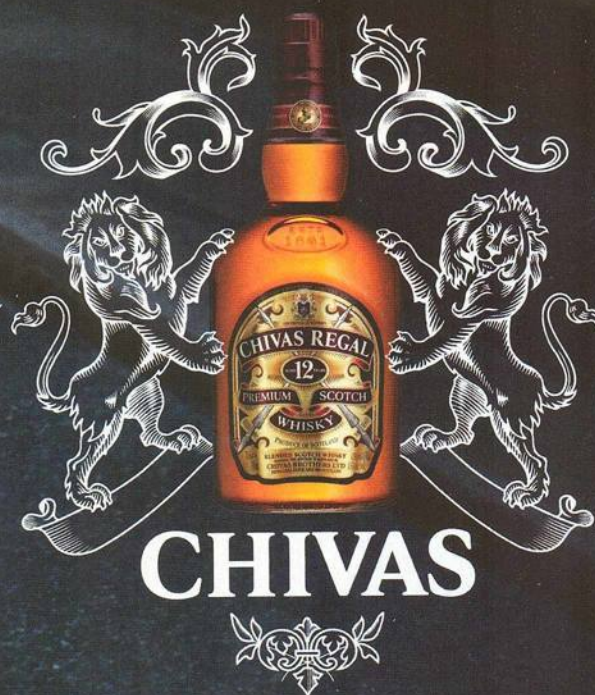
*9077
Anunțuri
la mică publicitate,
la un apel distanță.
Apelați
din orice rețea
mobilă.
1 RON/CUVÂNT
24 PAGINI 1,9 LEI
EDITORIAL
Creanga din

viata
iesita din tipar
de 135 ani

TO GALLANTRY

A man in a dark suit and white shirt is walking with a woman in a red dress on a city street at night. The man is looking at the woman, and she is looking away. They are walking on a sidewalk next to a building with large windows. The street is dark, and there are some lights in the background.

PLEASE DRINK RESPONSIBLY

LIVE WITH CHIVALRY

Undeva, într-o mansardă din strada Zambilelor, funcționează Centrul „Horia Moțoi”. Ne aflăm în primul centru dedicat copiilor afectați de autism înființat în România. Deși iarna gheața acoperă Capitala cu un strat greu de omăt, copilașii sunt în centru alături de terapeuții cu care lucrează. Îți vezi jucându-se, cu fețele zâmbitoare ca ale oricărui copil normal din lumea aceasta.

text Alice-Claudia Gherman
foto Octavian Tibăr

Autismul

Autismul este un sindrom, o tulburare invazivă, pervazivă (engl.) (profundă) a dezvoltării, care are aspecte clinice diverse.

R

Răducu încearcă să introducă un ciorăpel într-o mașină de spălat. Miruna se dă pe tobogan, în timp ce Alina se uită într-o carte cu multe fotografii ale unor animale domestice. Andrei încearcă să așeze niște cuburi. La prima vedere pare că te afli într-o grădiniță sau un *after-school*. Numai că fiecare dintre acești copii este asistat de către un terapeut, fiindcă fiecare dintre micuți este afectat de aceeași problemă: autismul. Unii îi spun boală, psihologii ne avertizează că e o tulburare. „Nu putem categorisi încă autismul ca fiind o boală. Boala este o modificare a stării de sănătate din cauza unor schimbări la nivel intern sau a acțiunii unor agenți din mediul extern. Putem numi autismul, însă, tulburare. Din păcate, factorii care îl determină sunt necunoscuți”, ne-a explicat Anca Grigoraș, psiholog, și coordonator ABA – *Applied Behavior Analysis*, intervenție comportamentală care se aplică copiilor cu autism consiliați în centru.

Autismul afectează cam un copil din 110 copii cu dezvoltare neorotipică, mai ales băieții, adică sunt cam patru cazuri de băieți la o fetiță cu o asemenea problemă. Acestea sunt cifre preluate după statistici din Marea Britanie, în România nu există date concrete. Evident, simptomele indivizilor cu autism diferă de la copil la copil, de aceea terapeuții lucrează cu fiecare copil în parte pentru a corecta diverse comportamente.

„Șansele de recuperare ale copiilor cu autism diferă în funcție de gradul în care sunt afectați, de tulburările sau deficiențele cu care este asociată tulburarea, de vârsta la care se începe terapia și de programul terapeutic abordat. Copiii care încep tratamentul mai târziu au șanse mai mici de recuperare decât cei care încep tratamentul la vârste mici. Este mai dificil să modelezi comportamentele adolescenților sau ale adulților, decât cele ale copiilor de vârste mici”, ne-a explicat Anca Grigoraș.

Ca un părinte să apeleze cât mai repede la terapia adecvată afecțiunii copilului său, trebuie să fie foarte atent la simptomele pe care le observă în comportamentul acestuia. „Cel mai frecvent părinții semnalează deficiențele în dezvoltarea limbajului, pe care le observă înainte de toate și care îi determină să-și pună semne de întrebare. Dar până la limbaj, mai există și alte semne pe care părinții le pot observa: copiii cu autism nu manifestă interes pentru persoanele sau evenimentele din jurul lor, le lipsește contactul vizual, manifestă diverse comportamente stereotipe sau prezintă preferințe uneori obsesive pen-

„Părinții ar trebui să urmeze aceleași principii ABA în interacțiunea cu copilul lor, indiferent în ce situație sunt, deoarece acest mod de învățare este eficient doar în situația în care este aplicat în mod consecvent de către toți cei care interacționează cu copilul.”

tru anumite obiecte, jucării, locații etc. De asemenea, mulți dintre ei resping contactul fizic sau afecțiunea celorlalți.

Cel mai indicat este ca la observarea acestor simptome, părinții să meargă la un medic psihiatru pentru evaluare, deoarece copiii diagnosticați de la vârste mai mici au și șanse mult mai mari de recuperare.”

Privind astfel lucrurile am crede că odată ce observăm devierile acestea în comportamentul copilului, dăm repede fuga la medic, stabilim un diagnostic, apoi mergem și facem terapie și am rezolvat problema. Nu e atât de simplu! În România acest domeniu este destul de puțin dezvoltat, iar tipul de intervenție comportamentală implementat la centrul privat *Horia Moțoi*, intervenție comportamentală bazată pe principii ABA – *Applied Behavior Analysis*, nu este încă atestat, deși rezultatele excelente ale ABA sunt evidente și se aplică la nivel internațional din anii '70.

Centrul privat *Horia Moțoi* a fost înființat de către dna Cristina Nedescu, cu opt ani de zile în urmă. La acea dată a fost primul centru din România dedicat copiilor cu autism, dna Nedescu fiind ea însăși mama unui băiețel cu autism, care a urmat intervenția comportamentală bazată pe principiile ABA cu succes sub îndrumarea unui specialist englez, iar astăzi, în vârstă de 13 ani, merge la școală ca orice copil obișnuit, având rezultate foarte bune la învățătură. „În nenumărate țări din întreaga lume intervenția comportamentală este implementată la scară mult mai largă, iar în diverse țări acest tip de serviciu este asigurat de către stat. În România, însă, există doar câteva centre private unde se desfășoară programe de intervenție comportamentală.

Majoritatea copiilor lucrează acasă, cu 1-3 terapeuți, a căror activitate este coordonată de către un consultant. Acesta vine periodic

Deoarece una dintre caracteristicile autismului este izolarea, evitarea interacțiunii sociale, captarea și menținerea atenției copilului sunt unele dintre cele mai dificile obiective ale terapeuților.

la domiciliul copilului și stabilește obiectivele de atins și intervențiile necesare. Costurile cu exactitate nu le cunosc, însă din câte am înțeles acestea se încadrează între 500 și 2.000 de euro. Prețul variază în funcție de consultant, terapeuți, orele de lucru și serviciile oferite. Gândiți-vă cât de greu le e părinților români în a-și ajuta copiii și a avea bani să plătească specialiști în acest sens. De aceea noi organizăm și traininguri gratuite pentru părinți în centrul nostru. Părinții vin, învață în câteva zile, în măsura în care poți învăța ceva în câteva zile, și știu măcar să pună întrebările competente mai departe și se perfecționează la fața locului”, a adăugat dna Cristina Nedescu, prezentă și dumneaei la întâlnirea cu psihologul Anca Grigoraș.

La centrul *Horia Moțoi* se plătește numai o parte a serviciilor acordate, restul se acoperă prin sponsorizări. Din păcate, deși față de acum opt ani, în București sunt mai multe centre care oferă sprijin familiilor care au copii cu autism și există mai multă informație decât atunci, acestea nu sunt suficiente, iar la nivel de țară lucrurile stau și mai rău. Statul nu sprijină deloc aceste familii, neconsiderând autismul o prioritate în sănătate.

„În centrul *Horia Moțoi* implementăm o intervenție comportamentală bazată pe prin-

ciplinele ABA. Acest tip de intervenție presupune lucrul în cameră, unu la unu, fiecare copil având doi terapeuți cu care lucrează câte patru ore. Ei urmează o anumită curiculă de programe prin care se învață diverse cunoștințe academice, dar și abilități sociale care îl ajută să se integreze în societate. Tot în cameră se implementează intervenții comportamentale de scădere a comportamentelor nedorite și înlocuirea lor cu comportamente adecvate. Apoi aceste comportamente sunt extinse și în mediul firesc (sunt generalizate). În acest sens, organizăm zilnic și săptămânal activități colective, ieșiri în oraș, menite să-i ajute pe copii să extindă abilitățile învățate în cameră în medii cât mai diverse și să se confrunte cu diverse situații sociale.

De asemenea, copiii care au o evoluție bună sunt integrați în grădinițe normale unde merg câteva ore pe zi însoțiți de un terapeut. În centrul nostru avem cinci copii cu care lucrăm și nouă terapeuți. Pe lângă ei, eu coordonez programul terapeutic al fiecăruia dintre copii.

Terapeuții se ocupă cu implementarea programelor și a intervențiilor stabilite pentru fiecare copil. Rolul lor este și acela de a crea un mediu cât mai plăcut pentru copii

care învață în centrul nostru, așadar, pe lângă activitățile cognitive și intervențiile comportamentale pe care le aplică, ei sunt prietenii și partenerii de joacă ai copiilor”, mai spune Anca Grigoraș. „Integrarea copiilor în societate este principalul scop al acestui tratament. Atunci când un copil începe intervenția comportamentală el este observat, verificat, iar comportamentele pe care trebuie lucrat sunt selectate în funcție de importanța lor socială. Sunt prioritare cele care îi asigură o integrare mai bună și mai rapidă în societate, iar pasul următor este, în cazul copiilor cu care lucrăm noi cel puțin, integrarea într-o grădiniță cu program normal.”

Centrul privat Horia Moțoi este unul dintre puținele centre pentru copii cu autism din România în care se aplică intervenția comportamentală ABA.

MAGAZINUL VERDE

SĂNĂTATE DIN NATURĂ

Magazinul Verde, această nouă revistă, își propune să vă reamintească sfaturile mamei natură, într-un „rețetar” lunar de formule de viață și remedii. Vom vorbi despre terapii mai vechi sau mai recente, mai de la noi sau mai de la alții, despre leacurile cunoscute sau doar uitate, daruri ale naturii care nu ne cer decât efortul de a gândi altfel. De a ne schimba obiceiurile devenite pe alocuri aproape năravuri și de a ne reechilibra stilul de viață, de a reînvia să ne hrănim trupul și mintea, să prevenim sau să tratăm bolile, să ne îngrijim de frumusețea corpului și sufletului nostru, cât mai sănătos. Cât mai... verde.

NOU
La toate
chioșcurile
de presă

Cum să fii mai inteligent

OFERTĂ SPECIALĂ

Nr. bucăți	Preț
1	10 lei
2	15 lei
3	20 lei
4	25 lei
5	30 lei
6	35 lei

puzzle-uri care te antrenează

să îți schimbi felul

în care gândești: **RAPID (RA)**

CREATIV (CR)

LOGIC (LO)

VIZUAL (VI)

TACTIC (TA)

LATERAL (LA)

talon de comandă

Vreau să comand edițiile ☐ RA ☐ CR ☐ LO ☐ VI ☐ TA ☐ LA

FL. 3/12

nume	prenume				
strada	nr.	bl.	sc.	ap.	sector / județ
cod poștal	localitate		număr de telefon		

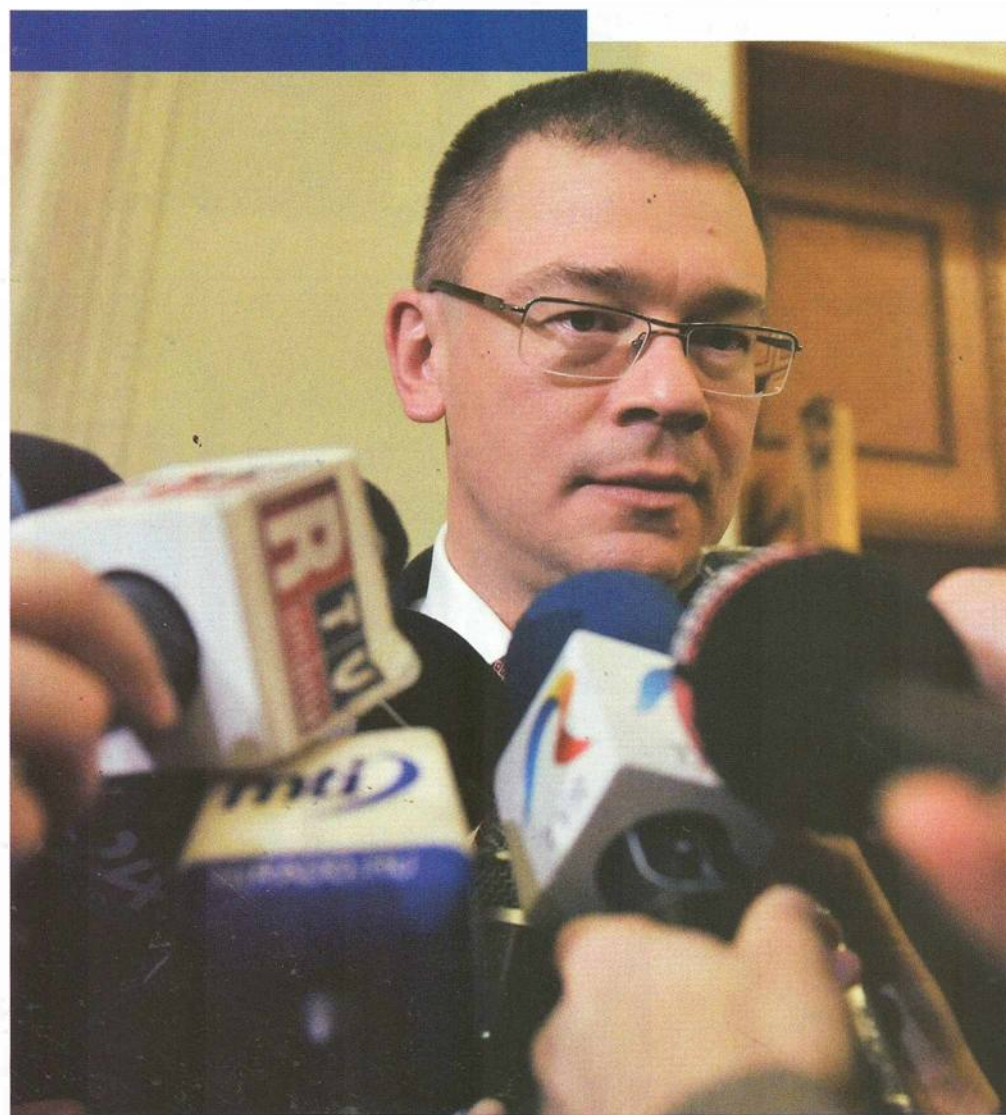
Trimiteți talonul la: S.C. Publicațiile Flacăra S.A., Piața Presei Libere nr. 1, cod poștal 013701, sector 1, București, O.P. 33, C.P. 12. Pentru orice detalii legate de comanda dumneavoastră vă rugăm să ne contactați la 004/021/317.91.37, persoană de contact: Camelia Neagu, e-mail: abonamente@publicatiileflacara.ro. Taxele poștale sunt suportate de editură.

Datele dv. personale vor fi folosite de Publicațiile Flacăra SA numai în scopul declarat al acestui talon de comandă. Publicațiile Flacăra SA se obligă să nu facă publice și să nu vândă baza de date referitoare la datele dv.

Orice carte, acum mai simplu, mai rapid și mai ieftin, pe www.librariaflacara.ro

Momentul politic pe care îl analizăm, în acest moment, este unul care are toate caracteristicile unei tranziții. Traian Băsescu a socotit (și asta se întâmplă, poate, prea devreme) că a dezamorsat „bomba” cu ceas, care (încă) îi șade sub fese, sacrificându-l pe micuțul Boc.

Se schimbă garda la Palatul Victoria

Mihai Răzvan Ungureanu (MRU), în fața celui mai greu examen din viața lui: este el politicianul-bun-la-toate?

text Mihail Gălățanu
foto Agerpres

Traian Băsescu a obținut un răgaz până se desprimăvărează lucrurile. Este ca într-un joc de șah, regizat în manieră politică, în care nu va reuși decât să câștige ceva timp. Și a câștigat, deocamdată. Răzvan Mihai Ungureanu, înlocuitorul la comandă al „caporalului” Emil Boc, nu este soluția cea mai rea. Poate nici cea mai bună. Dar asta rămâne de văzut în timp, pentru clipa în care vom trage linie și vom face bilanțul.

În cărți, la momentul schimbării premierului, au fost lansate mai multe nume. Printre acestea, cele ale lui Lucian Croitoru, Klaus Johannis, (poate chiar) Vasile Blaga – și altele, multe altele.

Dintre toate acestea, prezente în evantai, a câștigat Mihai Răzvan Ungureanu (MRU, cum a început să îl numească presa, ca pe un alt „celebru” personaj, JR, din Dallas).

Traian Băsescu nu a reușit decât să temporeze furia mulțimii – ceea ce, probabil, își și propusese. Tsunami-ul popular al străzii, însă, tot îl va ajunge, odată și odată, poate mai spre (primă)vară – sau, fără îndoială, la alegerile prezidențiale, dacă, totuși, pelteaua se va mai întinde/încinge până atunci.

Greu, însă, de crezut că toate (re)sentimentele strânse în traista lui zdrențuită de (către) „biet român, sireacul” se vor estompa așa, ca prin minune, între timp. Numai pentru faptul că, iacă așa stă treaba, premierul Emil Boc a fost schimbat.

Boc a fost, încă de la început, în postura de „carne de tun”. A sosit, acum, momentul sacrificiului acestui „pion”.

Alegerea lui Mihai Răzvan Ungureanu pesemne că plutea în aer (pentru unii, cel puțin), dar noi nu o cunoașteam.

Dacă, la început, părea o inițiativă interesantă, între timp „aura” și „mitul” grevei parlamentare s-au cam destrămat. România merge/sau zboară, șchiopătând într-o parte/cu o aripă. Cea a Opoziției. Acum, nu mai pare *eficientă* greva, deși, inițial, părea că se întâmplă ceva, cu această mișcare, pe eșichierul politic.

Brevetăm o noutate în spectrul post-decembrist. Acum, greva nu face decât să îngreuneze – până la absurd – mecanismul parlamentar.

Legile zac în cotloanele lor prăfuite, iar exercițiul politic s-a gripat.

Cazul „Adrian Năstase” a fost asemănat cu cel al Iuliei Timoșenko. Și, implicit, a existat o comparație a situației politice din Ucraina cu cea din România.

Am vedea unele asemănări (nu prea multe), dar deosebirile țin fruntea.

Bineînțeles că o altă asemănare cu situații de la Est de România ține, precum spune și Agenția (prestigioasă) REUTERS, de faptul că „PLANUL PUTIN” ar prinde contur la București, cu Traian Băsescu, îmbrăcat în „pielea de urs” a lui Vladimir Putin, agentul 007 al Moscovei.

Fuge lumea din PDL. Văzând cu ochii. Anticipează dezastrul. Și pe bună dreptate, căci Traian Băsescu nu se arată a căpitan iscusit, ci mai degrabă e un timonier zbanghiu, gata să pună corabia pe un recif de nisip.

Vezi, aproape în fiecare zi, migrând „șobolanii” care părăsesc corabia subredă și fără speranță. De ce? Bună întrebare: pentru că minunata „construcție” politică a lui Emil Boc și Traian Băsescu a cam luat apă și se scaldă, în sondaje, la aproximativ 15%. Procente și acelea destul de nesigure.

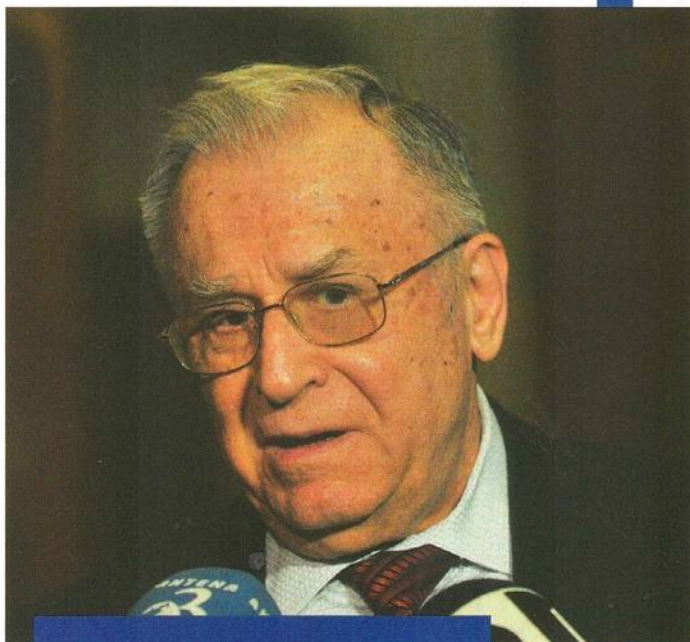
În variantă „stenică”, partidul democrat liberal ar putea urca spre 18%, maximum 20 de procente – precum și este cotate în scenariile optimiste.

În variantele mai nefaste, temperatura sondajelor coboară spre 10%, un procentaj la care PDL oscila, pe vremuri, fără să pară a avea mai multe șanse de ascensiune.

Ca să contracareze toate aceste tendințe, PDL pregătește o platformă politică de dreapta, care să integreze PNȚCD și UNPR. Dar această mișcare politică se „clocește” abia pentru mijlocul lunii martie. Politicianul Aurelian Pavelescu, președintele PNȚCD, a făcut, deja, primele declarații în acest sens, cu zece zile/două săptămâni mai înainte.

De ce a clacat „credibilitatea” lui Emil Boc și a guvernului său? În primul rând, pentru că a stat foarte mult la putere, hrănit de un „plămân” artificial.

Fiarec ar fi fost să-și ia tălpășița mult mai devreme.

Ion Iliescu trage, după sine, cortina peste o perioadă istorică „obosită”, care și-a devorat liderii

În al doilea rând, pentru că s-a erodat masiv. Și erodarea a fost cât se poate de evidentă.

În al treilea rând, pentru că l-a lovit **criza** nemilos, cu cruzime.

Măsurile luate au fost, cu adevărat, nepopulare.

Dar, ce este mai rău, ele nu (prea) au fost **constructive**, ci mai curând **restrictive** („destructive”). Umblând cu foarfecile în bugete – și având (ne)inspirația de a pune nimic în loc (sau, oricum, nu mare lucru!), regimul Boc a ajuns, în cele din urmă, la fundul sacului.

Simptomatic pentru această perioadă politică s-a dovedit și faptul că Ion Iliescu, mai mult sau mai puțin căzut în brațele adormirii (de partid), s-a trezit și a încercat să iasă la atac.

A criticat tot ce i-a ieșit în cale.

Vocea sa pare, însă, din ce în ce mai slabă.

Și este firavă pentru că nu prea are argumente convingătoare. Octogenarul Iliescu nu mai reușește, de nici un fel, să iasă din tiparele propriei sale gândiri „de lemn”.

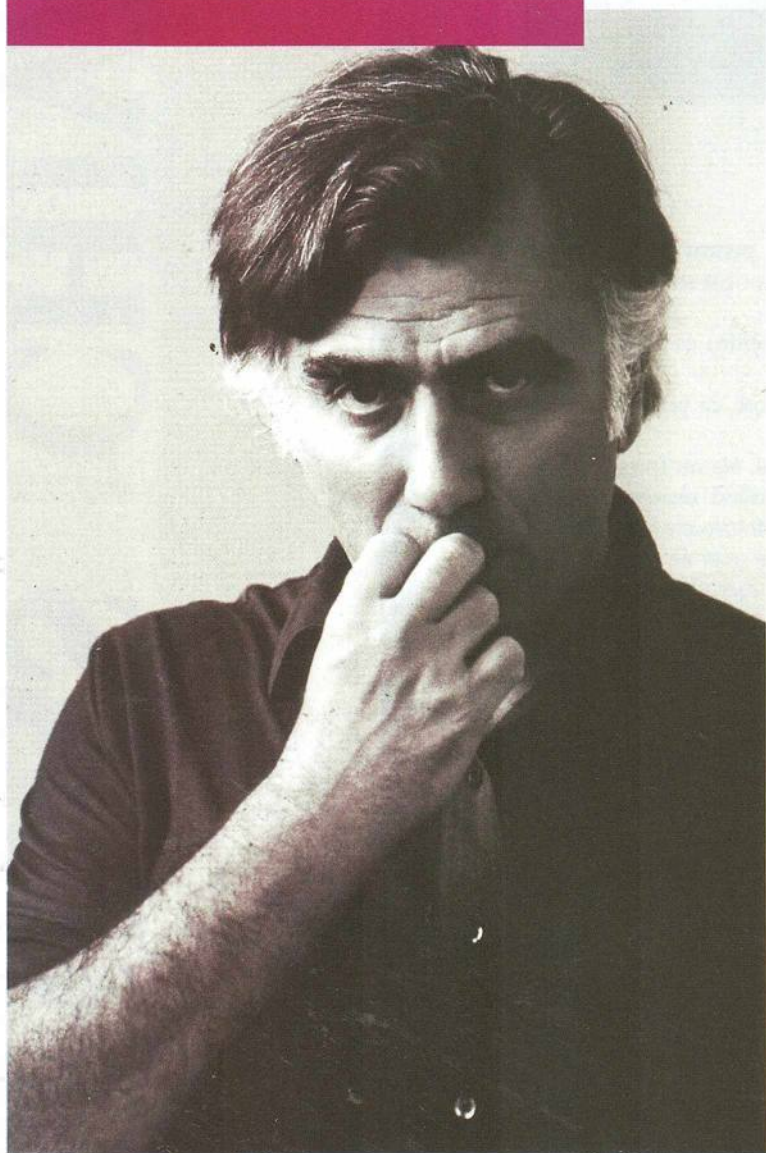
El a devenit un „decan” de vârstă tot mai obosit – și mai prăfuit. A sosit momentul în care debaraua istoriei i se deschide larg și e clar că PSD are nevoie de cu totul alt gen de lideri.

Ion Iliescu se va afunda în puf, la naftalină, gata să se joace cu ursuleții de pluș.

Dan Pița, regizorul român care câștiga, la „Festivalul de Film de la Veneția”, „Leul de Argint”, cu „Hotel de lux”, a lansat de curând cel mai recent film al său, „Ceva bun de la viață”. Un bun prilej de a ne aminti despre el, despre viața sa...

text Radu Pocovnicu
foto Cos Aelenei
și arhiva Dan Pița

O după-amiază obișnuită cu Dan Pița

Filmele lui Dan Pița fac parte din tezaurul cinematografiei românești.

Povestea lui Dan Pița începe la Dorohoi, locul unde s-a născut, într-o vreme când tatăl său, militar de carieră, fusese trimis pe zonă, la granița de nord a României. Una dintre cele mai vechi amintiri. Avea doar câțiva ani, era într-o iarnă. Pe jos se așternuse zăpada, vreme numai bună de dat cu sania, așa că ordonanța tatălui a primit poruncă să-l plimbe pe Dan cu sania. L-a plimbat, dar când s-a uitat la un moment dat în spate să vadă ce mai face copilul, ă văzut că nu mai e. Dan Pița căzuse în zăpadă în fața cinematografului.

Armenească. Un cartier din București, cu un aer special, pentru că nu a fost afectat de modernizări. Străzile, casele, întregul cartier și-a păstrat liniile – o geometrie care a rămas familiară, ușor de recunoscut locuitorilor săi. Loc încărcat de istorie, unde au trăit și locuit Mihai Eminescu, I.L. Caragiale, Mateiu Caragiale, Mircea Eliade, Mircea Vulcănescu ș.a... personalități care au schimbat țara, contribuind la definirea României moderne. Străzi unde, copil fiind, Dan Pița dădea ture cu trotineta sau juca fotbal pe maidan, unde,

Printre cele mai cunoscute filme semnate de Pița amintim: „Nunta de piatră”, „Duhul aurului”, „Tănase Scatiu”, „Profetul, aurul și ardelenii”, „Concurs”, „Faleze de nisip”, „Pas în doi”, „Pepe și Fifi...”

mai târziu, se plimba deseori cu prietenul său, regizorul Alexandru Tatos. „Ne făcea reală plăcere să ne plimbăm prin cartier, discutând despre problemele noastre legate de existență. Țin minte că în timpul conversației îl conduceam spre casa lui. Stătea la vreo zece minute de mine, iar pentru că discuțiile noastre nu se încheiau niciodată, mă reconducea apoi el pe mine acasă. Și tot așa, de la mine la el, de la el la mine, pentru că discutam, discutam, discutam, mai ales pentru că fiecare dintre noi vedea lucrurile în felul lui, subiectele erau inequizabile, iar raidurile zilnice.”

Armenească acum; neschimbat, dar oamenii?... Cu cine ieșiți să vă mai plimbați, domnule Dan Pița? „Cu oricine e dispus să comunice, să fie în stare să asculte, ca să nu-mi bat

gura de pomană, sau care să aibă și el ceva de spus, indiferent de vârstă sau pregătire”.

Din nou în trecut. În vremea când Dan Pița colinda Bucureștiul, de la Moșilor până în zona Gării de Nord, de la un teatru la altul, sau de la un cinematograful la altul, căutând filmele neorealismului italian, Fellini, Visconti, De Sica, sau filmele franceze ale noului val. Și o punte în timp – de la trecut la prezent, când, de curând, cel mai recent film al regizorului, *Ceva bun de la viață*, a avut premiera și la cinematograful Europa, fost Miorița. „Am fost emoționat să intru după multă vreme într-o sală de cinema unde nu mai fusesem de mult. Sigur, acum e altceva, s-a modernizat totul. Pe vremea copilăriei mele, spectacolul de film era mai complex. În timpul pauzelor, urcau pe scenă,

pentru scurte evoluții, diverși artiști, comici ai vremii, de la Trio Grigoriu, Mircea Crișan, Puiu Călinescu, la Stroe și Zizi Șerban.”

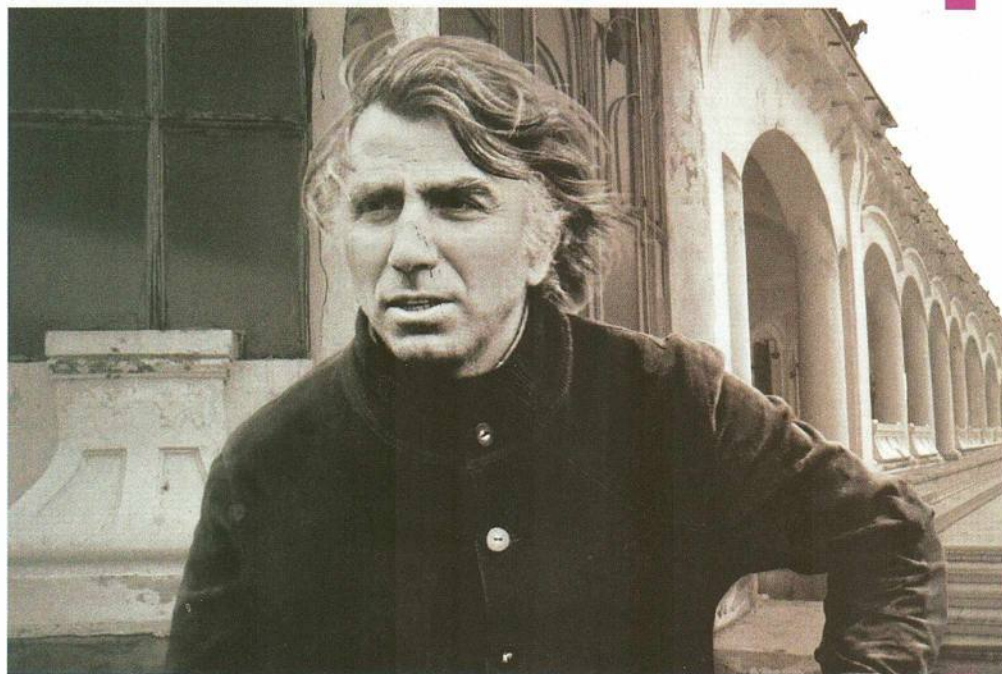
Gândul despre film. De la imaginația copilăriei, când viziona filme cu noianul, ține minte un film preferat în cartier, pe care îl povestea prietenilor: *Copiii paradisului* și fugea repede acasă să joace personajele văzute pe marele ecran, la încolțirea în mintea tânărului cinefil a ceea ce înseamnă filmul. „Te obsedează un film și începi un exercițiu, un fel de a-ți folosi memoria. Începi să-l refaci. Să elaborezi o întreagă structură. În clipa când intri într-un film și anticipezi ce se va întâmpla, deja faci parte din structura lui. Încet, încet începi să te pui la punct, și așa te trezești la examenul de admitere. Eu am intrat în '65, eram deja matur,

umblat prin lume.” Umblat prin lume – e un fel de-a spune, deoarece ieșirile se limitau doar la diverse călătorii prin țară, cel mult până în Bulgaria, unde ajungea cu ocazia unor meciuri de baschet. Dan Pița a jucat „și ceva baschet”. „La o echipă destul de vioaie, care a plecat tot din cartierul Armenească. O echipă plină de tineri așonimi, dornici să se afirme. Dar, cum amenința să câștige campionatul, a fost desființată.” Nimic nu-i nou sub soare. Și atunci trebuia să câștige *Steaua* ori *Dinamo*.

Baschetul nu a fost singurul sport practicat de regizor. „Era mult mai accesibil să bați o minge pe maidan. În afară de baschet și fotbal, am mai jucat tenis, rugby, am făcut natație, dar fără să ating performanța. Locul unde am fost cel mai bine integrat a fost baschetul, și chiar dacă nu eram în grupul de forță al echipei, oarecare agilitate tot căpătaseam...” De altfel, atunci când profesorul de la Institut, Victor Iliu, le-a dat studenților pe mână aparatură și peliculă de 16 mm să vadă cum filmează, Dan Pița s-a întors tot la unul dintre obiceiurile din cartier. „Trebuia să-i demonstrăm lui Iliu că știm să filmăm, să folosim prim-planul, detaliile, că știm să montăm. Așa a ieșit un subiect amuzant despre un joc care a făcut istorie în vremea aceea: poarca.”

„Într-o zi mă trezesc că un domn în toată firea, înalt, cu mustață, mă abordează. Nu știam cine e. Domnule Pița, mai țineți minte? Eu eram unul din puștii ăia care juca poarca în filmul dv.”

O perioadă când cenzura comunistă nu îl afectase încă pe tânărul regizor. S-a întâmplat mai târziu, cu *Filip cel bun*, dar mai ales cu *Nunta de piatră*. „Recent aveam să descopăr, când mi-am văzut dosarul de la Securitate, că atunci a început urmărirea mea informativă, cu note, cu ascultatul telefonului, ce zice anturajul. Eram bine supravegheat. Dacă vezi planul de urmărire din dosarul meu de Securitate, te apucă frica. *Nunta de piatră* s-a blocat când a ajuns la comisia ideologică. Cel mai mare personaj al comisiei era Dumitru Popescu, zis și Dumnezeu. Acesta a plecat din vizionare, iar ceilalți se tot întrebau de ce a plecat. Timp de un an nimeni n-a avut curaj să întrebe. Până la urmă s-a aflat: N-are, domnule, filmul nici o problemă... Dar până atunci am tot fost încolțit: ba că de ce a plecat Dumitru Popescu, ba că trebuie să tai. Ce să tai? De unde să tai? Nimeni nu avea habar, era doar confuzie și teamă. Frica de scaun, cum se spunea pe atunci, aluzie la schimbarea în funcții pe care le făcea partidul. Coincidența a făcut ca Popescu să plece chiar la o secvență din film când cad niște scaune. De aceea băjbăiau membrii comisiei. Târziu

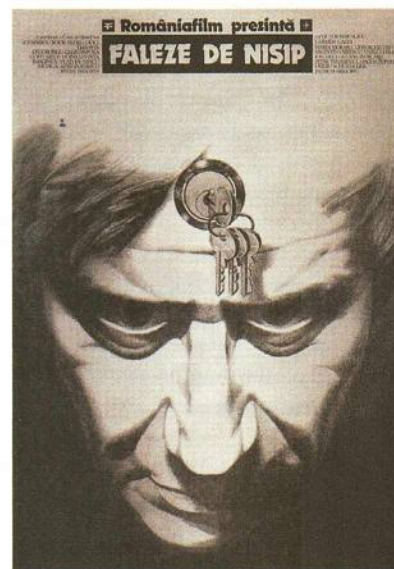

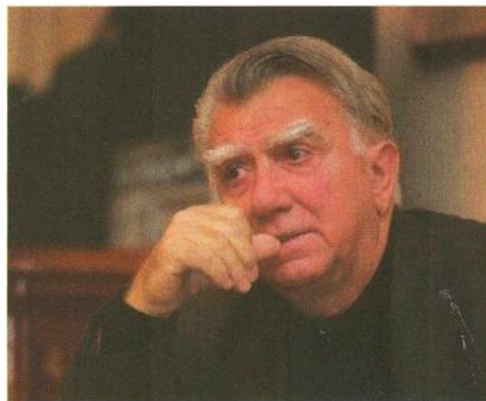
am aflat că Dumitru Popescu plecase să dea un telefon.”

Un salt în timp de 20 de ani, și suntem după '90, când artiștii și-au câștigat libertatea de exprimare. Cum a fost pentru regizorul Dan Pița? „Poți să abordezi orice subiect, orice îți trece prin cap, cu condiția să ai bani. În ultima perioadă, contează și în ce parte a baricadei te găsești, cei care au puterea vor să nu-i critici, iar arta dacă nu descrie și în mod critic lumea, nu e veridică...” Însă, vorba românului, dacă nu e laie, e bălaie. Nicum nu-i bine. „Se pot face și filme interesante, în *Femeia visurilor* nu e nimic ideologic, dar pe plan uman da.”

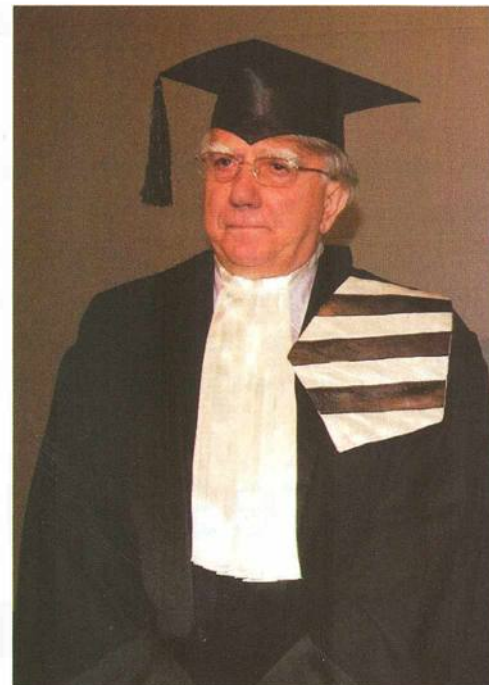
În orizontul gri al cenzurii comuniste, o pată de culoare: faimoasele western-uri românești realizate de Pița și Veroiu. „Contactul cu platoul e foarte important, mai ales la vârsta aia. Întrebarea e: ce faci, îți rozi unghiile neavând de lucru, sau treci la treabă? Aceste filme au fost un pariu pentru noi, mai ales că în timpul studenției eram mare admirator al filmelor western. Au fost filme care m-au ajutat să depășesc momentele mai dificile din carieră, când cenzura îmi bloca subiectele. Filmele cu cowboy erau o încântare pentru toată lumea, o fereastră deschisă. Puteam să lucrez și să am echipă. E mare lucru să faci pe cowboy-ul, la Brăila sau la vulcanii noroioși. Realizând aceste filme, mi-am plătit datoriile, pentru că nu puteam să trăiesc doar din modestul contract. În vremea aceea, erau două modalități prin care erau remunerați regizorii. Prin contract, sau drepturi de autor, adică o părtică din prețul biletelor. Problema era că de-abia de la un milion de spectatori începeau să-ți numere tantiemele. Or, la aceste două

Dan Pița este cunoscut atât ca regizor, cât și ca scenarist.

Meritele regizorului au fost recunoscute și de către universitatea unde a studiat, primind distincția Doctor Honoris Causa.

filme am avut peste 15 milioane de spectatori. Mi-am plătit datoriile, am putut să-mi iau și o Dacie."

Întotdeauna opțiunea: ce fel de film vrei să faci? „Poate să-ți placă un scenariu, e interesant, bine scris. Dar până nu ai ingredientele necesare e greu să te apuci. Nu ai actori, nu ai găsit locurile potrivite și toată seria de elemente care construiesc filmul. Abia după ce m-am asigurat de toate aceste lucruri, spun da unui subiect. E în primul rând o teamă. Ești pus în fața unui pariu care depinde de tine, dar într-o mare măsură de restul, de ceilalți, de bani, de echipă, de actori, de un monteur bun, de un inginer de sunet etc."

Cinematografia s-a schimbat mult de-a lungul timpului, societățile și ele. De jumătate de secol aproape, de când face film, Dan Pița spune că a rămas același. „Nu m-am schimbat, poate doar în mintea unor critici, mai ales a celor care scriau la comandă. Am aceeași relație cu lumea filmului și cu viața ca întotdeauna. Am rămas aproape de oameni, nu m-am băgat în politică, cred că adevărul trebuie arătat oricine ar fi la putere. N-am perioadă roz, sau galbenă, ca în pictură. Picasso era tot el când începuse perioada cubismului, dar poate că pe atunci se fabrica mai mult galben, sau îi rămăsese lui mai multă culoare galbenă în magazie." Doar consecvența profesională de a face film, dincolo de orice principii călăuzitoare. „Eu nu cred că există niște principii legate de profesie. A, da, dacă vorbim de structura morală a unui artist, de un anumit mod de a aborda un subiect, atunci sunt de acord." Dar ca pedagog? „Nu știu în ce măsură studenții aveau nevoie de experiența mea. Dacă ai un student care te întreabă mereu cum să facă filmul, acela nu mai e regizor, ci altceva. Ești

singur în fața lumii, în fața subiectului. Oricât ai încerca să imiți pe cineva, tot trebuie să fii tu acolo."

„Îmi place felul cum a explicat Federico Fellini cinema-ul: ceva mincinos, dar în sensul frumos. Totul se construiește. Casa e un platon, nu e o casă. În cinema poți să-ți construiești străzile, deși nu trece nimeni pe acolo. Dar dacă în final ceea ce spune el prin acel film rămâne o minciună, atunci nu-mi mai place."

Vorbim. Uneori clipe de tăcere. Un ușor suspans și spiritul hâtru al maestrului: „Haideți, domnule Pocovnicu, ce întrebări mai aveți?" Atmosfera din biroul de lucru al regizorului. Camera, elegant aranjată, dar căptușită cu rafturi de cărți până în tavan. Albume de fotografie, cutii cu fotografii de la filmări. Tablouri de familie, cu neamurile regizorului, mama, tata, fratele mai mare. Și, în surdina, un ușor zumzet pe care-l face televizorul deschis. Pe Mezzo...

Cel mai recent film al lui Dan Pița, *Ceva bun de la viață*. Regizorul a schimbat scenariul de mai multe ori. Bucăți mici, ajustări, în funcție de nevoile actorilor. Vorbele – cum s-ar spune.

Filmările la *Ceva bun de la viață* au durat doar 31 de zile, în 2010. O poveste cu doi orfani care încearcă să-și croiască un drum în viață, dar care nimeresc sub gheara unor profitori influenți ce îi folosesc în propriul interes și ca paravan pentru afaceri necurate. Emigrarea în America, Țara tuturor posibilităților, este visul acestor oropsiți ai sorții. O Americă la care pot visa și cineștii români; spre deosebire de filmele americane care au și câte 1.000 de copii atunci când sunt lansate, *Ceva bun de la viață* are doar una singură. Imaginile din film, unele

foarte plastice, metaforice. E acolo întreaga sărăcie a Văii Jiului. Îmi aduc aminte în mod special de o imagine. „E un cămin fără ferestre, fără uși. Locuiesc oameni acolo, și știi ce bine? Gătesc, mănâncă, un cartier întreg se numește Dallas. La un moment dat, după ce am coborât din mașină, șoferul mi-a spus să am grijă pe-acolo, să nu pătesc ceva." O lume de suspans. Minerii – cu nenorocirile lor, dar și amintirea unor evenimente brutale după revoluție.

O zi obișnuită cu Dan Pița. Dacă există... „Nici una nu seamănă cu alta. Poate o zi de filmare, te duci pe platou, de multe ori ai organizat filmarea cu trei zile înainte, și înțelegi că trebuie să fie altfel. Niciodată nu găsești lucrurile exact cum ți le-ai imaginat, dar trebuie să ai curajul să intervii, pentru ca filmul să nu plece în altă direcție. Atunci te sfătuiești cu cei mai importanți colaboratori din echipă, operatorul, scenograful, inginerul de sunet, pictorul de costume, și nu în ultimul rând actorul. E esențial, e nevoie de o osmoză. Iar actorul trebuie să se simtă implicat, altfel e o mobilă. Nu vād filmul fără actori. Întotdeauna am încercat să aduc în filmele mele tineri actori, iar pe de altă parte am vrut să-i pun într-o lumină diferită pe cei consacrați cărora li s-a pus ștampila că sunt într-un anumit fel. Am obiceiul să cutreier teatrele din țară, să descopăr actori necunoscuți. Au fost situații când am apelat la teatre aproape anonime, pentru actori de care nu știa nimeni, dar care erau adevărați profesioniști. Cu actorii trebuie să ai o relație bazată pe încredere, să recurgi la tot felul de metode care să-i ajute. Dacă nu-i iubești și respecti, dacă nu le oferi toată atenția ta, nu faci nimic, nu-ți devine aliat. Iar actorul trebuie să fie convins că el singur face personajul, că tu îi dai doar un start."

Zăpada care a căzut în partea a doua a acestei ierni era cât pe aci să ne facă să nu ne întâlnim. De câte ori stabileam o întâlnire cu Iuliana Marciuc intervenea ninsoarea sau o schimbare de program. Vedeta TVR mi-a sugerat varianta mail, nu mi-a plăcut. Până la urmă, între două reprize de ninsoare, ne-am întâlnit în barul TVR „Parole... parole” la, cum altfel, decât o parolă cu și despre „Confesiuni”.

text Alice-Claudia Gherman
foto arhiva personală

Confesiuni despre Confesiuni

Cândva în școala generală, o profesoară i-a scris într-un caiet de amintiri: *învață să alegi!* De atunci viața a pus-o mereu în situația să aleagă. A urmat cursurile Facultății de Planificare și Cibernetică Economică, din cadrul ASE, dar a ales o carieră în televiziune, luna februarie, a anului 1990, fiind momentul primei intrări în direct pentru prezentarea emisiunilor. De-a lungul anilor, a găzduit emisiuni și programe speciale, precum: *Seara porților deschise, Tip top minitop, Karaoke show, Album duminical, Impas în doi, Muzica e viața mea, 90 de minute pentru sufletul tău, Acces la succes, Miezul zilei* etc., toate realizate în și numai pentru TVR. Iuliana Marciuc a rămas fidelă până astăzi postului național de televiziune, unde moderează emisiunea *Confesiuni*, difuzată la TVR2.

„Cea mai mare bucurie profesională a mea este această emisiune și posibilitatea de

De 22 de ani Iuliana Marciuc intră în casele telespectatorilor televiziunii publice – fie TVR 1, fie TVR 2 – ultima ei emisiune fiind „Confesiuni”. De această dată a fost rândul ei să ne facă unele confesiuni.

a arăta lumii că oamenii se uită și la valori, că le e dor de asemenea gen de emisiuni și audiențele o arată. La emisiune sunt invitate mari personalități, pe care trebuie să știi cum să le iei ca să intri în sufletul fiecăreia și să reușești să scoți ceva de acolo.

Cel mai dificil mi-a fost cu Dan Puric, fiindcă nu îl cunoșteam absolut deloc. Pe majoritatea îi cunoșteam, dar pe Dan Puric nu îl întâlnisem niciodată. Țin minte și acum că a fost emisiunea la care toți colegii mei râdeau că am venit cu jumătate de oră înainte în platou, pregătită, deși eu de obicei vin în ultimul moment și o fac chiar deliberat. Am observat, din experiență, că nu este bine să vorbești cu invitații înainte pentru că, într-un fel, e mai bine ca ei să se încarce și cu o emoție, altfel discuțiile dinainte de a intra în emisiune le diminuează pe cele din platou. Mai exact, se spun niște lucruri care ulterior nu se mai rostesc și în platou și atunci evit să mă întâlnesc cu ei. La Dan Puric am venit, însă, cu o jumătate de oră înainte, actorul mi-a sărit primul în întâmpinare, a fost extrem de deschis, s-a creat o atmosferă prietenească, a început să ne povestească despre o vacanță de-a lui și emisiunea a reușit. Lui îi datorez și un premiu primit la *TVmania* pentru emisiunea din 1 decembrie când, pentru a doua oară, l-am chemat într-o ediție specială a *Confesiunilor* dedicate României. A fost singurul invitat care a venit de două ori, prima emisiune cu el a fost însă cea mai dificilă. Iată, aceasta este o confesiune despre *Confesiuni*."

Dacă la un capăt al vieții profesionale a Iulianei Marciuc se află mulțumirea legată de realizarea *Confesiunilor*, la celălalt capăt stau regretele legate de teatru. Mare iubitoare și admiratoare a artei dramatice, Iuliana Marciuc a evoluat o singură dată într-o piesă de teatru – *Patru pe o canapea plus valetul* – jucată la *Teatrul Incomod*, alături de Iurie Darie, Anca Pandrea, Candid Stoica și Victor Yila. „Nu am mai jucat de atunci. Nu am mai fost solicitată și nici eu nu am depus nici un efort în acest sens. Nu am anunțat în nici un fel că aș mai dori să mai joc și acesta este unul dintre regretele mele. Piesa aceea era o comedie boulevardieră a teatrului particular al Ancăi Pandrea și Iurie Darie. Am jucat-o și într-un turneu în SUA și Canada despre care îmi amintesc cu mare, mare plăcere, dar și la *Teatrul de Comedie* și la *Teatrul Nottara* din București.

A fost o perioadă foarte frumoasă, mi-am dorit foarte mult să joc fiindcă sunt o foarte mare iubitoare de teatru, o admiratoare a actorilor de teatru în mod special și am dorit foarte mult să văd ce înseamnă aplauzele atunci când le primești tu. Atunci când le ofer eu, pentru mine înseamnă momente de reală emoție. Cred că nu am emoții mai mari decât atunci când aplaud un actor, uneori până la

lacrimi, și am vrut să văd și de partea cealaltă cum este."

Și fiindcă tot am vorbit despre teatru, despre roluri, am întrebat-o pe Iuliana Marciuc cum se împart rolurile în familia Marciuc-Enache plus micul David Mihnea, acum în vârstă de aproape șapte anișori. „Fiind atât eu cât și Adrian două firi foarte independente, foarte libere și foarte puternice avem grijă să nu existe unul care să dirijeze mai mult partitura decât celălalt, cred că este cumva o înțelegere tacită între noi. Ne împărțim echilibrat rolurile. Bine, eu fac mai multe decât Adrian, îl ajut mai mult pe David să se îmbrace, să mănânce... Sigur, Adrian a promis că o să îl ajute la lecții așa cum a făcut lecții cu Diana – fiica cea mare a lui Adrian Enache din căsătoria cu Corina n.r. – dar, până acum nu a fost cazul, mai vorbim peste un an, când David va merge la școală. Micile teme deocamdată pe care le are de făcut la grădiniță le-a făcut numai cu mine. David a început să citească și, de foarte multe ori, citește împreună cu Adrian, când timpul îi permite acestuia, sau îmi citește mie.

**Anul trecut, cu
ocazia împlinirii
a 55 de ani de
TVR, Iuliana
Marciuc a lansat
o carte dedicată
celor 55 de ediții
ale
„Confesiunilor” în
care numeroase
personalități ale
vieții artistice
românești
vorbesc despre
ele.**

Pe lângă tv, Iuliana Marciuc are un proiect personal de business, „Dove café”, unde se ocupă de partea de marketing și PR.

David e un copil echilibrat, cuminte, nu face mari năzdrăvăni, e încăpățânat și rebel, ca fire seamănă cu tatăl meu. E un caracter în formare, la care trebuie să fii foarte atent, meseria de părinte, dacă o abordezi cu seriozitate, e foarte dificilă. Acum îi deschidem foarte multe uși pe care să intre împins de noi, dar dacă rămâne acolo sau nu e decizia lui. Îi place foarte mult să cânte la pian și a dorit în continuare să facă acest lucru, însă a oprit cursurile de chitară spunând că deocamdată e prea mic pentru chitară. Merge la cursuri de actorie, care îi plac foarte mult, acolo învață atitudine, dicție, ceea ce contează pentru întreaga lui educație, face tenis și înot. Încercăm să îi arătăm că prin sport duce o viață sănătoasă”, povestește cu mândrie de mămică Iuliana.

Trăind o poveste de iubire tumultuoasă, de peste 17 ani, alături de Adrian Enache, o relație despre care presa a scris mii de pagini în print și on-line, Iuliana Marciuc pare să înțeleagă foarte bine modificările din societatea umană actuală, o societate în care noțiuni precum căsătorie, relație, dragoste par să-și fi schimbat radical înțelesul. „Eu la părinții mei și la prietenii părinților mei am văzut ce înseamnă familia tradițională. Din păcate, cred că nu mai sunt vremurile pentru o astfel de familie. S-a schimbat pur și simplu ritmul în care trăim și regulile după care trăim.

Îmi amintesc că părinții mei se întorceau amândoi acasă la 17.00 după-amiază, atunci se termina ziua de lucru, după aceea urmau împreună un program, sâmbăta și duminica erau acasă. Împreună făceau un program cu mine și împreună cu prietenii. Duminica, de exemplu, automat mă duceam la teatru. A făcut parte din educația mea. Acum nu mai

sunt astfel de vremuri. Însuși faptul că fiecare avem mașina noastră schimbă radical lucrurile. Timpul curge altfel, fiecare încearcă să aibă o profesie sau un business și să se dezvolt. Automat se ajunge mai târziu acasă, programul e complet diferit. Duminica, prin mari eforturi, suntem împreună la prânz, de exemplu. Automat copiii stau mai mult cu mamele. De pildă, eu merg duminică dimineață la teatru cu David, nu și cu Adrian, pentru că el sâmbătă seară cântă și evident duminică dimineață se scoală târziu.

Cred că sunt lucruri care s-au schimbat în viața tuturor și nu numai în cazul nostru, ci și în familiile de avocați, de medici, de oameni de afaceri ș.a.m.d. Nu cred că mai este o soluție neapărat căsătoria. Și așa oamenii stau împreună din ce în ce mai greu. Ceea ce este și mai grav e că până și cuplurile se găsesc din ce în ce mai greu. Oamenii se întâlnesc greu unul cu altul, mulți dintre ei rămân singuri și, la un moment dat, singurătatea – vorba uneia dintre invitatele la emisiunea mea – devine un răsfăț!

De multe ori sunt multe mici compromisuri sau mari compromisuri pe care trebuie să le faci ca să poți supraviețui cu cineva și, în general, un cuplu e din ce în ce mai dificil de ținut. Oamenii nici nu mai fac efort, e un paradox, se întâlnesc greu oamenii între ei, dar se despart ușor, nu mai fac efortul să țină relația, să treacă peste micile neînțelegeri gen *îi-am spus să duci gunoiul și nu l-ai dus*. Eu, în general, am învățat să nu mai isc discuții când știu că nu duc la nimic, încerc pe alte căi să îndrept niște lucruri care nu-mi convin. A nu se înțelege că stau și le accept la infinit, încerc să le schimb, dar altfel decât prin niște discuții sterile. Consider că oamenii care se întâlnesc de tineri sunt avantajați într-o relație, în sen-

sul că atunci când ești tânăr te mai iei unul după celălalt și mai reușești să te modelezi, dar după o anumită vârstă cred că este imposibil să ai pretenția de la un om să se schimbe. De fapt, aici intervine iubirea, să-i iubești partenerului și calitățile și defectele în egală măsură, să accepți defectele și să ai grijă unul de altul din iubire.

Eu am ținut o relație și pentru că mi-am dorit să reziste. Pentru că am primit de fiecare dată foarte mult și atunci am dat foarte mult. Niciodată nu am ținut neapărat o socoteală, dar cred că în asta constă secretul, am încercat întotdeauna să ne facem surprize unuia celuilalt, am încercat să păstrăm permanent fierbinte relația și pentru că niciunui dintre noi nu îi place rutina, am încercat fiecare să o eliminăm. Sigur că nu se poate total, sunt și lucrurile pe care le faci zilnic, dar pe cât a fost posibil, am vrut să eliminăm plictisul și rutina. Încerc de fiecare dată să îi întreb pe invitații mei de la *Confesiuni*, fiindcă am și reprezentanți ai generațiilor părinților mei care vin după 30 de ani de căsătorie sau chiar 40 de ani, cum de au menținut o relație atât de mult timp. Fiecare spune același lucru: au prins alte vremuri, au trăit altfel.

Un lucru e sigur: trebuie să ai grijă de iubire și nu trebuie să consideri că dacă ai pe cineva lângă tine îl ai pentru toată viața. Cu alte cuvinte, ai așa un soi de temere de fiecare dată că se poate întâmpla orice și bănuiesc că această temere te ajută – a nu se înțelege că nu trebuie să fii sigur pe cel de lângă tine – dar nici să te culci pe o ureche. Nu e bun principiul: *gata, l-am luat, e lângă mine, nu mă mai străduiesc să îi ofer nimic nou*. Tot timpul trebuie să oferi întâlniri noi, tu ca femeie să aduci ceva nou, e o luptă permanentă împotriva rutinei zilnice.”

TEATRUL NAȚIONAL DE OPERETĂ "ION DACIAN"

prezintă

20 martie, ora 19.30

Sala Palatului

CHICK COREA & GARY BURTON

LIVE IN CONCERT

TEATRUL NAȚIONAL DE OPERETĂ "ION DACIAN"

Teatrul Național de Operetă "Ion Dacian" este o instituție publică de cultură finanțată de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național

The National Operetta Theatre "Ion Dacian" is a cultural institution subsidized by the Ministry of Culture and National Heritage

2011

Stagiunea

2012

Anul cultural "ARTA CONTRA DROG" 2012

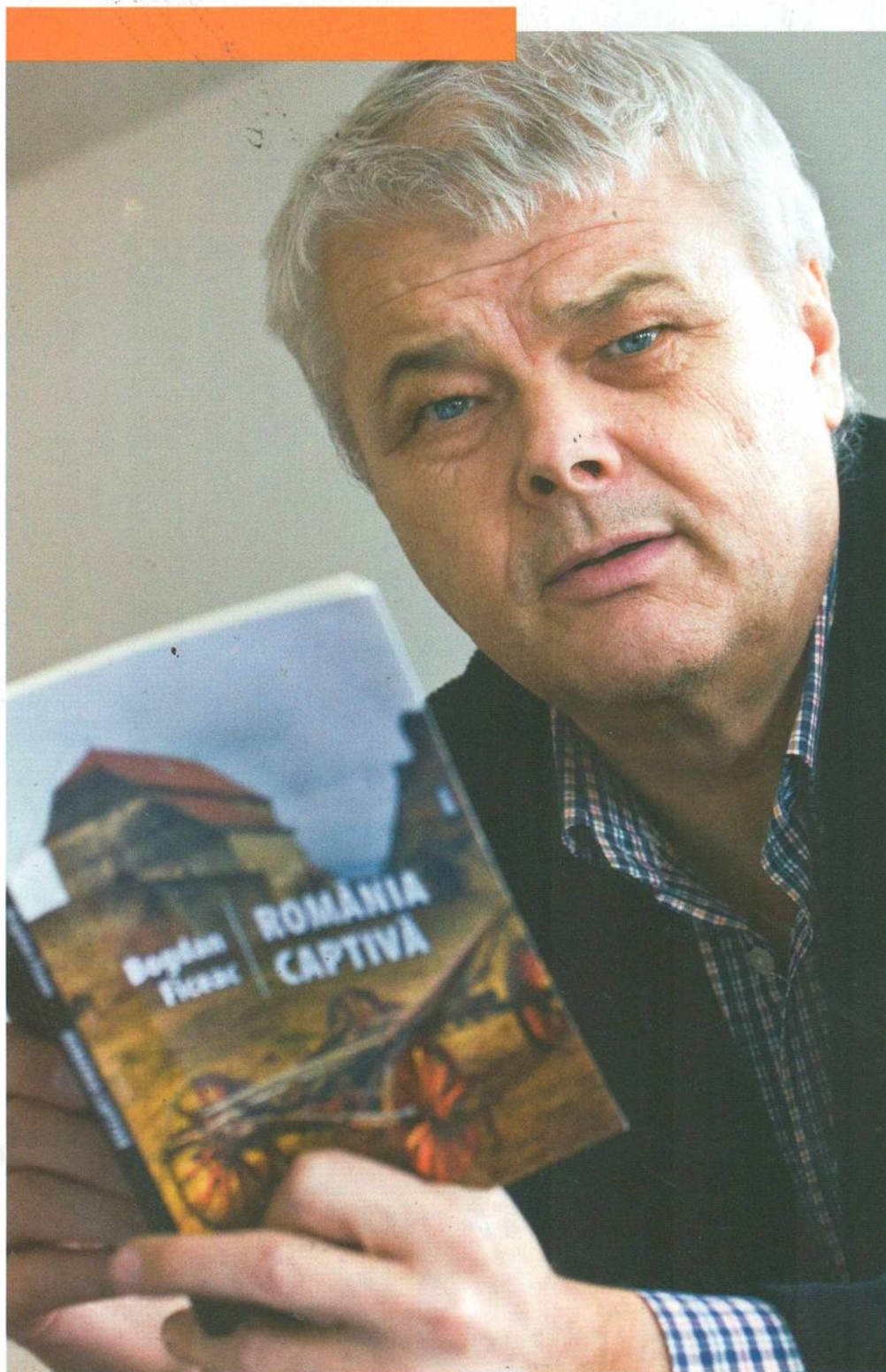
„Mama ei de tranziție!?” este titlul unui film al cărui scenariu este semnat de Bogdan Ficeac, la fel romanul „Vremea hienelor”, sau volumul de eseuri „România captivă”. Oare toate acestea au vreo legătură?

text Bogdan Hrib
foto Octavian Tibăr

Bogdan Ficeac, un... om de rezervă

I L-am cunoscut pe Bogdan Ficeac prin anii '80 la Solaris, la Casa de cultură a studenților. Un cenacul SF. Acestea au fost începuturile într-ale scrisului? Cu ce ai debutat în 1982 în Argeșul?

Începuturile au fost mai mult o întâmplare, să-i spunem fericită. Tatăl meu mi-a făcut cadou o micuță mașină de scris chinezească pe care, firește, am înregistrat-o imediat la miliție. Am început să învăț a scrie la mașină copiind articole din ziare. După un timp m-am plictisit și m-am gândit să scriu o povestire, mai ales că am citit în *Știință și tehnică* despre un concurs de literatură SF. Am trimis povestirea și am avut plăcuta surpriză să iau premiul revistei *Magazin*. A fost debutul unei îndelungate și frumoase colaborări cu Dorel Dorian. Povestirea premiată n-a apărut decât după vreo doi ani. În același timp, am descoperit lumea semiclandestină a fandomului SF românesc. Am fost printre membrii fondatori ai cenaclului piteștean *Antarg*, patronat de revista de cultură *Argeș*. În *Argeș* am debutat cu povestirea *Pasărea* (mai mult fantastică decât SF), după care au urmat alte povestiri publicate în *Argeș*, în *Magazin*, în *Suplimentul literar artistic al Scânteii tineretului*...

Unde ai ajuns cu SF-ul, de ce ai abandonat?

Am cules, în materie de premii, cam tot ce se putea culege pe plan național, inclusiv marele premiu al UTC pentru povestirea *Steaua din Poiana Gorunului*. Redactorul-șef al revistei *Știința și tehnica*, Ioan Albescu, a decis să riște publicarea ei în *Almanahul Anticipația*, deși avea temeri că pot apărea reacții neplăcute din partea cenzurii comuniste. Personajul central al nuvelei era un soi de dictator paranoic și poate doar un astfel de incident mai lipsea pentru ca literatura și în general mișcarea SF să fie interzise definitiv, după ce abia ajunseseră să fie tolerate sub denumirea de „anticipație tehnico-științifică”. Am scris și un roman SF, *Oameni de rezervă*, ce ar fi trebuit publicat la *Albatros*, dar era în fiecare an trecut la „rezerve” de către cenzorii Consiliului Culturii și Educației Socialiste. Condiția era să modific finalul, să schimb personaje care nu corespundeau moralei socialiste etc. etc., lucruri pe care nu le puteam face pentru că n-ar mai fi fost romanul meu. Abia după revoluție, în 1994, a fost publicat de *Știința și tehnica*, în 1995 a primit premiul ARSFan, iar în 2004 a fost dramatizat radiofonic la *Radio România*. După revoluție n-am mai scris SF (cu o singură excepție), poate pentru că au apărut o mulțime de alte oportunități. În timpul comunismului, mișcarea SF nu era doar o emulație literară, ci o stare de spirit, o veritabilă și entuziastă evadare din absurdul cotidian, o așteptare înfrigurată a ședințelor de cenacul, dar mai ales a consfătuirilor naționale cu celebrele lor „cenacluri de noapte”, când te întâlneai cu semeni întru visare, când aflai de cele mai noi romane SF occidentale pe care Dan Mihai Pavelescu, dar și alții, le traduceau și le transmiteau din mână în mână spre a fi citite (de publicat nici nu putea fi vorba la vremea respectivă), când se proiectau în cerc restrâns filme SF procurate pe canale clandestine... După revoluție, a venit libertatea peste noi și ne-am răsfirat.

De unde saltul de la fizică la jurnalism?

De la colaborarea cu Dorel Dorian la revista *Magazin*. Pe lângă povestirile SF scrise pentru revistă, Dorel Dorian mi-a propus să vin și cu articole științifice, dat fiind faptul că jurnalismul de știință presupune și o consistentă pregătire în domeniu. Am început cu câte un articol, apoi cu pagini tematice întregi, în special pe domeniile ce îmi erau familiare: laseri, biotehnologii, automatizări etc.

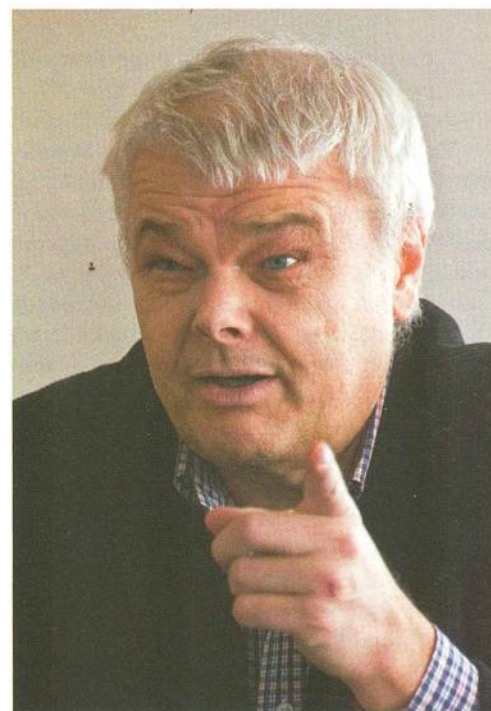
În CV-urile pe care le-am depistat pe internet apar ca jurnalist la România liberă din 1989. Cum din 1989, explică-mi te rog?

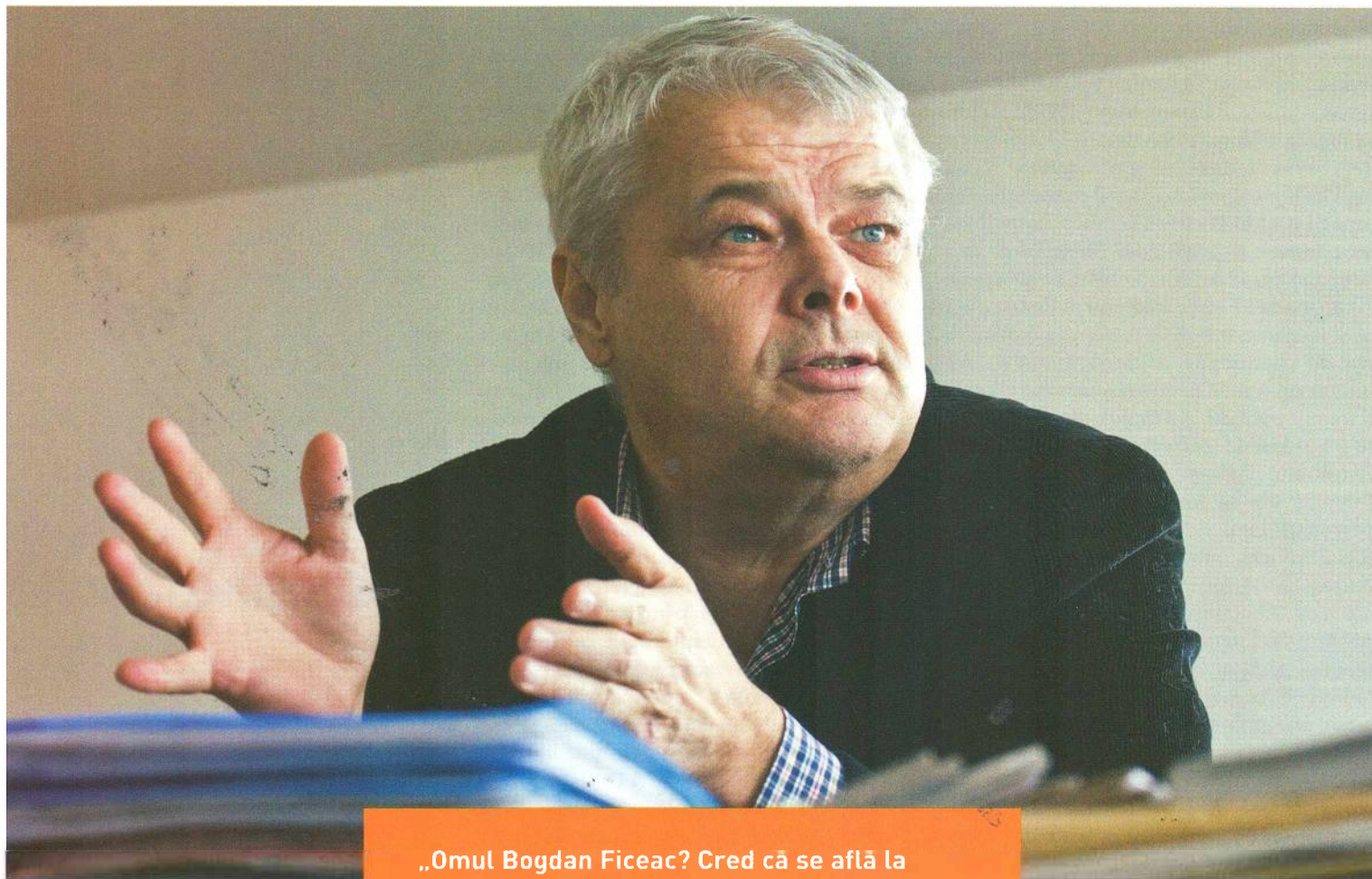
La vremea respectivă, revista *Magazin* aparținea de redacția *României libere*. Dorel Dorian, în virtutea colaborării mele cu revis-

ta, mi-a propus să trec la gazetărie, având în vedere că urma să se vacanteze un post de redactor prin pensionarea titularului. Era o propunere incitantă, dar însemna o cotitură fundamentală în viața mea. Decizia nu era ușoară, dar nici nu aveam prea mari speranțe că cercetarea românească va putea să-și revină prea curând din marasmul în care o adâncise regimul comunist, pentru ca și eu să am o șansă la viitorul pe care mi-l imaginam în facultate. În ianuarie '89 s-a eliberat un post, dar nu la *Magazin*, ci la *România liberă*. Am acceptat în ideea că mă voi transfera ulterior la revistă („intrarea” în presă era dificilă la acea vreme, transferurile ulterioare nemaifiind o problemă). Dar *Rl* nu avea redactor specializat pe știință, așa că mi s-a repartizat respectivul domeniu. La ziar, însă, era un cu totul alt „mod de lucru”. Scriam uneori o întreagă pagină tematică, cu trimiteri de la prima pagină – spre exemplu despre automatizări –, așteptam să fac corecturile până i se dădea bunul de tipar, pentru ca a doua zi să nu văd nimic în ziar; tot cuprinsul fusese refăcut în cursul nopții ca urmare a unui discurs al „tovarășului”, în care se pronunța împotriva automatizărilor ce amenințau statutul muncitorilor. Și alte asemenea exemple... În plus, discuțiile libere de genul celor purtate cu Dorel Dorian nu prea mai erau posibile aici. Eram avertizat să fiu atent la ceea ce vorbesc, că deja „se discutasese” problema mea, că ar trebui să nu mai fac glume „interpretabile”. Abia mai târziu mi-am dat seama că eram poate ultima problemă a *Rl* din acea perioadă. O perioadă în care se petreceau lucruri ciudate, inexplicabile pentru mine: un gazetar de teren căruia îi citeam constant rubrica de fapt divers, pe numele său Petre Mihai Băcanu, a dispărut brusc din redacție, apoi a dispărut Anton Uncu, de care mă atașasem încă de pe vremea când conducea *Magazin*, a dispărut și Dorel Dorian și nimeni nu dorea să discute cu mine subiectul disparițiilor; eram privit cu reținere, sfătuit să-mi văd de treabă și, ca de obicei, să fiu atent la ceea ce vorbesc. Între timp, am intuit că se petrecea ceva mult mai grav. L-am vizitat pe Dorel Dorian acasă (m-am gândit că poate era bolnav) și m-a întrebat de la bun început dacă n-am observat tipul care stătea la ușa blocului, pentru că n-ar fi indicat să se afle că vin în vizită la el; i-am spus că l-am văzut – am înțeles că trebuia să fi fost un agent al Securității –, dar am adăugat că nu am nimic de ascuns, că am venit să vorbim despre scris, nu despre politică. De fapt eu aveam de rezolvat problema mea. Îmi pierdusem carnetul de partid pe care trebuia să-l dau la semnat în fiecare lună când plăteam cotizația, îi mărturisisem fapta secretarului de partid, mi-a spus că mă poate acoperi o vreme, dar nici el nu poate risca în caz de control „de sus”. N-a mai venit nici un control. A venit revoluția...

„Un scenariu, ca orice carte de ficțiune, se scrie dintr-un imbold lăuntric imposibil de definit.”

„Omul Bogdan Ficeac? Cred că se află la locul lui. Sunt un om liniștit, cu o familie liniștită și nu văd ce mi-aș putea dori mai mult. Firește, am și nemulțumiri, am și satisfacții, dar nu pot să spun că ar fi ceva ieșit din comun. Pasiuni ascunse nu am.”

■ Care au fost momentele importante ale căsniciei de aproape 20 de ani, cu RI?

Probabil primul moment important a fost revoluția, când am apărut redacția cu arma în mână. La propriu. Fiind cel mai tânăr (și poate cel mai inconștient redactor al RI vizavi de ceea ce se petrecea cu adevărat în țară), m-am dus la subsolul Casei Presei de unde am primit un ZB vechi, cu care am început să fac de gardă în redacție. Țin minte că la un moment dat colegii mai în vârstă m-au chemat pe terasa redacției pentru a doborî un terorist care se urcase pe Pavilionul Expozițional și care, spuneau ei, ar putea fi înarmat cu o pușcă cu lunetă ațintită spre noi. L-am luat în cătare, cu cei trei colegi înșiruți în spatele meu, sfătuindu-mă cum să-l împușc înainte de a ne lovi el. Nu știu de ce, dar n-am putut să apăs pe trăgaci; puțin probabil să-l fi nimerit, dar nu imposibil. După câteva zile am aflat că era un soldat care se urcase pe acoperișul Pavilionului pentru a lua de pe

catarg steagul României ca să-i decupeze stema... Revoluția a trecut, a venit libertatea, democrația, au venit mineriadele, RI n-a mai fost un simplu ziar, a devenit o stare de spirit. Primul meu editoria s-a numit *Mafia și puterea*. Încă din timpul revoluției scrisesem despre filierele care vindeau prin consignații hainele trimise din Occident pentru înmormântarea decentă a celor uciși în revoluție. Apoi jafurile s-au diversificat și investigarea lor a rămas o constantă a activității mele jurnalistice. Oricum, primul deceniu postrevoluționar a fost o perioadă extraordinară de jurnalism romantic. Aveai sentimentul că participi în prima linie la crearea unei alte lumi. Sunt amintiri pentru o viață... Din păcate, managementul RI nu s-a dovedit nici pe departe atât de performant ca produsul jurnalistice RI. Asocierea cu grupul german WAZ a marcat începutul unui război de uzură, de pe urma căruia, în final, toată lumea a avut de pierdut. Pentru mine personal, după o

scurtă activitate la grupul *Intact*, a urmat o perioadă tristă, timp de patru ani, de „șomaj” jurnalistice.

■ Ai avut și o lungă colaborare cu aproape toate televiziunile importante, cum vezi acum această colaborare și mai ales cum privești canalele de televiziune actuale față de cele ale anilor '90?

Colaborarea mea cu televiziunile s-a desfășurat pe două planuri. Unul a fost cel al scenaristului de filme de ficțiune (*Martorii*) sau documentare (*Tehnici de manipulare*), celălalt era, și este, al realizatorului de talk-showuri, de regulă politice, sau de invitat la asemenea emisiuni. În primul caz, firește, mi-aș dori să repet experiența de scenarist, în al doilea caz, nu știu dacă sunt diferențe; îmi fac emisiunile așa cum cred de cuviință, fără nici o ingerință din partea patronatului. Când sunt invitat, la fel, vorbesc ceea ce cred. N-aș putea altfel și nici nu mi s-a cerut vreodată să

spun ceva ce nu cred. Cât privește prestația actuală a televiziunilor, mai ales a celor de știri, simt, firește, o insatisfacție că prea multe emisiuni toacă subiecte marginale în loc să se concentreze pe chestiunile cu adevărat importante. Dar înțeleg că televiziunile sunt tot mai multe, iar publicitatea, mai ales în condiții de criză, e tot mai restrânsă, așa că sporirea audienței a devenit obiectivul principal. Poate singurul...

I Nu pot să nu te întreb despre ultimul interviu luat lui Corneliu Coposu în 1995. Îți poți aminti câteva detalii? Cât a durat, pentru cine a fost realizat, ce îți mai amintești despre patriarhul politicii românești?

Respectivul interviu a fost realizat pentru *Tele7abc* și a durat o oră. L-am sunat pe domnul Coposu, era suferind, dar mă apleca pentru editorialele mele, deși nu ne întâlnisem niciodată; a acceptat să vină. Am vrut să-i spun desfășurătorul emisiunii (tuturor invitaților le comunicam subiectele și întrebările, oricât de incomode ar fi fost, pentru a nu spune în emisiune că n-au informațiile sau documentele necesare pentru a răspunde), l-am avertizat că am și întrebări incomode, dar n-a vrut să le afle. „În emisiune, Bogdane, în emisiune”, îmi răspundea invariabil. Pur și simplu nu-l interesau întrebările, pentru că nu avea nevoie să-și pregătească răspunsurile. Totul era atât de clar, de simplu, în mintea lui, încât nu încăpea nici o urmă de îndoială sau de ezitare. Corneliu Coposu nu trăia pentru el, trăia pentru țară și pentru neam. Am fost profund impresionat de seninătatea acestui om care a trecut prin încercări cărora nu știu câți dintre noi le-ar fi rezistat, dar care și-a păstrat verticalitatea. „România nu are nevoie de erudiți, are nevoie de caractere”, spunea regele Carol I. Corneliu Coposu a fost un veritabil caracter și un mare om de stat. Poate singurul din această perioadă postrevoluționară. Cel puțin așa consider eu. Am fost plăcut surprins, când, cu câteva luni înainte de a pleca dintre noi, la ceremonie în care i s-a acordat Legiunea de Onoare, după ce „moștenitorii partidului” s-au înghesuit să-i fie alături pentru poza de grup, el întreba „Unde-i Bogdan? Să vină aici”. Știam că mă apreciază, dar n-am crezut că mă consideră atât de apropiat lui încât prezența mea să fie necesară în acea fotografie. M-am dus să-i fiu alături. Fotografia aceea va fi întotdeauna lângă inima mea...

I Ai o impresionantă carte de vizită ca scriitor. Tehnici de manipulare a avut șase ediții din 1996 până în 2006. Cum îți explici succesul acestui volum? Suntem manipulați sau noi îi manipulăm pe alții?

În anul universitar 1994-1995 am beneficiat de o bursă la Universitatea Stanford. Era o bursă neobișnuită pentru mine. Ni s-a spus

Din stânga la dreapta:
Bogdan Ficeac, Roxana Badralexi, Corneliu Coposu, Roxana Iordache, Marius Ghilezan, Pavelescu, octombrie 1995, Ambasada Franței din București, când Seniorul a primit Legiunea de Onoare.

Foto: Sandi Picalski.

de la bun început că avem un an la dispoziție într-una dintre cele mai renumite universități ale lumii, cu una dintre cele mai mari biblioteci ale lumii, ca să facem tot ce ne-am fi dorit să facem, dar n-am avut timp sau posibilități. Totul fără nici o obligație, cu excepția invitației de a ne aduna în fiecare miercuri pentru o întâlnire cu diverse personalități, laureați ai Premiului Nobel, ai Premiului Pulitzer, sau cu invitați propuși de noi. Am crezut că glumesc și tot în glumă am spus că mi-am dorit întotdeauna să învăț tenis de câmp. Imediat mi-au spus la ce cameră se fac înscrierile pentru tenis de câmp și m-au întrebat ce altceva doresc. Am optat pentru cursul *Mind control*, pe care îl ochisem deja în pliantele pe care mi le-au trimis în țară, înainte de plecare. Controlul minții, suna incitant. Am urmat cursul și am adunat material documentar nu pentru una, ci poate pentru două sau trei cărți. Când am revenit în țară, m-am dus la Valentin Nicolau, patronul *Nemirei*, și i-am propus două cărți: una despre California și o a doua numită *Tehnici de manipulare*. Cea de-a doua i-a atras imediat atenția, mai ales că la vremea respectivă nu apăruse nimic despre manipulare în România. În dicționarul limbii române, ediție postrevoluționară, manipulare era tot acțiunea manipulantului de la

tramvai și nimic altceva. A fost un succes, a devenit apoi o referință bibliografică pentru numeroase facultăți, a deschis calea – și apetitul – pentru nenumărate alte cărți despre manipulare. Restul... e istorie. Cât despre manipulare, da, suntem manipulați într-un fel sau altul în fiecare moment al vieții noastre. Nu ne putem sustrage manipulărilor, dar important este să le putem conștientiza pentru a le limita la minimum efectele. Este ceea ce își propune să-i învețe pe cititori această carte...

I Toamna trecută ai publicat la Tritonic volumul cu titlul România captivă. Ei bine, de ce este captivă țara noastră?

Pentru că în acești 22 de ani postrevoluționari, în loc să construim o societate democratică, bazată pe statul de drept și pe economia de piață, am intrat într-o fundătură a istoriei. În România s-a cristalizat și s-a consolidat o veritabilă cultură bazată pe fraudă, corupție și impostură, cultură ce se autoreproduce, cu efecte catastrofale asupra calității vieții. Doar vastele structuri ale crimei organizate transpartinice prosperă. Este poate cea mai tristă carte pe care am scris-o, dar am scris-o din suflet, pentru că este vorba de țara mea, de țara copilului meu. Am făcut o radiografie a perioadei postrevoluționare, a urmărilor regimului comunist, dar și a psihologiei poporului român; am încheiat cu un capitol de soluții pentru că sunt sătul de lamentări și de certuri sterile. De fapt, nu este neapărat o carte, ci o provocare adresată tuturor celor ce doresc ieșirea din această fundătură nenorocită a istoriei. Doar împreună putem găsi calea, putem găsi soluțiile. Sper și îmi doresc ca următoarea ediție să fie un volum colectiv care să contureze acele soluții.

I Ai o impresionantă activitate în cinematografie. N-ai vrea să povestesc eu, dar am aflat că de curând a avut loc premiera unui film al cărui scenariu îl semnezi. O comedie românească, gen care cam lipsește pe ecranele noastre. Ne poți povesti cum se scrie un scenariu de comedie?

Cred că toate poveștile există undeva, poate într-un univers paralel. Dacă reușești să pătrunzi în acel univers, să dai peste acele personaje, totul merge de la sine, te conduc ele. Dacă nu, oricât te-ai strădui, nu iese nimic... *Mama ei de tranziție!* este o comedie amară, cu personaje din viața noastră de zi cu zi, cu preocupările, pasiunile și obsesiile lor. Multe scene și replici sunt inspirate din viața cotidiană, pentru că, nu-i așa?, viața bate filmul. Sincer să fiu, după ce am scris o lună la scenariu și totul părea în regulă, m-am blocat la final. Am stat un week-end întreg să mă gândesc cum se va sfârși și n-am imaginat nimic consistent. Totuși intuia că personajele trăiesc și că am dat peste o poveste bună.

„Majoritatea dorințelor nu se împlinesc, în schimb viața îți oferă surprize și oportunități la care nici nu te gândești. Cel mai bine e să trăiești clipa, să te bucuri de prezent și să însămânțezi oriunde poți; nu știi când și unde vei culege roade surprinzătoare atunci când te aștepți mai puțin sau când îți este mai greu.”

Drept pentru care lunea imediat următoare m-am așezat la computer și am scris ce simțeam că ar face fiecare personaj în parte fără să mă mai gândesc la structura poveștii. Până seara am terminat scenariul; s-a închis perfect. Personajele au știut mai bine decât mine ce aveau de făcut. Nu mi-am propus din start să scriu o comedie, dar așa a fost povestea peste care am dat. Poate e o coincidență cu faptul că întreaga noastră viață e o comedie absurdă...

■ Împreună cu acest număr al Flăcării apare romanul Vremea hienelor. Hai să spunem povestea primei ediții și a lui Mister Pratt...

Prin 1992, Lucian Hanu, care îmi îngrijise romanul depus la Albatros, mi-a spus că și-a făcut o editură și că ar vrea să colaborăm. Știa că scriam povestiri pentru revistele polițiste ce apăruseră după revoluție și voia să-i ofer un roman. Am fost încântat și i-am cerut detalii asupra „comenzii”:

- Vrei ca acțiunea să se petreacă în România sau în America?
- Aș prefera în America.
- Vrei cu polițiști sau cu detectivi particulari?
- Ar fi interesant cu detectivi particulari.
- Câte pagini?
- Două sute.
- În cât timp?
- O lună, dacă poți.
- În regulă. Îți scriu ceva în stilul clasicilor americani, Chandler, Hammett, cu un final exploziv stil Schwarzenegger, acțiunea în principal în America, dar și cu o parte într-un peisaj

mai exotic, poate Mexic, mai adaug și o poveste de dragoste, o crimă pe la fiecare 40 de pagini și o întorsătură totală de situație pe la mijlocul cărții. Scriu primele 40 de pagini și îți dau să citești când semnăm contractul. Dacă îți place, continui, dacă nu, o închid și o fac nuvelă; am unde s-o plasez. Ce zici?

- Perfect... Ar mai fi ceva.
- Ce anume?
- Te-ar deranja dacă am publica-o sub pseudonim american?
- Nu, de ce să mă deranjeze?...
- Ce zici de Robert Bratt?
- Sună bine.
- Mai pune și un H de la Haralambie să nu fie vreun scriitor Robert Bratt prin America și să avem probleme.
- Atunci Robert H. Bratt să fie.

N-a fost să fie chiar așa pentru că secretara lui a greșit pseudonimul în contract și a scris Pratt în loc de Bratt; ca să nu mai schimbăm contractul, am schimbat numele și așa s-a „născut” Robert H. Pratt. Cartea s-a vândut în peste 40.000 de exemplare. Erau ceva tiraje la vremea aceea. Am și luat bani frumoși pe ea. Doi ani mai târziu mi-a mai comandat un volum de Robert H. Pratt, dar nu mai aveam timp să scriu un roman. Aveam însă câteva nuvele al căror personaj principal era un polițist din L. A. Mi-a spus să extind una dintre ele la dimensiunile unui microroman, ceea ce am și făcut timp de vreo cinci zile cât am stat în casă cu o amigdalită nenorocită, am adăugat apoi celelalte nuvele și așa a apărut a doua carte a lui Robert H. Pratt, *Să fii polițist la Los Angeles*.

■ Ce se află acum pe masa de lucru? Eseuri, SF, thriller... O carte sau un scenariu?

După cele două de anul trecut, *România captivă* și *De ce seucid oamenii*, după două filme cu premierele în această primăvară, a fost comedia amară *Mama ei de tranziție!*? și urmează documentarul de lung metraj *Testamentul roșu*, vreau să mă ocup mai mult de emisiunea mea de la *The Money Channel*, *Tehnici de manipulare*. Previzibil titlu, nu? Cât despre proiecte, aș prefera să fie tot un scenariu de film. Dar depinde și de oportunități, nu doar de dorința sau de voința mea...

■ Pentru că în scurt timp urmează o nouă aniversare a lui Bogdan Ficeac, dacă ai trage linie, până acum ce ar ieși cu plus și ce cu minus?

Minusurile sunt inevitabil legate de întrebări gen „ce-ar fi fost dacă...?”. Ce rost ar avea să mă întorc mereu în trecut și să mă gândesc ce decizii greșite am luat? Pot să mai schimb ceva? Nu. Am câștigat experiență și într-o posibilă situație similară poate voi lua decizii mai bune. Sau poate nu. La urma urmei, ce ți-e scris, în frunte ți-e pus. Cu plus cred că ar ieși ceea ce se vede: familia, cărțile, filmele... Iar dacă încerci să nu pui la suflet nemulțumirile și răutățile, dacă încerci să gândești pozitiv, totul iese cu plus. Simplu, nu? Dar ca să încheiem optimist acest poate prea lung interviu, da, am și dorințe, îmi doresc ceea ce îți doresc și ție și tuturor cititorilor: multă sănătate și în special mult noroc (că sănătoși erau și cei de pe *Titanic*)....

R TV

omânia

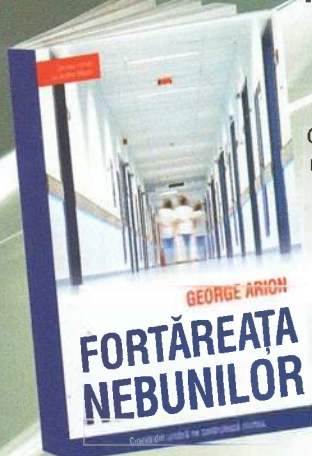
Noi dăm știrea exactă!

1 Preț ofertă 25 lei
Preț întreg: ~~25~~ lei

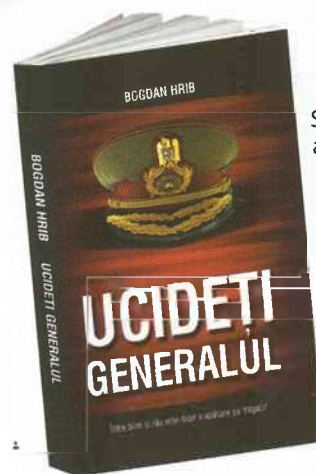
Scriitori din diverse generații, cu stiluri diferite și abordări de teme incitante, și povestirile lor de genul mystery & thriller, așa cum îl percepe fiecare.

2 Preț ofertă 31 lei
Preț întreg: ~~39~~ lei

Oare moartea celui mai mare poet român, Mihai Eminescu, nu a fost întâmplătoare și nu s-a petrecut așa cum știe toată lumea, ci s-a datorat unei conspirații?

3 Preț ofertă 28 lei
Preț întreg: ~~35~~ lei

Stelian Munteanu – amant, asasin și băiat de București – un erou care poate spune mai multe decât ne-am imagina despre vremurile pe care le trăim.

4 Preț ofertă 25 lei
Preț întreg: ~~30~~ lei

Centrată pe drama unui bărbat și a unei familii având ca fundal Războiul Civil Spaniol, cartea lui Leif Davidsen excelează în imagini care strălucesc în modul violent.

COMANDĂ ACUM

talon de comandă

Vreau să comand
romanul

1 2 3 4

FL.3/2012

nume	prenume				
strada	nr.	bl.	sc.	ap.	sector / județ
cod poștal		localitate		număr de telefon	

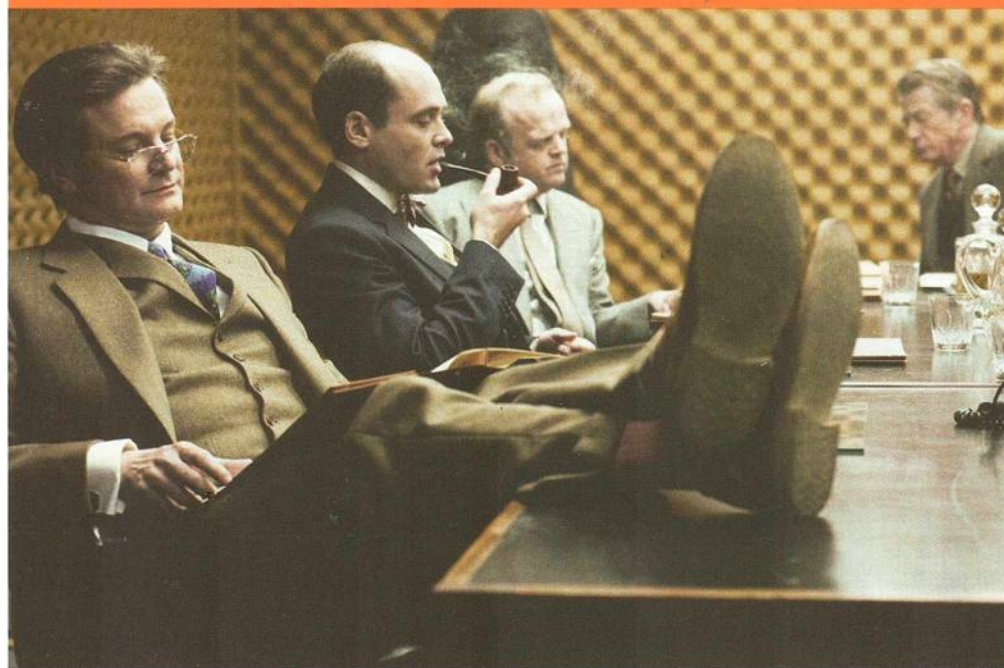
Trimiteți talonul la: S.C. Publicațiile Flacăra S.A., Piața Presei Libere nr. 1, cod poștal 013701, sector 1, București, O.P. 33, C.P. 12. Pentru orice detalii legate de comanda dumneavoastră vă rugăm să ne contactați la 004/021/317.91.37, persoană de contact: Camelia Neagu, e-mail: abonamente@publicatiileflacara.ro. Taxele poștale sunt achitate de cititor la ridicarea coletului. Datele dv. personale vor fi folosite de Publicațiile Flacăra SA numai în scopul declarat al acestui talon de comandă. Publicațiile Flacăra SA se obligă să nu facă publice și să nu vândă baza de date referitoare la datele dv.

Orice carte, acum mai simplu, mai rapid și mai ieftin, pe www.librariaflacara.ro

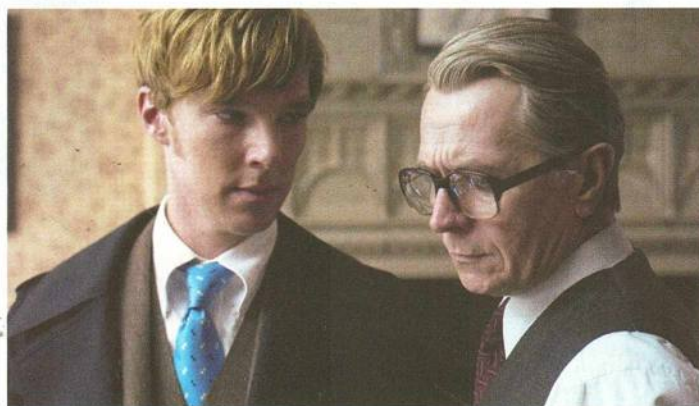
text Andrei Ichim

Un spion care știa prea multe

British All-Star

Regizor: **Tomas Alfredson**
 Actori: **Gary Oldman, Colin Firth, Mark Strong**
 Durată: **127 de minute**
 Studio Canal, Marea Britanie

Recomandare: „The Ghost Writer” al lui Polanski. Nu este același stil, dar sigur spiritele lor seamănă.

Gary Oldman (pe care l-ați văzut în *Sid and Nancy*), Colin Firth (*Discursul regelui*), John Hurt (*Omul Elefant*), Mark Strong (*RocknRolla*) și Tom Hardy (*Bronson*) – sunt doar o parte dintre actorii acestui film. O parte din vechea și din noua generație de actori britanici care joacă magistral sub bagheta unui regizor suedez, Tomas Alfredson, responsabil pentru una dintre cele mai interesante abordări pentru un film cu vampiri, *Let the Right One In*.

Această companie a reușit să facă un film de spionaj – thriller – pur-sânge, care mi-a adus aminte de filmul lui Polanski de acum câțiva ani, *The Ghost Writer*. Când spun film de spionaj pur-sânge mă refer la faptul că scenele de acțiune sunt reduse la minimum, iar accentul este pus pe dialog și joc actoricesc. Pe relațiile care se creează între personaje. Un pic despre poveste: în plin Război Rece, MI6 se străduiește să facă rost de informații despre URSS, care să-i mențină relevanța în noua lume dominată de cele două super-puteri. Un eșec al unei misiuni din Ungaria pune problema schimbării de generație în cadrul serviciului secret. Mă opresc aici, pentru a vă lăsa posibilitatea de a savura povestea, esențială în acest tip de film. Cel mai mult mi-a plăcut Gary Oldman, care ne apare ca un patriarh reținut, atent la mișcările nesăbuiților colegi mai tineri. De asemenea, remarcabil este și Tom Hardy, care îl joacă pe agentul ce se îndrăgostește în timpul misiunii. Filmul a reușit să-mi dea acea senzație prezentă și în cartea lui Andrei Makine, *Requiem pentru Est*: a spionilor, în fapt a oamenilor, care își pun destinele în slujba marilor imperii, dar nu mai au nici un fel de justificare morală pentru ceea ce fac. Intențiile și taberele inamice sunt din ce în ce mai neclare. Nu mai este un front sigur, ca într-un război convențional. Un singur reproș poate fi făcut acestui film: că este, câteodată, un pic *dry*, dar acest lucru poate fi, în ochii unora, chiar un avantaj în fața producțiilor bombastice de azi.

J. Edgar

Fragmentar

Regizor: **Clint Eastwood**
Actori: **Leonardo DiCaprio, Naomi Watts**
Durată: **137 de minute**
Imagine Entertainment SUA

Recomandare: Filmul este un experiment ciudat, care mi-a adus aminte de un alt film cu DiCaprio, „Aviatorul”.

Cu toate că o serie de idei călăuzesc acest itinerariu (o educație de tip religios, o ambiție izvorâtă din diferite frustrări), în intimitatea lui John Edgar Hoover antrepriza stă sub semnul fărâmițării. Parcă Clint Eastwood ar dori să prindă întreaga complexitate a personalității lui și, din această cauză, rezultatul este fragmentat, dar nu și dezechilibrat. Filmul nu se desfășoară cronologic, ci mai degrabă se ghi-dează după anumite teme importante pentru J. E. Hoover.

Edgar Hoover a fost cel mai longeviv șef al FBI. A fost și un veritabil pionier al acestei instituții federale americane. Începutul FBI a constat în lupta cu agitorii comuniști, un lucru care l-a marcat profund pe J. Edgar. El va rămâne un paranoic, obsedat de propria-i persoană, care va înregistra pe aproape toată lumea pentru a rămâne la putere. Autoritar, își va motiva toate acțiunile printr-un fel de *raison d'état*, în sensul că abuzurile sale sunt justificate pentru mersul bun al afacerilor statului. Filmul ne spune povestea corupției care marchează existența instituțiilor politice centrale, care nu se vor da în lături de la a-și crea propriile motive pentru a-și legitima existența.

Unul dintre meritele filmului este că nu rămâne doar în acest tip de paradigmă și nu este în totalitate acuzator. J. Edgar este surprins în toată complexitatea sa, mai ales prin prezentarea presupusei relații intime cu omul lui de încredere. Un alt aspect este și relația problematică dintre el și mama lui.

Face toți banii

Un film cu actori de serial

Regizor: **Julie Anne Robinson**
Actori: **Katherine Heigl, Jason O'Mara**
Durată: **106 minute**
Lakeshore Entertainment SUA

Recomandare. Voi folosi acest prilej pentru a vă recomanda o serie televizată. Mă refer la „Bored to Death”, un fel de parodie plăcută de film „noir” în care joacă Jason Schwartzman și Zach Galifianakis.

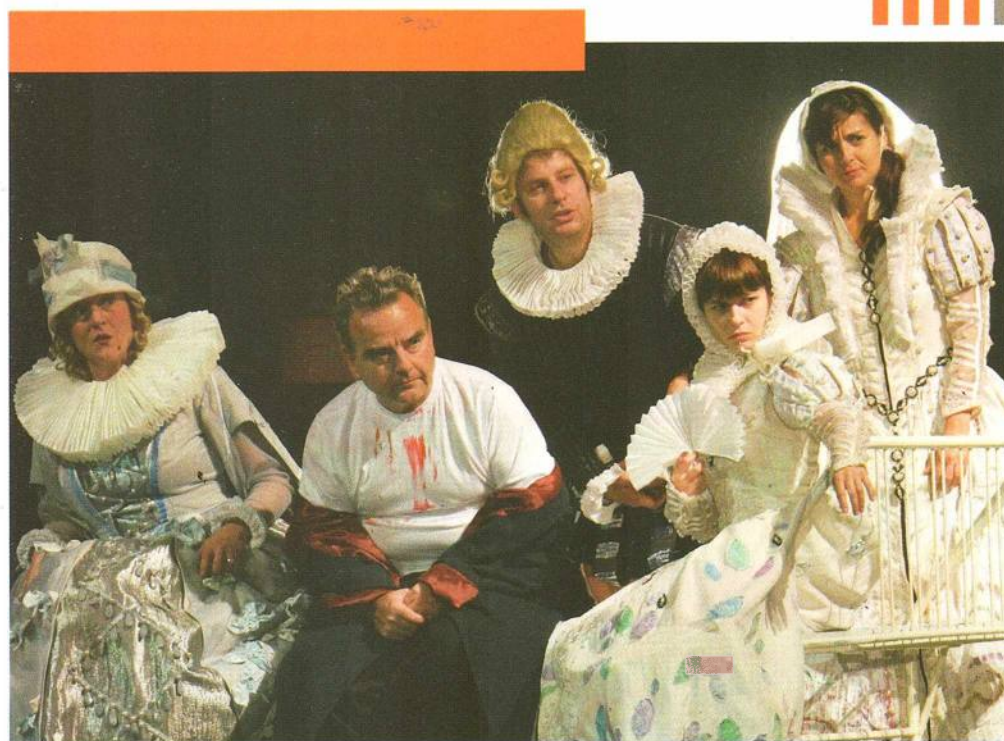
Deși nu sunt de calibrul unui *Breaking Bad* sau *Bored to Death*, seriile în care joacă Katherine Heigl (*Anatomia lui Grey*) și Daniel Sunjata (*Rescue me*) au un șarm ce nu poate fi contestat. Un șarm care, din păcate, nu se găsește și în pelicula de față.

Povestea este un mare clișeu: o tipă care rămâne fără bani ajunge să lucreze la firma de vânțatori de recompense pentru cauțiuni a vărului ei. Cea mai importantă slujbă cu care este însărcinată este tocmai prinderea unui fost iubit din liceu, actualmente fugar. Ingredientele obișnuite pentru o comedie romantică. Din păcate, elementul cel mai slab din film este chiar protagonistă, Katherine Heigl, care nu e absolut deloc credibilă. Poate că una dintre explicații este tocmai faptul că Heigl e și producător executiv în această peliculă. Iar la cinema poate că ar trebui să meargă doar cei care sunt fanii romanelor scrise de Janet Evanovich. Recunosc că eu nu sunt familiarizat cu lucrările și nu pot spune în ce măsură filmul de față este o adaptare bună.

În stagiunea din acest an a Teatrului Odeon puteți vedea, sau revedea, spectacolul „Pyramus & Thisbe 4 you”, premiat de UNITER la secțiunea „Cel mai bun regizor”.

text Radu Pocovnicu
foto arhivă Teatrul Odeon
și Bogdan Stângă

Pyramus & Thisbe 4 you

S

Shakespeare, sau în câte feluri poate fi jucat – de fapt, cât de bine este înțeles Marele Will – la câteva sute de ani de la dispariția sa. Regizorul Alexandru Dabija decupează o scenă pentru a compune un întreg spectacol, având la bază celebra piesă *Visul unei nopți de vară*. E vorba de scena meșterilor, unde un grup de actori se adună pentru a pregăti un spectacol în cinstea cununiei dintre Hipolita și Tezeu. „Repetițiile pregătesc jocul” – spune în cartea sa, *Shakespeare, Lumea-i un teatru*, George Banu – dar jocul pe care îl propune Dabija sunt chiar repetițiile. Mai exact, așa cum citim și în caietul program, Alexandru Dabija „multiplică de patru ori clasică scenă de teatru în teatru din *Visul*, celebra scenă a meșterilor.” Care-i miza? Una a distanțării critice, regizorul tratând cu mult umor fiecare situație în care vedem la lucru o echipă de neprofesioniști. „Fiecare versiune citește scena într-un registru diferit, parodiind mai multe tendințe din teatrul contemporan din România. Prima dintre ele este jucată numai de femei. A doua intră în mediul artiștilor experimentali bigoți. Cea de-a treia este o confruntare între un actor maghiar și o mână de moldoveni plictisiți, în timp ce ultima aduce, pentru prima dată pe scenă, chiar tehnicienii teatrului” – mai citim în caietul program. Un spectacol la care te doare burta de râs, sincer, ironic și cu măiestrie lucrat.

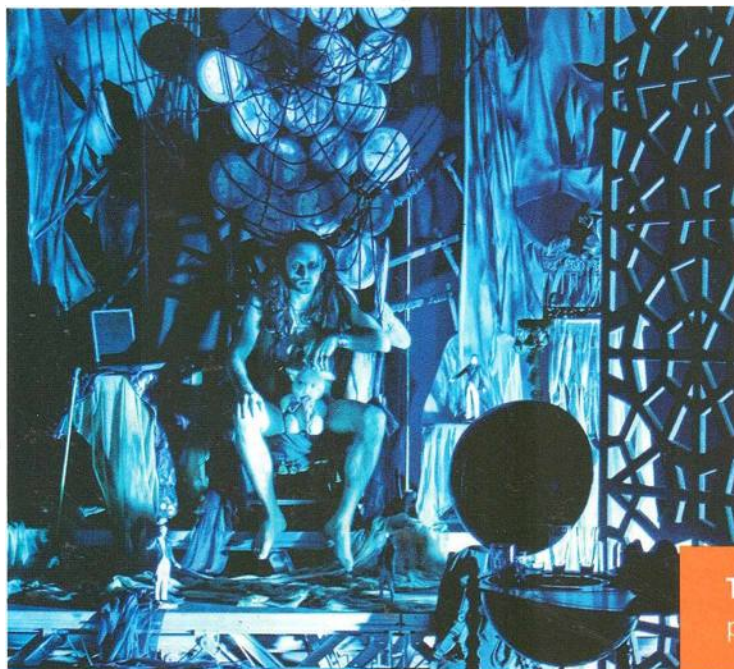
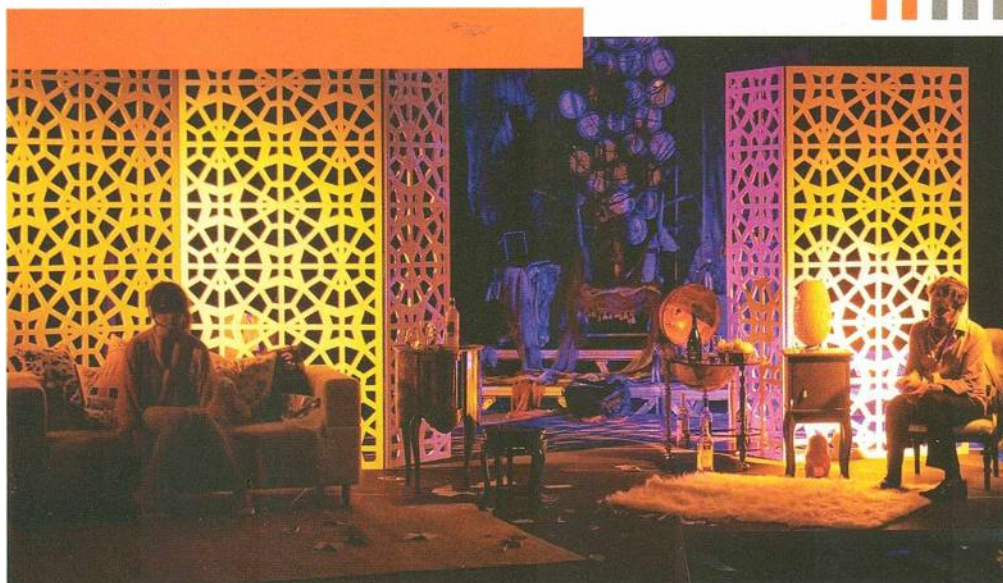
Pyramus and Thisbe 4 you, după W. Shakespeare
Cu: **Dorina Lazăr, Rodica Mandache, Oana Ștefănescu, Ionel Mihăilescu...**
Regia: **Alexandru Dabija**
Teatrul Odeon

Pyramus & Thisbe 4 you – un regal Shakespeare la „Odeon”

Tot la „Odeon“, regizorul Alexandru Mâzgăreanu a montat de curând „Pentru că pot“, un text contemporan, de Arthur Kopit.

Pentru că pot

Pentru că pot,
de Arthur Kopit
Cu: **Ionel
Mihăilescu,
Elvira Deatcu,
Mihai
Smarandache...**
Regia:
**Alexandru
Mâzgăreanu**
Teatrul Odeon

Povestea e simplă – și, deja, veche. Piesa dramaturgului Arthur Kopit vorbește despre controlul pe care computerele îl pot avea asupra vieților noastre, de la dragoste, morală, conturi în bancă. Reluând o temă dragă autorilor contemporani, Kopit pune sub semnul întrebării relația noastră cu tehnologia pe care o folosim; de aici și până la senzația că putem fi manipulați chiar de propriile invenții nu e mult. O familie americană, soț și soție, este pusă în fața unei astfel de primejdii, după ce un presupus hacker îi distruge viața. Mai întâi, Joseph Elliot este anchetat de agenții federali, bănuțit fiind de fraude cu ajutorul calculatorului, iar soția sa, Jeanne, se reîntâlnește întâmplător cu fostul ei soț, stârnind gelozia lui Joseph. Neîncrederea s-a instalat, pe acest fond de suspiciune conflictele sunt inevitabile, iar relațiile sunt perturbate ușor. Destăinuirile ulterioare pe care le face Costa Astrakhan despre relația lui cu Jeanne, care aproape că îl seduce când acesta este invitat acasă de către Joseph, produc confuzie: ce e adevărat, și ce nu, din mărturisirile hackerului? Nu cumva computerul este și un mijloc de a camufla realitatea? Un alibi diabolic pentru a ascunde, arătând? Nu cumva imaginile deochete cu Jeanne găsite de Joseph în calculator sunt postate chiar de ea, iar călăul pozează în victimă? Dincolo de punctele tari sau slabe ale spectacolului, rămâne întrebarea: mai există azi viață în afara computerului? Dacă psihologia personajelor nu își mai are rădăcinile într-o viață reală cu semnificații clare și puternice, iar adevărul se pierde tot mai mult la granița subțire între realitate și virtualitate, pe ce ne mai bazăm? Nu mai există nimic, decât iluzia și încrederea. Sau dimpotrivă.

Trăim o perioadă când ajungem să fim manipulați de propriile noastre invenții...

Limba de lemn este incompatibilă cu literatura. Nu contează dacă această limbă de lemn derivă din limbajul administrativ sau din cel propagandistic.

Viața intimă și politica

Romanul *Bătut de vânturi și de ploi* de Grigorie M. Croitoru este conceput în mare parte ca o autobiografie. Drept urmare, în paginile lui găsim un inventar minuțios al întâmplărilor trăite de autor. Din punctul lui de vedere, toate detaliile sunt importante. Din punctul nostru de vedere, această relatare conștiințioasă este plictisitoare.

Ceva asemănător simțim când, mergând într-o vizită, suntem obligați de gazdă să ascultăm tot felul de povești de familie, care pentru noi n-au nici o semnificație. Iar dacă amfitrionul mai și scoate la iveală un album cu fotografii și începe să ni-i arate pe cumnați, veri și nepoți, chiar că ne vine să ne luăm lumea în cap.

În afară de acest narcisism naiv, specific multor nescritori care vor să facă literatură, în roman mai există ceva agasant și anume limba de lemn folosită de autor. Deși a fost o viață întreagă profesor de română, Grigorie M. Croitoru se exprimă ca un funcționar. Multe pasaje par referate prezentate la o ședință de perfecționare a cadrelor didactice:

„Am fost mulți ani șeful catedrei de limba română din școală. Eram cinci profesori care lucram efectiv la clasă, au aderat la comisia noastră cei doi directori [...], mai antrenam, de fiecare dată, și învățători, mai veneau și profesorii de la liceu [...], încât se strângea un număr suficient de mare de profesori, care permitea să desfășurăm o activitate eficientă, diversificată, făcând chiar experimente, punând în discuție teme interesante și apoi în practică. Era o plăcere să participi la o activitate metodică.”

Chiar și momentele sentimentale sunt evocate în același stil convențional:

„Prietenii s-au cimentat în timpul activității, cu colegii, sau la petreceri, cu cei din afara

școlii. Chefurile erau ocazionale, însă unele au fost memorabile”.

În sfârșit, sună prost și tonul moralizator al unor comentarii:

„Parcă nu sunt de condamnat doi inși care, într-o anumită împrejurare a vieții lor, se întâlnesc, se plac și cad de acord să facă dragoste. Și fac. Sau nu sunt de condamnat prea tare. Dar atunci când se dedau la practici scârboase, animalice, perverse, nu mai pot fi numiți oameni”.

În concluzie, nu e grav dacă îți înșeli soția, totul e să nu te dedai la practici scârboase. Cam cu atât rămânem din cartea lui Grigorie M. Croitoru.

În 1955 a apărut la București *Antologia poeziei sovietice*, sub îngrijirea unei comisii a Uniunii Scriitorilor. Traducerea textelor în limba română se datora unor poeți ca Victor Tulbure sau Veronica Porumbacu aserviți partidului comunist.

Antologia era nu doar o antologie, ci și un model de poezie propagandistică. Dacă deschidem azi acest uriaș volum cartonat, simțim o strângere de inimă, văzând cât de rău putea fi înjosită poezia. Dar mai înțelept este să facem un efort de detașare și să încercăm să ne amuzăm.

Într-un amplu poem, intitulat *Cântarea colhozului „bolșevic”* și tradus în limba română de A. Toma, Nikolai Gribaciov face un eveniment politic din faptul că pe masa unei familii de țărani se află o pâine:

„Din zori/ până-n zori,/ zoriți, vestitori,/ zvonii buna veste:/ – Pâine este!/ – Pâine este!/ Copilaș octombrist/ cu ochi mari de ametist/ nu pricepi ce te deșteaptă –/ din somn ochii ți-i îndreaptă/ spre minunea de pe masă.”

text Alex. Ștefănescu
ilustrație Linu

Exclamația repetată „– Pâine este!/ – Pâine este!”, provoacă, inevitabil, ilaritate. Ca să nu mai vorbim de faptul că, luând în considerare trenurile încărcate cu grâu românesc trimise pe atunci neconținut către Uniunea Sovietică, am putea adăuga referitor la acea pâine: „Din România este! Din România este!” Pe de altă parte, versurile „Copilaș octombrist/ cu ochi mari de ametist” sunt un kitsch care ofensează ideea de copil.

Copilul din poem exultă și își întreabă mama:

„– Mamă dragă, asta cine/ ne-a adus – de unde vine?”

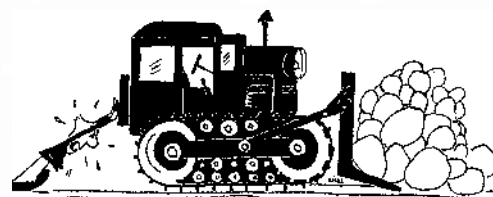
Iar mama îi răspunde în stilul unui secretar cu propaganda:

„– Din colhozuri, măi băiete,/ pentru tine, pentru mine,/ scumpa țară ne-o trimete”.

Cele aproape 1.000 de pagini ale antologiei sunt pline de asemenea combinații rebarbative de politică și viață intimă. Iată încă un exemplu, din poemul *Carnetul de comsomolist* de Vasili Lebedev-Kumaci, tradus în românește de Constantin Argeșanu:

„Lângă inimi, carnetul de comsomolist/ Ne rămâne atât de fierbinte,/ Între poza iubitei cu ochi de ametist/ Și-ale mamei duioase cuvinte!”

Bietul ametist! A avut ghinionul să rimeze și cu octombrist, și cu comsomolist!

Programul Operei Naționale București - martie 2012

Joi, 1 martie, ora 19.00, Sala Mare

Simfonia fantastică de Hector Berlioz
spectacol de dans contemporan

Vineri, 2 martie, ora 18.30, Sala Mare

Mefistofele de Arrigo Boito
spectacol de operă în limba italiană

Sâmbătă, 3 martie, ora 11.00, Sala Studio

Cutia cu jucării de Claude Debussy - *Premieră*
spectacol pentru copii

Sâmbătă, 3 martie, ora 18.30, Sala Mare

Le Nozze di Figaro (Nunta lui Figaro) de Wolfgang Amadeus Mozart
spectacol de operă în limba italiană

Duminică, 4 martie, ora 11.00, Sala Mare

Hänsel și Gretel de Engelbert Humperdinck
spectacol de operă pentru copii în limba română

Duminică, 4 martie, ora 18.30, Sala Mare

Anna Karenina
spectacol de balet neoclasic

Miercuri, 7 martie, ora 18.30, Sala Mare

Carmen de Georges Bizet - *spectacol eveniment* -
spectacol de operă în limba franceză

Joi, 8 martie, ora 19.00, Sala Mare

Frumoasa din pădurea adormită de Piotr Ilici Ceaikovski
spectacol de balet

Joi, 8 martie, ora 19.30, Sala Studio

Armonii iubirii
recital vocal – instrumental

Vineri, 9 martie, ora 19.00, Sala Mare

Bădăranii de Ermanno Wolf Ferrari
spectacol de operă în dialect veneto

Sâmbătă, 10 martie, ora 11.00, Sala Studio

Camera copiilor de Modest Petrovici Musorgski
spectacol pentru copii

Sâmbătă, 10 martie, ora 19.00, Sala Mare

Turandot de Giacomo Puccini
spectacol de operă în limba italiană

Duminică, 11 martie, ora 11.00, Sala Mare

Albă ca Zăpada și cei șapte pitici de Cornel Trăilescu
spectacol de balet pentru copii

Duminică, 11 martie, ora 19.00, Sala Mare

Rigoletto de Giuseppe Verdi
spectacol de operă în limba italiană

Miercuri, 14 martie, ora 19.00, Sala Studio

Amadeus după Peter Shaffer
spectacol experiment

Joi, 15 martie, ora 19.00, Sala Mare

Giselle de Adolphe Ch. Adam
spectacol de balet

Joi, 15 martie, ora 19.30, Sala Studio

Romantismul transpus în mișcare în Giselle de Adolphe Ch. Adam
conferință în cadrul programului De ce mergem la operă?

Vineri, 16 martie, ora 19.00, Sala Mare

Madama Butterfly de Giacomo Puccini - *spectacol eveniment* -
spectacol de operă în limba italiană

Sâmbătă, 17 martie, ora 11.00, Sala Studio

Harap Alb
poem coregrafic pentru copii

Sâmbătă, 17 martie, ora 19.00, Sala Mare

Der fliegende Holländer (Olandezul zburător)
de Richard Wagner
spectacol de operă în limba germană

Duminică, 18 martie, ora 11.00, Sala Mare

Motnul încălțat de Cornel Trăilescu
spectacol de operă pentru copii în limba română

Duminică, 18 martie, ora 19.00, Sala Mare

Baiadera de Ludwig Minkus
spectacol de balet

Miercuri, 21 martie, ora 19.00, Sala Mare

Seară de balet
spectacol de balet neoclasic și dans contemporan

Vineri, 23 martie, ora 18.30, Sala Mare

Oedipe de George Enescu
spectacol de operă în limba franceză

Sâmbătă, 24 martie, ora 19.00, Sala Mare

Corsarul de Adolphe Ch. Adam
spectacol de balet

Duminică, 25 martie, ora 11.00, Sala Mare

Visul unei nopți de vară
poem coregrafic pentru copii

Duminică, 25 martie, ora 16.00, Sala Mare

Etapa a III-a și Gala Concursului Internațional
de Canto **Maestrii Artei Lirice**, ediția a IV-a, Valentin Teodorian

Miercuri, 28 martie, ora 19.00, Sala Mare

La Traviata de Giuseppe Verdi
spectacol de operă în limba italiană

Miercuri, 28 martie, ora 19.30, Sala Studio

Nijinski – cealaltă față a geniului
spectacol de teatru - dans

Joi, 29 martie, ora 19.00, Sala Mare

Tango. Radio and Juliet
spectacol de dans contemporan

Vineri, 30 martie, ora 18.30, Sala Mare

Mefistofele de Arrigo Boito
spectacol de operă în limba italiană

Sâmbătă, 31 martie, ora 19.00, Sala Mare

La Cenerentola (Cenușăreasa) de Gioacchino Rossini
spectacol de operă în limba italiană

pentru programul complet al Operei Naționale București accesați www.operanb.ro

Casa de bilete: 021 313.18.57 | www.operanb.ro | www.bilet.ro

Dacă societățile tradiționale sunt încă patriarhale, în mediul on-line, doamnele își fac tot mai mult simțită prezența, având un cuvânt de spus. feminis.ro și prcafe.ro – sunt două exemple.

text Radu Pocovnicu
foto arhivă personală
Laura Pascu

Laura Pascu:

„Trebuie să știi să te faci iubit de cititori. Sau, urât.”

■ Când a început pentru Laura Pascu „aventura” on-line?

– Cred că prin 2005, când mi-am făcut blogul. La început nu prea știam cu ce se ocupă on-line-ul ăsta, dar am învățat în timp. În plus, la început credeam că dacă eu scriu ceva pe blog, nu vede nimeni sau, mă rog, doar prietenii mei. Când am descoperit că am 10.000 de vizitatori unici pe lună, am fost șocată, m-am întrebat: „oare, cine sunt toți oamenii ăștia și de ce mă citesc?” și mi-am dat seama că am propriul meu ziar on-line.

■ Ești redactor-șef la revista on-line feminis.ro. Ce are special feminis, cu ce se deosebește de alte reviste on-line dedicate femeilor?

– *feminis.ro* este o revistă glossy pentru femei smart și sexy. Femei trecute de 30 de ani, femei care știu ce vor de la viață. Cititoarele, peste 220.000 pe lună, sunt de diferite profesii și fiecare își dorește să citească acolo diverse subiecte. Sunt femei interesate de modă, la fel de bine ca și de sănătate, dar și de tehnologie sau turism. Trebuie să satisfaci toate gusturile. Trebuie să le dai orice informație și-ar dori să găsească acolo. Nu știu dacă *feminis* se deosebește în mod special de alte reviste on-line, poate doar prin calitatea articolelor. Eu am lucrat în presa scrisă și televiziune, nu am lucrat în domeniul glossy. Așa că am anumite pretenții de la redactori și îmi doresc să scrie calitativ. De multe ori în on-line se pierde calitatea în detrimentul tag-urilor și traficului.

„Ca să reușești în on-line, trebuie să citești foarte mult, să ai drept bibliie googleanalytics și nu numai.”

În această revistă, după cum spui, te ocupi cam de tot. Cât de mult schimbă mediul on-line natura funcției? Trebuie să știe un redactor-șef al unei reviste on-line mai multe decât unul care conduce o revistă pe hârtie?

– În afară de planul editorial, un redactor-șef de la o revistă pe hârtie trebuie să aibă informații și despre distribuție și despre machetele de publicitate ce intră în revistă. Cel din mediul on-line, nu are deloc treabă cu distribuția. Mi-e drag să mă ocup de partea editorială, de planificarea articolelor, de scris articole. În plus, față de redactorul-șef tradițional, trebuie să știi SEO, să știi ce să faci cu tag-urile, să știi să alegi titlurile și să verifici ca articolele să fie adaptate pentru motoarele de căutare. Tot redactorul-șef se mai ocupă și de creșterea traficului. Dacă într-o zi mi-a scăzut numărul de vizitatori cu 1.000 de vizite, știu că în ziua aia trebuie neapărat scris un articol care să ridice traficul a doua zi cu 2.000. Și atunci iar mă bat cu *googleanalytics* să văd ce cuvinte se caută zilele alea pe internet. Sau citesc tendințele, știrile, încerc să am exclusivități.

În on-line sunt milioane de articole pe aceeași temă. Cum determini cititorul să ajungă fix la tine?

– În presa scrisă pui titlul în așa fel încât să atragă cititorul. În presa on-line mai adaugi ceva: titlul nu trebuie DOAR să atragă, dar mai trebuie și să fie punctat de *google*, de motoarele de căutare. La fel și primele rânduri din articol. Când lucram în presa scrisă, mă așezam în fața computerului și scriam tot ce îmi trecea prin cap referitor la articolul pe care îl aveam de făcut. Acum, înainte să scriu un articol, fac un research despre ce s-a mai scris pe domeniul ăla, care sunt tag-urile folosite, ce ar trebui să scriu ca să diferențiez și, evident, caut tag-urile pe care îmi voi construi articolul. Apoi iau 10 cuvinte importante (cam ce cred eu din ceea ce spun statisticile și, în special, *googleanalytics*) și încep să scriu articolul. Din cele 10 cuvinte trebuie să fac un titlu atractiv și un *lead* la fel de atractiv. Adică titlul și primele vreo două rânduri, chestiile ălea ce apar atunci când cauți ceva pe *google*. E ceva mai dificil, dar poate și mai incitant și provocator.

Pentru a reuși în on-line e nevoie de a stăpâni enșpemii de competențe?

– Trebuie să stăpânești multe ca să poți să te joci în mediul on-line. Să te adaptezi la cerințele cititorului, să știi cum crește traficul, să știi când trebuie să îl crești, când să îl scazi (da, ai să râzi, ai uneori nevoie și de asta). Trebuie să știi să te faci iubit de cititori. Sau uneori urât de cititori. Internautul român citește site-urile care îi plac și alea care nu îi plac. Trebuie să atragi atenția. Dacă ai un site banal și curat, nu îl citește mai nimeni.

„Eu, neavând experiență în glossy, ofer un alt tip de exprimare, un alt mod de abordare a materialelor. Poate asta este diferența dintre feminis.ro și restul.”

Și după toate astea, mai ai și un jurnal on-line, prcafe.ro... E blogul ăsta oaza de liniște unde îți tragi sufletul după atâta alergătură cu treburi de „serviciu”?

– Eu sunt foarte matinală, trezesc găinile în cartier dimineața pe la șase și jumătate. Iar pe blogul meu scriu tot cam pe la ora aia, înainte de a face prin parc tura mea cu bicicleta sau, iarna, ora de sală. Da, e oarecum oaza mea de

liniște. Acolo îmi vărs frustrările, dar și bucuriile. Spun ce cred și, mai ales, spun ce nu pot spune în alte medii on-line. Internetul încă este destul de liber. Nu știu ce va fi când va fi aprobat ACTA, dar până una alta, internetul are parte de libertate de exprimare și de expresie. Încă poți spune orice pe net, ceea ce duce la o oarece stare de libertate pe care ne-o dorim cu toții.

Care e feed-back-ul de la cititorii tăi?

– Păi nu prea știu, se pare că mă iubesc. Am câteva cititoare de la *feminis* care mă iubesc de-a binelea. Mi-au făcut cândva un tort și mi l-au trimis.

Muncești mult. Câștigi mult?...

– Nu muncesc exagerat, deși muncesc. Sunt multe lucruri de făcut, dar dacă știi cum să organizezi lucrurile, poți să ai mult timp liber. Aici e partea diferită de print și e mai frumoasă. Nu depinzi de închiderea ediției și termene limită pentru asta. Dacă ai ceva de pus urgent în on-line, o poți face și din supermarket pe telefon sau de la o cafea cu prietenele în timp ce zâmbești și ești bine dispus. Iar de câștigat... da, se câștigă mult mai bine decât în presa scrisă. Poți face mai multe lucruri într-un timp mult mai scurt. Nimeni nu îți cere să vii să stai la program și să joci *solitaire* dacă nu ai ce face. Muncești, ai. Nu muncești, joci *solitaire*.

Emisiunea de la radio3net.ro este o completare a lucrurilor pe care le faci în on-line?

– Emisiunea *PRCafe* a venit ca o completare a blogului. M-am bucurat foarte mult când am început colaborarea cu *Radiodifuziunea Română*, implicit radioul on-line *Radio3net* Florian Pittiș. Este o emisiune atât video cât și audio, și poate fi ascultată în fiecare luni de la ora 21.00 pe net. Înregistrările sunt postate și pe blogul meu. Invit oameni speciali care au ceva de spus, oameni care sunt mai rar văzuți pe la TV sau prin presă.

Cu ce se ocupa Laura Pascu cu doi ani în urmă să devină cunoscută în mediul on-line?

– Am lucrat în televiziune de la 18 ani până pe la vreo 26. Apoi am cochetat cu PR-ul. Mint. Nu am cochetat, mi-am făcut o carieră din asta. Nu poți să faci on-line fără să ai habar de PR. On-line-ul este comunicare. Dacă nu știi și nu înțelegi comunicare, nu poți face corect on-line. Prin urmare, pot spune clar că de 10 ani fac PR, că e în on-line sau off-line, deja asta nu mai contează. Le combin frumos și îmi place. Deși despre oamenii din on-line se spune că stau în casă la calculator, nu dorm noaptea și sunt antisociali, ei bine, eu am prieteni, merg cu bicicleta, pictez, mă culc în fiecare seară pe la 12 și mă trezesc la șase dimineața. Consider că am o viață socială foarte activă. Mă duc și la teatru, dar și la evenimentele de profil.

Anul trecut „Raiffeisen Bank România” a încheiat anul pe profit, dovedind că se poate să fii profitabil și în an de criză. Perspectivile „RBR” în 2012, viziunea asupra sistemului bancar românesc și evoluția din piață, iată câteva puncte de discuție ale întâlnirii revistei „Flacăra” cu președintele „Raiffeisen Bank România”, Steven van Gröningen.

Raiffeisen Bank – conservatori, dar profitabili

„Poate că mulți sunt speriați de sistemul bancar, dar clientul și banca trebuie să învețe acum că e nevoie de o relație între ei, nu e vorba numai de nevoia de un produs, te duci și cumperi produsul și asta e!”

interviu realizat
de Alice-Claudia Gherman
foto Octavian Tibăr

M Mulți analiști economici consideră 2012 un nou an sub semnul nefast al crizei economice, dv. cum vedeți lucrurile?

– Sunt optimist, cred că e o situație gestionabilă și nu vorbim despre o criză acută, așa cum am văzut că e cazul în alte țări care s-au îndatorat prea mult. Sistemul bancar din afara țării s-a bazat prea mult pe credite, cred că acum trebuie să facem un pas înapoi ca să ajungem la o situație mai stabilă, care duce la o încredere mai mare în sistemul bancar și acesta e un proces care ia un pic de timp. E un proces gestionabil.

I Credeți că această criză economică a fost generată și din cauza băncilor, care au privit cu prea mult entuziasm piața, a cui a fost vina?

– Vina reprezintă un tot colectiv. Când vorbim despre o instituție bancară vorbim despre investitorii din spatele ei care vor în fiecare trimestru o situație mai bună, mai mult profit, vorbim despre analiștii din spate care veneau în fiecare trimestru cu rezultate care arătau că o bancă era mai performantă decât cealaltă, vorbim, bineînțeles, despre piața în sine care a vrut tot timpul credite din ce în ce mai mari. Avem aspecte care țin și de reglementare. E prea simplu să spunem că băncile sunt de vină, sigur că băncile au jucat un rol și unii au fost preocupați prea mult de rezultate pe termen scurt și pe acordarea de credite. În România, totuși, cred că lucrurile sunt sub control fiindcă activitatea bancară nu este atât de avansată ca în Europa Occidentală sau în SUA unde companiile, populația au devenit tot mai îndatorate, ceea ce a dus la mai puțin profit.

I Ce aduce criza asta, are ea și ceva bun?

– Întotdeauna are ceva bun, fiindcă ne forțează să facem lucrurile pe care trebuia să le facem când nu era criză și nu le-am făcut și ne

învață că anumite riscuri despre care nu credem că există se pot materializa. E un principiu clar: dacă un anumit risc nu se materializează, atunci mulți cred că el nu există. Criza ne arată totuși că riscul există.

I *Au fost publicate în Monitorul Oficial condițiile aspre de creditare în 2012 impuse de regulamentul BNR. Înăsprirea condițiilor nu duce la pierderea unor potențiali clienți? Ce alternative aveți aici?*

– Aici vorbim despre o măsură care se aplică tuturor. Poate fi puțin interpretată de la o bancă la alta, dar principiul e același, doar trebuie respectat. Nu cred că noi am fi mai dezavantajați decât o altă bancă. Asta înseamnă că oamenii au acces la sume mai mici la creditare, că anumite produse devin mai neatractive, dar stimulează creditarea în lei, care nu e un lucru rău. Din punct de vedere al riscului la credit e într-un fel o măsură de bun simț. Problema este că exact în momentul în care deja băncile sunt foarte atente și economia are nevoie de o anumită creștere și un consum, vine o măsură care frânează activitatea. Nu mă aștept la un impact mare al acestor măsuri. Totuși, măcar avem niște reguli clare pentru viitor. Noi am fost întotdeauna mai conservatori și asta explică și rezultatele bune pe care le-am avut și le avem acum. Asta se datorează deciziilor luate de grup la timpul oportun, când am hotărât că nu mai este un moment să creștem cota de piață. Ca să crești cota de piață ce poți să faci? Poți să fii mai ieftin sau să îți asumi riscuri mai mari, iar din punct de vedere al riscului bancar asta nu e ceva OK.

I *Ce oportunități de dezvoltare are Raiffeisen Bank România în 2012?*

– Dacă ne uităm la posibilități de dezvoltare, acum când nu e vorba despre o perioadă de creștere, ai oportunități să schimbi anumite lucruri în organizație: să încercăm să devenim mai eficienți, mai productivi, mai proactivi, să facem schimbări organizatorice, să ne uităm la fluxurile interne. Acesta e un moment bun pentru a deveni mai eficienți, un moment oportun să întărim relațiile cu clienții pe care îi avem. Și la noi are loc o schimbare, avem foarte multe produse și le schimbăm pe segmente. Ne uităm la nevoile unui segment de clienți în întregime și nu ne uităm la un produs al unui client. Vrem să ne păstrăm poziția în piață și să rămânem o bancă universală care să aibă clienți și persoane fizice și persoane juridice, și clienți mici și mari, vrem să oferim toate produsele în toată țara. Sub acest aspect nu s-a schimbat nimic, doar ritmul și tactica.

I *Românii continuă să fie reticenți la plata cu cardul, ține și de faptul că nu e considerat absolut sigur mediul on-line?*

– Încrederea e un aspect important și aici riscăm să avem o problemă la nivel de sistem, trebuie să ne dăm seama că, dacă tot timpul în presă dăm vina pe sistemul bancar, facem din orice mică problemă o chestiune de încredere în sis-

„În România, putem face business de mare succes fără compromisuri.”

temul bancar, asta afectează grav modalitatea cu care interacționează oamenii cu sistemul bancar. Accept că asta e mediul în care lucrăm, dar orice are un cost, iar costul e plătit de clienți până la urmă. Dacă vorbim de capital românesc și ne dorim capital românesc, ce este capitalul românesc? E simplu: banii depuși în depozitul sistemului bancar. Fără bani în sistemul bancar, fondurile de pensie, de asigurări nu există. Nu avem capital românesc, una e legată de cealaltă, și dacă vrem să avem un sistem bancar eficient cu un cost acceptabil trebuie să avem încredere în sistemul bancar, în sistemul de plăți. E o problemă de încredere pentru a merge mai departe. Banca noastră vrea foarte mulți clienți pentru o relație pe termen lung și asta înseamnă în primul rând plăți. De credit nu ai întotdeauna nevoie, dar plăți faci lunar. Ai de primit bani cel puțin o dată pe lună și pentru asta ai nevoie de o bancă.

I *Care a fost situația depozitelor la Raiffeisen Bank România în 2011?*

– Noi am avut întotdeauna o situație confortabilă în care depozitele au fost mai mari decât volumul creditelor, lucru cu care nu multe bănci din România se pot mândri. Oamenii cresc depozitele, plătesc datoriile înapoi, pun bani deoparte și are o logică.

I *În ce stadiu se află sistemul bancar românesc actualmente: e pe un trend ascendent?*

– Cred că situația e stabilă, avem reglementările internaționale la nivel european, mai avem și pe cele din țările de origine, cum sunt cele mult discutate și implementate de Banca Centrală a Austriei, mai avem reglementările pe plan local. Toată ideea este să întărim încrederea în sistemul bancar, pentru asta ne trebuie stabilitate și încredere, apoi putem să ne gândim din nou la creștere. Pe ansamblu înseamnă să stabilim un echilibru nou bazat mai mult pe depozite decât pe credite mari din străinătate și să dăm credite pe plan local, să mergem *back to basics*, întâi atragi depozite și apoi dai credite.

I *Raiffeisen Bank România a lansat anul trecut așa-numitul Raiffeisen Bank*

SMURD pentru susținerea SMURD. Cum a primit piața acest produs?

– Noi am început cu produsul respectiv fiindcă am făcut un pic de cercetare de piață și ne-am invitat clienții noștri să ne ajute și să ne spună cum să facem și unde să alocăm banii când dorim să ajutăm pe cineva promovând totodată produsele băncii și concluzia a fost că SMURD a demonstrat că e o organizație care nu doar are nevoie de bani, dar în care populația are încredere, iar acum cardul e pe un trend de creștere constant.

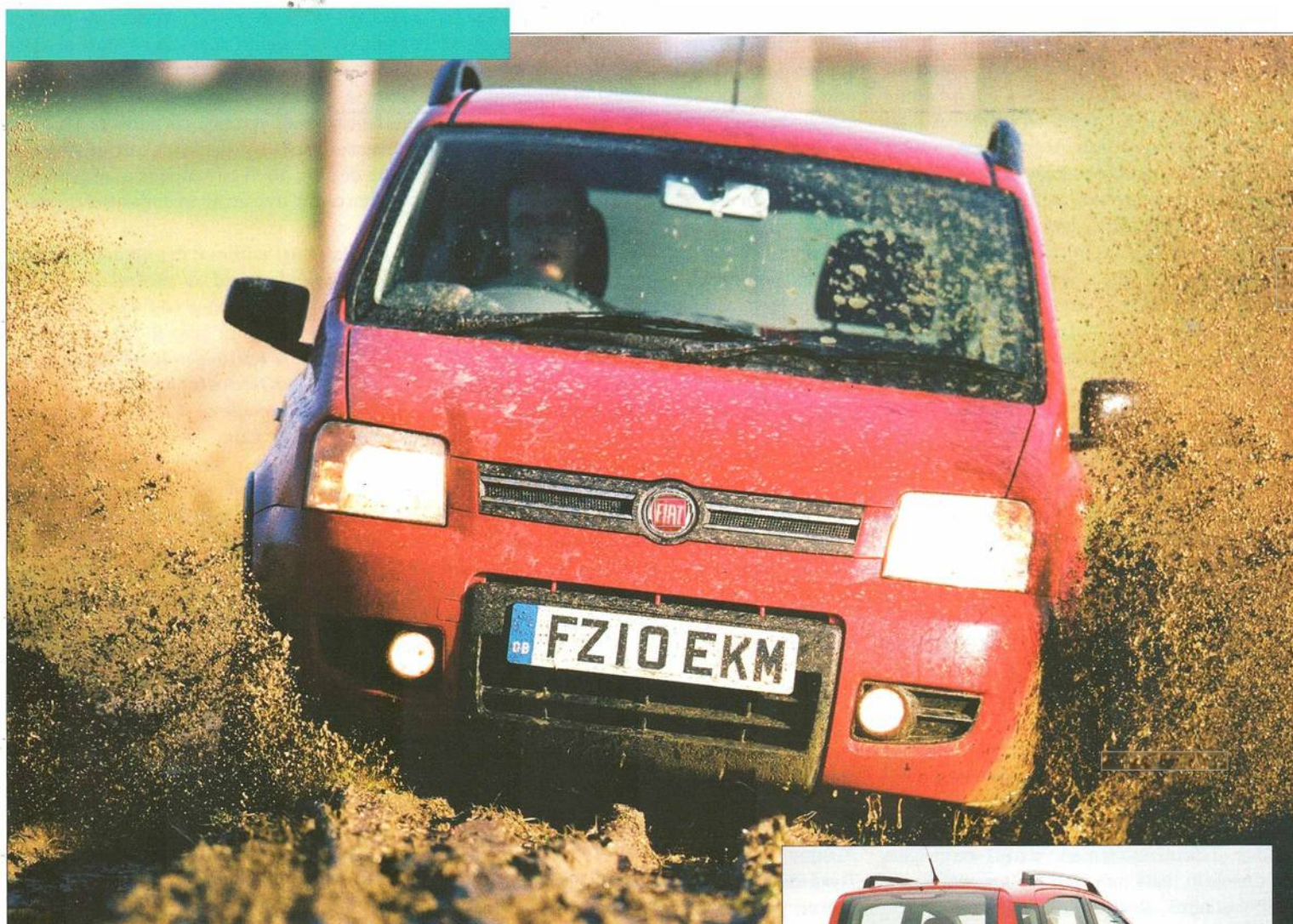
I *Adesea ați subliniat în interviuri și în declarații de presă că mediul de afaceri românesc e corupt și că trebuie să manifestăm toleranță zero în fața corupției. Cum poate Raiffeisen Bank România să lupte pe un teren atât de minat?*

– Pentru noi e mai ușor să luptăm fiindcă suntem o bancă mare. Cum se manifestă corupția în cazul nostru? Poate că pierdem o dată un proces pe care nu trebuia să îl pierdem, poate că au fost contracte care trebuiau câștigate de noi și nu le-am câștigat, asta e! Din acest punct de vedere noi trăim într-un cerc din care putem supraviețui. Sunt conștient, însă, că dacă ești o firmă mică și vrei să supraviețuiești și te încapățânezi să fii cinstit ajungi foarte repede într-o situație în care trebuie să îți compromiți idealurile, altfel dai faliment. Nu obții nimic, aprobări, licență etc. sau pierzi atât de mult timp cu obținerea acestora încât te trag înapoi. 70% dintre cei tineri cred că nu pot desfășura o afacere cinstită în România dacă ești onest și integru. Acesta este un cost imens pentru România, fiindcă aceștia sunt oamenii care nu vor începe un business. Ce putem face ca bancă? Nu dăm credit dacă sub aspectul cifrelor firma nu arată corect, alteori când vedem că e vorba de o construcție și un proiect care nu trebuia construit pe locul respectiv sau în parametrii respectivi, putem lua decizia de a nu-l susține, pot să insist cu partenerii de business să semneze anumite standarde de etică, de a face business. Nu mă plâng că nu pot face business în România, îmi pare sincer rău că mediul e așa cum e și frânează dezvoltarea. Cu cât se dezvoltă țara și economia cu atât este în interesul tuturor.

Gândite mai degrabă pentru cei prevăzători sau pentru cei care apreciază ieșirile în afara drumurilor publice, SUV-urile devin foarte populare printre șoferi pe timp de iarnă.

text Mugurel Mărgărit-Enescu

leftin și 4x4

Prețul SUV-urilor variază foarte mult în funcție de producător și de dotări, dar în astfel de momente putem să ne mulțumim doar cu esențialul: patru roți puternice și o gardă la sol ceva mai înaltă.

Când zăpada acoperă șoselele și își găsește o ascunzătoare perfectă pe străzile secundare, acolo unde nu mai este deranjată de primărie până la primăvară, fiecare șofer se uită cu jind la mașinile cu tracțiune integrală. Bune și în restul anului, dar indispensabile acum când jocurile de parcare sunt blocate în spatele unor grămezi de zăpadă. Iată câteva exemple:

Fiat Panda 4x4 Climbing 1.2 69 CP – 12.200 euro (preț promoțional)

69 de cai putere ar putea să pară cam puțin pentru o mașină 4X4, dar adevărul este că *Panda 4x4* nu este nimic altceva decât răspunsul la provocările neașteptate ale orașului: o bordură mai înaltă, o baltă de la canalizarea înfundată, o stradă troienită etc. În plus, are o lungime de doar 3.574 mm, ceea ce-l face foarte manevrabil și ușor de condus.

Actuala generație a lui *Fiat Panda* se produce încă din 2003 și a beneficiat de-a lungul timpului de doar câteva schimbări minore. Cu atâția ani în spate, modelul a fost perfecționat cu atenție și nu prezintă probleme de fiabilitate. Noua generație intră în producție anul acesta și de aceea se pot obține discount-uri avantajoase la modelele de pe stoc.

Panda este o mașină ideală pentru oraș și varianta cu tracțiune integrală este garantată pentru a te scoate la liman indiferent de indolența autorităților locale. Motorul pe benzină oferit asigură, conform producătorului, un consum urban de 7,3 l/100 km și mixt de 6,0 l/100 km. Performanța este însă destul de redusă: 0-100km/h în 20 secunde și viteză maximă de 148 km/h.

Dacia Duster 1.6 16V 105 CP 4x4 – 13.300 euro

Duster nu mai necesită foarte multe prezentări. Presa l-a analizat pe toate fețele și în

O mașină cu tracțiune integrală este mai scumpă și mai pretentioasă decât una obișnuită, dar există destule momente când investiția își arată roadele.

comparație cu o multitudine de alte SUV-uri iar concluziile au fost cam aceleași: o mașină cu un comportament rutier decent, cu performanțe pozitive în teren accidentat, cu un preț imbatabil și cu multe lipsuri legate de confort și, din păcate, și de siguranță (doar 3 stele Euro NCAP). Motorul de 1,6 litri este unul dintre cele mai populare motoare ale *Renault* și a fost prezent pe foarte multe modele, inclusiv *Logan*. De aceea, fiabilitatea lui este incontestabilă, iar forța suficientă pentru greutatea redusă a mașinii produse la Mioveni. În plus, această variantă cu tracțiune integrală beneficiază și de o cutie manuală cu șase rapoarte care favorizează un consum redus la drumurile în afara orașului.

Duster cu motor pe benzină și 105 cai putere consumă în medie 8 l de benzină la 100 km și ajunge de la 0 la 100 km/h în 12,8 secunde. Pentru un consum mai redus se recomandă varianta diesel de 1,5 l și 90 cai putere, dar acest consum (5,3 l/100 km) se obține cu aproape 2.000 euro în plus la achiziție.

Suzuki SX4 1.6 4WD Navi – 14.910 euro

Suzuki SX4 este un SUV compact care a fost lansat de japonezi în 2006 și care se mai vinde în Europa și, sub denumirea de *Fiat Sedici*. Varianta *Navi* cu motor pe benzină de 120 CP este deosebit de atractivă în condițiile în care cuprinde o gamă foarte generoasă de echipamente ce nu figurează nici măcar ca optionale pe celelalte modele din această prezentare: sistem multimedia cu navigație, bluetooth și DVD video, scaune față încălzite, sistem de demaraj fără cheie ș.a..

Principalul dezavantaj, prin comparație cu *Dacia Duster*, este spațiul general mai redus care se remarcă în special la portbagajul de 270 l față de cei 408 l ai modelului românesc. De altfel, *Suzuki SX4* cu o lungime de doar 4.120 mm este încadrat între un model de clasă mică (*Renault Clio* 3.986 mm) și unul de clasă compactă (*VW Golf* 4.200 mm).

Echipat cu motor pe benzină de 120 CP, *SX4* ajunge la 100 km/h în 11,5 secunde și are un consum mediu declarat de producător de doar 6,5 l/100 km. *Suzuki SX4* este un SUV mai puțin pregătit pentru cărări de munte, dar este ideal în orașul plin de zăpadă și foarte bun în diminețile înghețate când încălzirea în scaune face minuni.

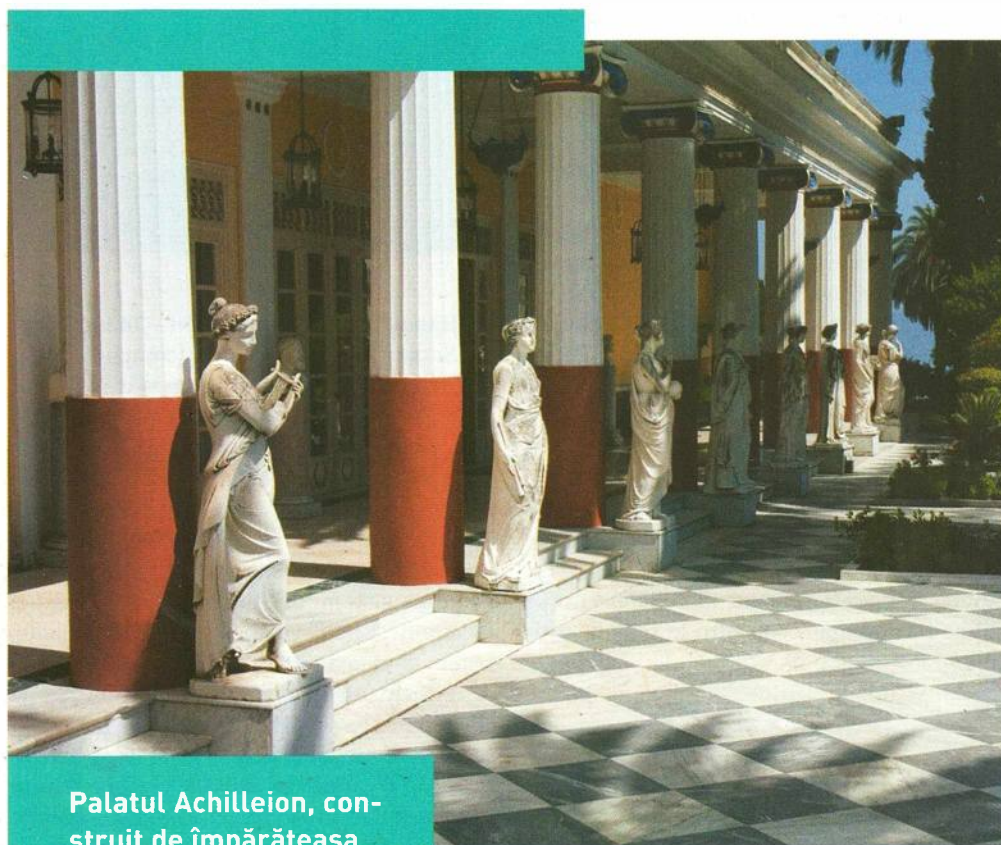
Dacia Duster, un model care să vă pună la adăpost iarna asta și cele ce vor urma.

Să vizitezi paradisul turcoaz – Paleokastritsa, să te plimbi o zi în Albania, să te relaxezi în grădinile Palatului Achilleion, să descoperi vechea fortăreață din orașul Corfu și apoi poți spune că ai trăit clipe magice.

text Steluța Năstase
www.besttourism.ro

Corfu

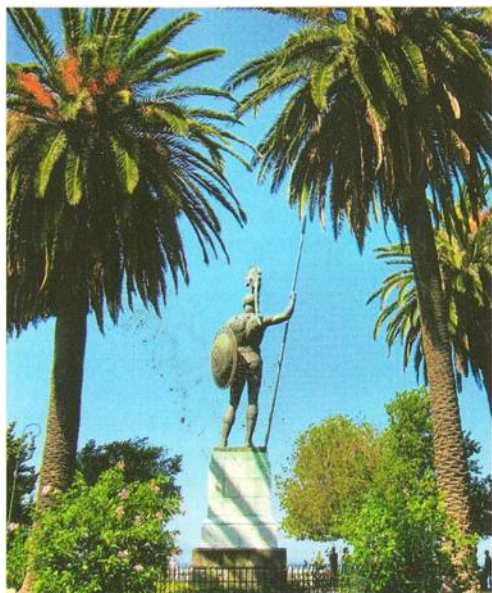
– mica Veneție a Greciei

Palatul Achilleion, construit de împărăteasa Elisabeta de Austria, cunoscută sub numele de Sissi, adăpostește opere de artă din întreaga lume, Sala Oglinzilor și o grădină, presărată cu magnolii și leandri, care coboară spre mare.

Contesa Flamburiari povestea că orașul Corfu seamănă cu Veneția și Napoli la un loc, aduce un pic cu Franța, un strop din Anglia și, bineînțeles, Grecia. Un mix interesant de taverne tradiționale, cafenele noi, discoteci și cluburi, plus un oraș vechi, *Corfu Town* – ce are aerul unei așezări italiene. Una dintre atracții este piațeta *Spianada*, cu spații verzi și o structură interesantă – un monument în stil roman în onoarea lui Sir Thomas Maitland și un pavilion muzical. În timp ce te bucuri de compania muzicii, poți alege una dintre terasele de la *Liston*, clădirea construită de francezi, unde se află cele mai elegante cafenele și restaurante, desprinsă parcă de pe *Rue de Rivoli* din Paris. Aici vei gusta cea mai bună bere de ghimbir și cel mai bun gin tonic. Orașul în sine este un labirint de străduțe înguste, dominate de fortăreața din secolul XVI, cu grădini, conace vechi și capele. Nu lipsesc buticurile, unde se vând bijuterii din aur, dantele, dar și miere, prăjituri cu smochine, lichior de citrice. În partea de est a esplanadei, pe un mic promontoriu, se ridică fortăreața construită de către venețieni, cu scopul de a consolida apărarea orașului și locul unde, în fiecare seară, poți asista la un spectacol impresionant de lumini și sunete. Aceasta adăpostește biserica Sf. Gheorghe, una dintre cele mai frumoase din insula Corfu. Merită văzută și biserica Agios

Corfu, un amalgam de culori, stiluri arhitecturale și culturi, este plin de viață încă de la primele ore ale dimineții.

Spiridon care păstrează moaștele sfântului protector al insulei, într-o raclă de aur, decorată cu pietre prețioase, și se mândrește cu o colecție de icoane de marmură, suveniruri religioase și daruri votive.

Apusul soarelui e musai să te găsească la *Venetian Well Town*, chiar lângă portul vechi din orașul Corfu, unde, într-un cadru romantic, la lumina lumânărilor, vei gusta cel mai bun pui cu ingrediente exotice, găluște de tomate, caracatiță la grătar și clătite cu brânză și vanilie. Nu există un meniu standard, maeștrii bucătari te impresionează plăcut de fiecare dată. Apoi trebuie să iei drumul *Spianadei* pentru a gusta și din cocteilurile cafenelelor *Capri*, *Liston* și *Europa*. În timpul verii poți asista aici la evenimente muzicale, iar în septembrie fii gata pentru *Festivalul Corfu*, care include spectacole de balet, operă, teatru. Descoperă și unul dintre secretele cel mai bineținute ale orașului – *Art Café*-ul, care adăpostește acum *Muzeul de Artă Asiatică* și o grădină răcoroasă și liniștită, refugiu perfect de agitația orașului. Petrece până în zori în stil grecesc în cluburile *Ekati* și *Esperides* și

testează-ți norocul la cazinoul *Holiday Palace Corfu*, care recrează atmosfera din Monte Carlo!

Miturile spun că *Paleokastritsa* se află chiar pe locul vechiului oraș homeric *Scheria*, unde Ulise a fost descoperit de Nausica și bine primit de tatăl ei, regele Alkinos. Satul este amplasat într-un peisaj spectaculos, cu dealuri verzi și golfuri cu apă turcoaz atât de limpede încât ai înota și ai face scufundări toată ziua. Pe acest fundal, iahturile de lux înaintază încet, plutind parcă peste suprafața transparentă de apă. Plajele cu nisip și prundiș te așteaptă să te bucuri de soare, dar și de răcoarea oferită de livezile de măslini și lămâi din împrejurimi. În acest loc Roger Moore și Carole Bouquet au filmat *For Your Eyes Only*, din seria *Agentul 007*. Au poposit cu iahtul în portul din Corfu, s-au oprit la o petrecere de nuntă în satul Bouas-Danilia și au filmat pe frumoasele plaje din *Paleokastritsa*. Apusurile de soare par adevărate miracole privite din castelul bizantin *Angelokastro* și mănăstirea *Theotokos* – o oază de verdeață.

Oferte turistice

Prestige Tours,
www.prestige.ro, tel.
021/319.77.94

Hotel Yannis 2* – de la 300 de euro/pers., transport cu avionul, transferuri, șapte nopți cazare cu mic dejun, asistență turistică. Tariful include reducerea early booking de 10% valabilă până la 30 aprilie.

Christian Tour,
www.christiantour.ro,
tel. 021/369.98.35

Hotel Paleokastritsa 3* plus – de la 382 de euro/pers., transport cu avionul, transferuri, șapte nopți cazare all inclusive, asistență turistică. Reducere early booking de 22%, valabilă până pe 20 martie.

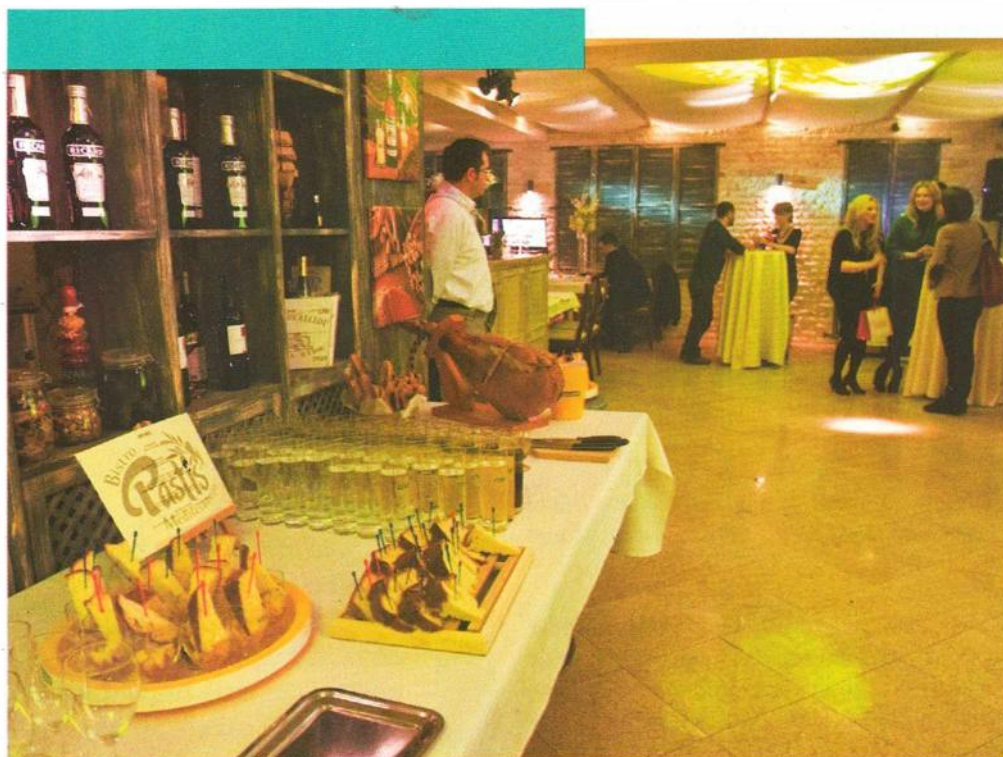
Best Tourism,
www.besttourism.ro,
tel. 031/226.33.25

Hotel Corfu Delfinia 4* – de la 466 de euro/pers., transport cu avionul, transferuri, șapte nopți cazare cu demipensiune, asistență turistică. Reducere early booking 10% valabilă până pe 30 aprilie.

În centrul orașului, în mijlocul atmosferei mereu încărcate, se leagănă pe valurile unui trafic infernal o „navă” cu bunătați culinare care ne invită să facem o călătorie aromată pe coastele Greciei și Italiei, Franței și Spaniei, ale Tunisiei, Algeriei sau Marocului. Numele ei? „Bistro Pastis Mediteranean”.

text Alice-Claudia Gherman
foto Octavian Tibăr și arhiva
restaurantului

Bistro Pastis un vis mediteraneeen

„Bistro Pastis Mediteranean” a fost astfel amenajat încât să îmi aducă aminte de vacanță.” – Ionuț Șerban

Bistro Pastis Mediteranean s-a deschis de curând și reprezintă noua locație a *Brandului Ambassador*, unic în România pentru lichiorul de anason marca *Ricard*.

Istoria lichidului magic a început în Marsilia anului 1932, când Paul Ricard a creat rețeta originală de pastis, care avea să devină cel mai apreciat aperitiv francezesc. Calitatea și prospețimea băuturii sunt rezultatul unui amestec de anason, lemn dulce și o selecție de ierburi de Provence, dar rețeta a rămas și astăzi secretă. În noul bistro din apropiere de Șoseaua Ștefan cel Mare, preparatele bucătăriei mediteraneene au fost astfel concepute încât să se combine neapărat cu un pahar de pastis Ricard.

„Am adaptat alimentația sănătoasă și gustoasă specifică zonei mediteraneene și am oferit-o într-un meniu alături de o gamă de vinuri din țări precum Grecia, Spania, Italia și Franța sau alături de cocktail-uri pe bază de pastis Ricard. Pentru meniu, afară de bucătari beneficiem de colaborarea unui medic nutriționist, dna Silvie Ifrim, care și-a dat și își va da în continuare acordul la realizarea preparatelor”, ne-a explicat Ionuț Șerban, patronul restaurantului. „Avem 22 de propuneri în meniu, vom mai diversifica meniul pe parcurs, fără a ne întinde foarte mult, deoarece dorim să avem preparate cât mai proaspete. De pildă, avem un colț în bucătărie dedicat meniului crud vegetarian *Raw Vegan*, clienții cunoscători știu despre ceea ce vorbesc. Se gătește numai cu ulei de măsline presat la rece, sare de mare, sare din spuma mării, mâncarea nu se coace, nu se fierbe.”

În meniul casei *Bistro Pastis Mediteranean* vor intra salatele, în rândul cărora se evidențiază salata *Bon Bout* (salată pe bază de legume la cuptor recomandată seara pentru menținerea siluetei), preparatele din pește de captură, nu de crescătorie (lup de mare, doradă, sardine proaspete), mușchiul de vită la cuptor *Bon Bout*, preparatele din fructe de mare, scoici, midii, stridii, creveți și baby caracatiță. La desert, para la cuptor și tortul de ciocolată vor reprezenta mândria bistroului.

rețetă Viorel Copolovici
www.pranzuldincaserola.ro
 recomandare vin
 Cosmin Zidurean

Cotlete de berbec cu spanac proaspăt

- cotlete de berbec – 6-8 bucăți
- spanac – 400 g
- ceapă roșie – două bucăți
- sare de mare
- piper măcinat
- dafin – două foi
- vin alb – 500 ml
- oțet de mere – 4 linguri
- rozmarin uscat, fărâmițat
- pudră de scorțișoară – o lingură
- zahăr brun – o lingură
- mentă proaspătă – un pumn.

Un merlot de Măcin
 desăvârșește orice
 meniu bazat pe carne
 de berbec.

Carnea de berbec mă duce cu gândul la un merlot proaspăt, sec și fructos, de la Curtea Regală din centrul viticol Măcin. Putem zice că, în general, merlotul fiind în același timp corpulent și fructos, poate fi asociat ușor cu carnea roșie, dar și cu verdețurile.

Pasul 1. Pregătești marinata. Pentru marinata în care am ținut cotletele de berbec peste noapte, eu am gândit un amestec parfumat, nu foarte acid, cotletele fiind destul de tinere, cu carne fragedă. Pentru carnea mai matură, mai dură, e bine să alegi ingrediente ceva mai puternice, un vin roșu sec, mai mult suc de lămâie și așa mai departe. Poți să pui: două cepe roșii lungi tăiate bucăți mai mari, sare de mare, piper măcinat, două foi de dafin, vreo patru linguri de oțet de mere, o jumătate de litru de vin alb, rozmarin uscat, fărâmițat, o lingură de pudră de scorțișoară, o lingură de zahăr brun, un pumn de mentă proaspătă.

Pasul 2. Grătarul. Încingi foarte bine grătarul înainte de a pune cotletele de berbec la fript. E bine să îndepărtezi de pe fiecare cotlet resturile de marinată, bucățelele de ierburi proaspete sau de ceapă. Scoți cotletele pe hârtie absorbantă, pentru a scăpa de cea mai mare parte a grăsimii topite.

Pasul 3. Faci salata de spanac. E bun, e proaspăt, e natural, e în piață și nici scump nu e. Îl amesteci cu puțină sare, ulei de măsline, suc de lămâie și puțin oțet balsamic.

În 1868 s-a luat hotărârea de a muta Școala de la Pantelimon într-o nouă locație adecvată dezvoltării viitoare a învățământului agronomic și silvic românesc. Noua locație aleasă a fost „la Herăstrău, pe stânga șoselei Mogoșoaiei“, de aici denumirea de Școala de la Herăstrău.

USAMV din București

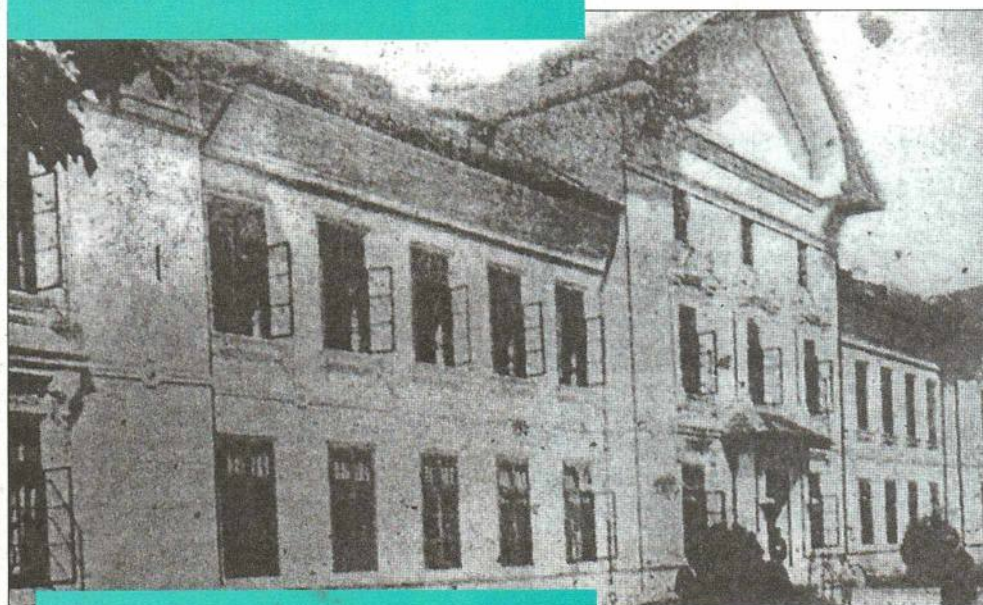
povestea continuă cu Școala de la Herăstrău

Mutarea Școlii de la Pantelimon nu a fost lipsită de controverse. Inițial a fost aleasă drept locație pentru școală Mănăstirea Văcărești, însă pe ea puseseră deja ochii și oficialitățile bisericești care vizau ridicarea aici a unui Seminar. În cele din urmă câștig de cauză au avut fețele bisericești, care au

mutat Seminarul într-o singură noapte la Văcărești, iar Școala de la Pantelimon a rămas fără alternativă. Soluția a fost Herăstrăul. Astfel, la 1 august 1868, în cadrul unei festivități la care participă oficialități politice și administrative ale vremii, regele Carol I pune piatra de temelie la clădirea viitoarei școli. Mutarea efectivă aici are loc în 1869, iar la data mutării școala avea 52 de elevi la cursurile de agricultură și 14 la fabrica de mașini. Organizarea în noul sediu se face rapid, astfel că în 1870 deja, directorul

de atunci P.S. Aurelian raporta amenajarea câmpului de experiențe, a pepinierelor, a plantațiilor și a atelierului de mașini. Tot atunci, P.S. Aurelian atrage atenția asupra necesității existenței unui observator meteorologic, care va fi creat în 1871, iar primele observații meteorologice sistematice din țara noastră vor fi publicate în presa vremii. În 1873, Școala de Agricultură de la Herăstrău primește medalia de bronz la Expoziția Internațională de la Viena. Până în 1 decembrie 1883, când P.S. Aurelian părăsește conducerea Școlii de la Herăstrău (fusesse numit ministru la 1 decembrie 1883, la Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice), instituția avea deja o bibliotecă cu 1.006 volume și era abonată la periodicele de specialitate precum *Curierul financiar*, *Monitorul agricolu*, *Revista plugarilor*, *Economia rurală*, *Revista științifică* și *Convorbiri literare*. Școala de la Herăstrău primise încă din 1876 titulatura de Școala Centrală de Agricultură și Silvicultură de la Herăstrău datorită faptului că, între timp, în programa școlii fusese inclus și un curs de silvicultură cu pondere mare între cursurile instituției.

După Aurelian, urmează o serie de directori cu delegație printre care se vor succeda ca directori cu delegație: I. Wechselberger (1 decembrie 1883 – 12 martie 1884), V.S. Moga (12 martie 1884 – 1 aprilie 1884), S.P. Radianu (1 aprilie 1884 – 1 octombrie 1884). La 1 octombrie 1884 este numit director N.R. Danielescu, care rămâne în funcție până la 1 august 1887. Acestuia îi urmează, pentru numai câteva luni, N. N. Andronescu, director cu delegație și el și abia

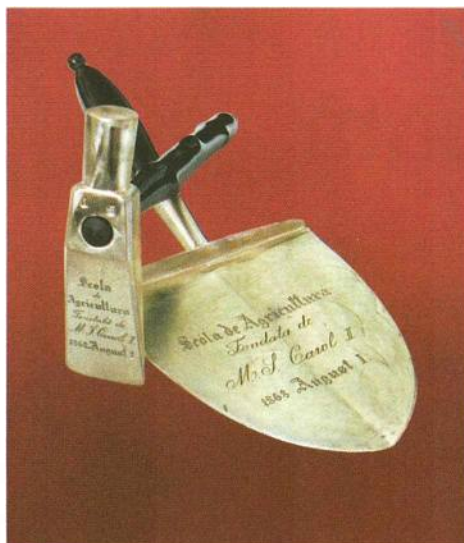
Prima clădire a Școlii de la Herăstrău

în noiembrie 1887, la conducerea școlii vine cel de-al doilea mare director al Herăstrăului – Vlad Cârnu Munteanu, agronom, silvicultor și biolog, primul ameliorator al grâului și ovăzului în România, cel care va aduce o epocă de înnoiri tehnice și va introduce o severă disciplină școlară.

În anul numirii lui Munteanu se înființează și Stațiunea Agronomică, adăpostită în localul școlii de meserii din ferma Școlii de la Herăstrău, unde rămâne până în 1898, când este mutată în laboratoarele Școlii Superioare de Medicină Veterinară. Lucrările încep cu un director și un asistent, după care, în 1889 și 1890, sunt create încă două posturi. În stațiune s-au făcut primele analize de laborator asupra solului, anul 1890 fiind anul înființării câmpului de experiențe al unității. Rezultatele acestor investigații au fost sintetizate în lucrările publicate de Vlad Cârnu Munteanu și Corneliu Roman – director al Stațiunii Agronomice din 1897: *Studiul terenurilor arabile din Câmpia Română*, în 1891, *Solul arabil al României*, studiul compoziției mecanice și chimice, în 1900 și *Bilanțul solului arabil al României*, în 1905. În 1900, tot din colaborarea celor doi, apare lucrarea *Cercetări asupra cerealelor românești: grânele și fâinurile lor, porumbul și orzul plus lucrarea vinurile României, studiu economic și chimic*. Totuși, preocupările și realizările lui Vlad Cârnu Munteanu în cercetare preced apariția stațiunii și activitatea sa de director. Rezultatele muncii sale științifice, anterioare înființării acestei unități de cercetare, fuseseră sintetizate în lucrarea *Fertilizarea actuală a pământului de la Herăstrău*, editată în 1883. La data apariției Stațiunii Agronomice, cercetarea științifică se baza pe rezultatele încercărilor demonstrative făcute în câmp și interpretate prin cunoștințele teoretice ale epocii. Altfel spus, adevărurile științei agricole de atunci decurgeau din realitățile practicării agriculturii în condițiile specifice locului și din adoptarea unor metode științifice preluate din practica țărilor avansate. Această primă etapă a cercetării agricole românești poate fi definită ca o etapă a cercetării demonstrative. Ea este specifică cercetării incipiente, care a precedat înființarea Stațiunii Agronomice. Cercetarea în sens modern a început odată cu această instituție.

În 1904, se decide înființarea *Analelor Stațiunii Agronomice*, publicație care va prezenta rezultatele investigațiilor anuale între-

Mistria și ciocanul cu care Regele Carol I a pus piatra de temelie a Școlii de Agricultură de la Herăstrău la 1 august 1868.

Stațiunea Agronomică – clădire terminată în 1905, dar dărâmată în 1991.

prinse de cercetători. Stațiunea Agronomică revine în 1905 la Herăstrău, când se construiește clădirea de la Șosea, iar din 1907 stațiunea se mută în localul acesta, mai exact în *Șoseaua Kiseleff 24*. Clădirea, care putea vorbi oamenilor de astăzi despre un moment important al istoriei cercetării științifice românești și a istoriei agriculturii în general, a fost demolată în 1991. În locul ei a fost ridicată o construcție modernă care aparține acum Muzeului Satului.

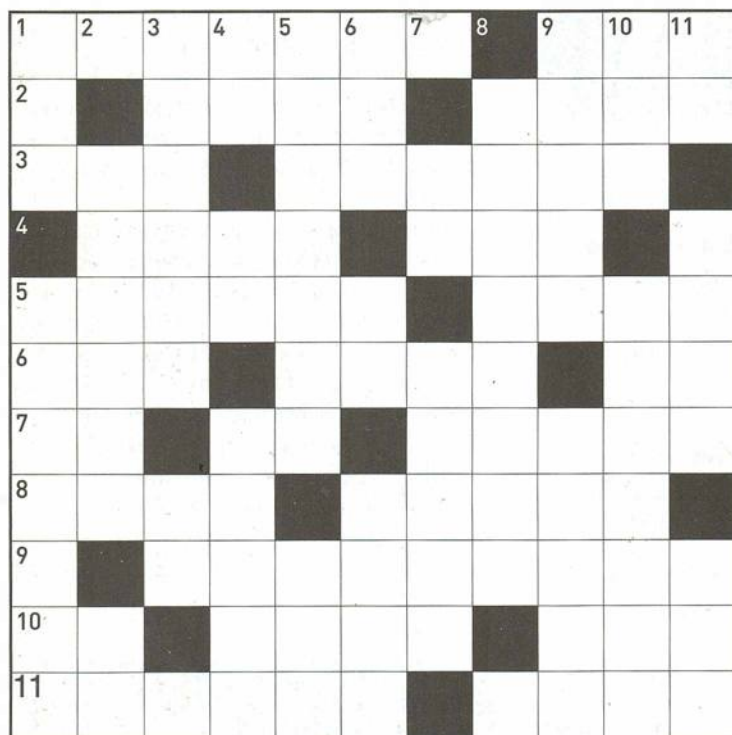
Mai târziu, după înființarea Institutului de Cercetări Agricole al României, în 1927, are loc un proces de „comasare” a cercetării agricole. Ca urmare, în ianuarie 1930 au fost înglobate acestei instituții, Stațiunea Agronomică Centrală București și Stațiunea Agronomică pentru Controlul semințelor din Cluj, încheindu-se prin aceasta existența de sine stătătoare a primei unități de cercetare agricolă românească.

Revenind la activitatea profesorului și cercetătorului Vlad Cârnu Munteanu, acesta avea să se stingă din viață în 1903, la puțin timp după ce Școala de Agricultură, acum plasată la Herăstrău, sărbătorise 50 de ani de existență. Lui Munteanu îi urmează la conducerea școlii Nicolae Filip, între 1903 și 1905. După Nicolae Filip și încă alți doi directori cu delegație, la Herăstrău vine cel de-al treilea mare director al școlii, profesorul Constantin Sandu Aldea, iar pentru școala de agricultură românească urmează o nouă epocă.

careu realizat de Dan Popa

O viață dedicată filmului – Dan Pița

ORIZONTAL: **1)** Oraș în județul Botoșani unde, la 11 octombrie 1938, s-a născut regizorul și producătorul de film Dan Pița – Cântec național. **2)** Cel de acolo – Cauciuc la roată. **3)** Dop – Perseverență. **4)** Pusă în catalog – Astfel. **5)** Cunoscut regizor român cu care Dan Pița a colaborat la realizarea filmului *Nunta de piatră* (Mircea) – A produce brusc. **6)** Orient – Categorie din natură – Produs avicol. **7)** Concav la mijloc! – Început de semestru! – Afund. **8)** Personalități – Zgomot de cădere. **9)** Film realizat de Dan Pița în anul 1967. **10)** Cămașă înflorată – Cui la potcoavă – Ceasuri. **11)** Contrar – Fricoși.

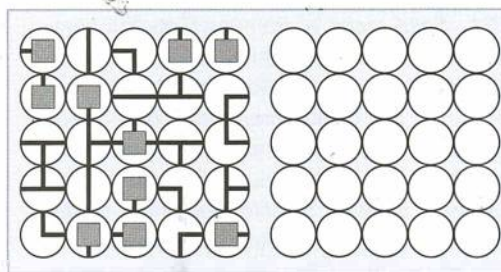
VERTICAL: **1)** Get – Cunoscut festival

de film unde, în 1992, Dan Pița a obținut Leul de Argint pentru pelicula *Hotel de lux*. **2)** Compozitor român preferat cu predilecție de Dan Pița pentru realizarea muzicii filmelor sale (Adrian) – Predat la centru! **3)** Proporție – Esență de carpen! **4)** În rocă! – Tonă (presc.) – Țesături aspre de lână. **5)** Curtezane din Grecia antică – Distanțat. **6)** Îndemn la coridă – Uniunea Europeană (siglă) – Ascuțiș. **7)** Natriu (simb.) – Pază. **8)** Film realizat de Dan Pița în anul 1985 (3 cuv.). **9)** Indian din America de Sud – Pește mic din Marea Mediterană și Oceanul Atlantic. **10)** Ciugulit de păsări – Film realizat de Dan Pița în anul 1982. **11)** Negație – Zăpăcit – Banii noștri.

Jocul Turn2Connect

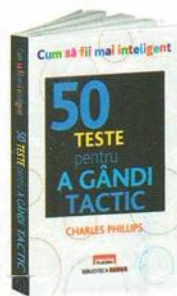
Chaim a conceput jocul Turn2Connect ca o versiune a vechiului și simplului joc Solitaire. Cerința este să roțiți fiecare dintre aceste discuri folosind numai mișcări de multiplu de 90 de grade, în așa fel încât toate pătratele să fie legate prin rețeaua de linii orizontale și verticale.

Pentru a vă veni în ajutor la rezolvarea jocului lui Chaim, v-am pus la dispoziție și o grilă goală.

Cum să
gândim
INDICIU

După cum știți, dacă vedeți că v-ați blocat la acest puzzle, sau la orice altul, faceți o pauză. Mergeți la o mică plimbare, pregătiți-vă o băutură caldă, odihniți-vă ochii privind pe fereastră. Puteți să întrerupeți cronometrul care marchează limita de timp.

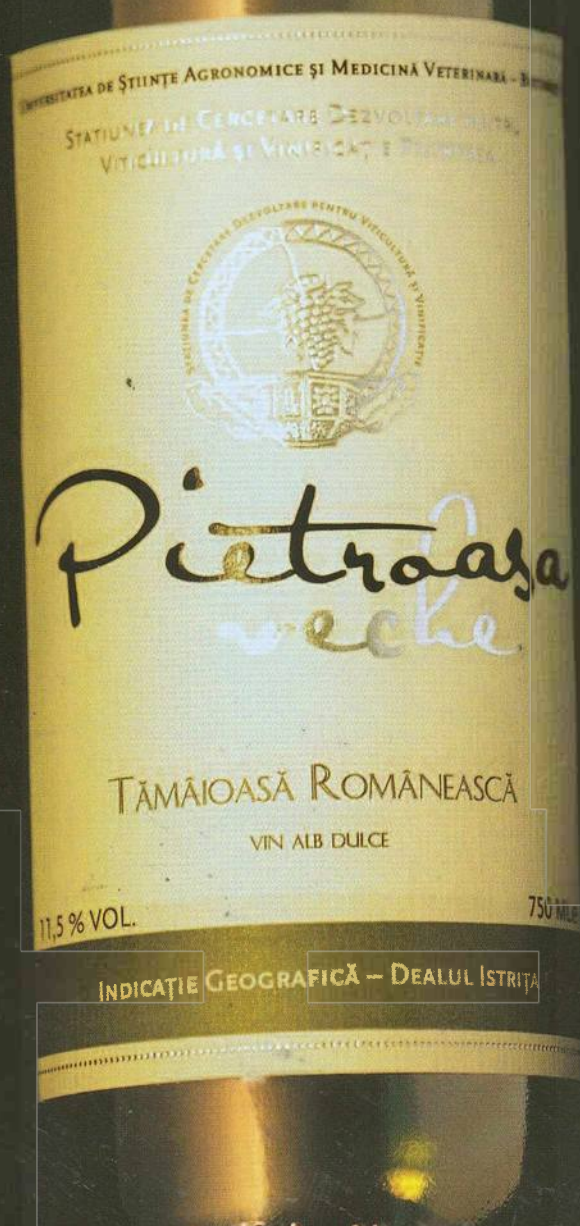
Seria de cărți CUM SĂ FII MAI INTELEGENT (teste pentru gândirea rapidă, creativă, logică, vizuală, tactică și laterală) se poate comanda on-line pe www.librariaflacara.ro

Pietroasa

Singurul vin... universitar din România!

Aromă de tezaur

UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRONOMICE
ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ – BUCUREȘTI

S.C.D.V.V. Pietroasa
Pietroasele – 127470, jud. Buzău
telefon +40(238)512317 fax +40(238)512318

www.usamv.ro

Card SMURD

**Raiffeisen
BANK**

Reușim împreună.

Și tu poți salva vieți!

**Ia-ți cardul și poți susține
Fundatia pentru SMURD cu:**

- 0.5% din valoarea plăților efectuate cu cardul la comercianți și pe internet
- 50% din taxa anuală a cardului

0800 802 02 02 www.raiffeisen.ro

Cardul Raiffeisen Bank SMURD este un card de debit ce poate fi atașat oricărui cont curent și poate fi utilizat ca orice card de debit normal.